

АГАТА КРИСТИ

ТРУПЪТ В БИБЛИОТЕКАТА

Част 2 от „Госпожица Марпъл“

Превод от английски: Камен Димитров, 1992

chitanka.info

ПЪРВА ГЛАВА

I

Мисис Бантри сънуваше. Нейният сладък грах в саксия бе спечелил първа награда на изложбата за цветя. Викарият, облечен в расо и стола^[1], раздаваше наградите в църквата. Появи се жена му, облечена в бански костюм, но според блажения обичай на съновиденията никой от енориашите не се възмути, както това със сигурност би станало в действителния живот...

Мисис Бантри се наслаждаваше на съня си. Обикновено тя изпитваше наслада от утринния сън, който биваше прекъсван от сутрешния чай. Някъде в подсъзнанието ѝ се пробуждаше и усещането за обичайните шумове в домакинството по това време. Претракваха гривните на пердетата, които прислужницата дърпаше отвън на стълбището. Втората прислужница почукваше с четката за прах в коридора пред спалнята. В далечината отекваше тежкият шум от отключването на входната врата.

Започваше нов ден. А дотогава тя трябваше да извлече максимално удоволствие от изложбата на цветя — защото ставаше все по-ясно, че това е само сън...

Под нея се разнесе хлопането от отварянето на дървените кепенци на всекидневната. Тя чуваше и едновременно не чуваше всички тези звуци. Още поне половин час щяха да продължат обичайните шумове на домакинството — дискретни, приглушени, несмуцаващи, защото бяха тъй познати. Щяха да прераснат в тихи стъпки по коридора, в изшумоляване на басмена рокля, в подрънкване на сервиза за чай, който Мери оставяше на масата пред вратата, после дискретно почукваше и влизаше да разтвори пердетата.

В съня си мисис Бантри се навъси. Нещо смущаваше съня ѝ, нещо нередно. Стъпки по коридора, прекалено забързани стъпки. Несъзнателно тя се заслуша за звъntenето на подноса за чай, но нищо подобно не се чуваше.

Чу се почукването по вратата. Автоматично, от глъбините на съня си, мисис Бантри каза:

— Влез!

Вратата се отвори, трябваше да последва тракането от издърпването на пердетата.

Но нищо подобно не се случи. Сред зеленикавия полумрак прозвуча гласът на Мери — задъхан, истеричен:

— *О, госпожо! О, госпожо!* В библиотеката има труп!

След това, хълцайки истерично, тя изтича вън от стаята.

II

Мисис Бантри се изправи в леглото.

Или сънят ѝ бе поел много странна насока, или Мери наистина се бе втурнала в стаята и бе извикала (невероятно! немислимо!), че в библиотеката има труп.

— Невъзможно — каза си мисис Бантри. — Сигурно съм сънувала.

Но още докато го казваше, ставаше все по-сигурна, че това не беше сън, че Мери, нейната превъзходна, въздържана Мери, в действителност бе произнесла тези невероятни думи.

Мисис Бантри размисли около минута, след което сбута с лакът спящия си съпруг:

— Артър, Артър, събуди се!

Полковник Бантри изсумтя, промърмори нещо и се обърна на другата си страна.

— Събуди се, Артър. Чу ли какво каза тя?

— Сигурно е права — неясно произнесе полковник Бантри. — Съгласен съм с теб, Доли — добави той и моментално заспа отново.

Мисис Бантри го разтърси.

— Чуй ме! Мери влезе тук и каза, че в библиотеката има труп.

— Ъ-ъ-ъ... какво?

— Труп в библиотеката.

— Кой го каза?

— Мери.

Полковник Бантри направи опит да мобилизира способностите си да мисли, за да се справи със ситуацията.

— Глупости, мое старо момиче. Ти си сънувала.

— Не, не съм. И аз така си мислех в началото, но не съм сънувала. Тя наистина влезе и каза точно това.

— Мери влезе и каза, че в библиотеката имало труп?

— Да.

— Но това не може да бъде — заяви полковникът категорично.

— И аз смятам, че не може — каза мисис Бантри със съмнение.

Тя обаче не се задоволи с това и продължи:

— Но защо тогава Мери каза, че има?

— Не може да е казала такова нещо.

— Каза.

— Въобразяваш си.

— Не си въобразявам.

Полковник Бантри вече бе напълно буден и решен да действа както случаят повелява. Той се обърна нежно към жена си:

— Ти си сънувала, Доли, така си е. Това е от онзи детективски роман, дето го чете — „Доказателството на счупената кибритена клечка“. Нали се сещаш — лорд Еджбастън намира красива блондинка мъртва върху постелката пред камината в библиотеката си. В книгите винаги намират трупове в библиотеките. Не съм чувал такова нещо да се е случвало в действителност.

— Може би сега ще чуеш! Както и да е, Артър, трябва да станеш и да провериш.

— Но, Доли, това наистина трябва да е било сън. Сънищата много често изглеждат невероятно реални веднага след пробуждане. Човек си въобразява, че всичко е истина.

— Аз сънувах нещо съвсем различно — изложба на цветя, жената на викария по бански костюм — такива неща.

С внезапен прилив на енергия мисис Бантри скочи от леглото и издърпа завесите. Светлината на прекрасния есенен ден изпълни стаята.

— Не съм сънувала — каза тя твърдо. — Ставай веднага, Артър, и слизай долу да провериш.

— Искаш да сляза и да питам дали има труп в библиотеката? Ще изглеждам като пълен глупак.

— Не е нужно да питаш. Ако има труп — разбира се, може Мери да се е шашнала и да ѝ се привиждат разни неща — ще ти кажат веднага. *Ти* няма нужда нищо да питаш.

Полковник Бантри неохотно навлече халата си и напусна стаята. Премина коридора и заслиза по стълбата. Долу се бе скупчила прислугата. Чуваха се ридания. Икономът пристъпи внушително напред:

— Радвам се, че дойдохте, сър. Наредих нищо да не се прави, докато не слезете. Смятате ли, че ще е добре, ако позвъня в полицията,

сър?

— За какво да звъниш?

Икономът погледна укорително към високата млада жена, която ридаеше истерично на рамото на готвачката.

— Останах с впечатлението, сър, че Мери вече ви е уведомила. Тя каза, че го е направила.

Мери изхлипа:

— Бях толкова разстроена, че не знам какво съм казала. Всичко изплува пред очите ми още веднъж, краката ми се подкосиха и ми прилоша. Да го намеря така... Ох, ох, ох!

Тя отново се отпусна на рамото на мисис Ехълс, която я успокояваше доста усърдно:

— Недей, недей, мила.

— Няма начин Мери да не е притеснена, сър, след като тя направи ужасното откритие — обясни икономът. — Тя влязла в библиотеката както обикновено, за да дръпне пердетата и почти стъпила върху трупа.

— Искаш да кажеш — започна полковник Бантри, — че в библиотеката има труп? В *моята* библиотека?...

Икономът се закашля.

— Може би, сър, ще пожелаете да проверите сам?

III

— Ало, ало, ало. Тук е полицейският участък. Да, кой се обажда?
С едната си ръка полицейският поручик Полк закопчаваше куртката си, а с другата държеше слушалката.

— Да, да, Госингтън Хол. Да? О, добро утро, сър.

Тонът на полицейския поручик претърпя лека промяна. Беше вече не толкова нетърпеливо официален, разпознавайки щедрия патрон на полицейските спортове и главен съдия на областта.

— Да, сър? Какво мога да направя за вас? Извинете, сър, не разбрах много добре? *Труп*, казвате? Да? Да, сър, ако обичате... Разбирам, сър — млада жена, непозната, нали така? Ясно, сър. Да, сър, поемам всичко в моите ръце.

Поручикът остави слушалката на място, изсвири продължително с уста и се залови да набира номера на своя пряк началник.

Мисис Полк подаде глава от кухнята, откъдето се носеше апетитната миризма на пържен бекон.

— Какво има?

— Най-невероятното нещо, за което си чувала — отвърна съпругът ѝ. — Открили са труп на млада жена горе, в имението. В библиотеката на полковника.

— Убита?

— Удушена, според него.

— И коя е била тя?

— Полковникът казва, че я виждал за пръв път.

— Тогава какво е търсила в библиотеката му?

Полицейският началник Полк ѝ метна многозначителен поглед да мълчи и заговори с официален тон по телефона.

— Инспектор Слак? Тук е полицейски началник Полк. Току-що ми бе известно, че е открито тялото на млада жена тази сутрин в седем часа и петнадесет минути...

IV

Телефонът на мисис Марпъл зазвъня, докато тя се обличаше. Това малко я обезпокои. Беше доста необичайно време за телефонни обаждания. Животът ѝ на стара мома бе тъй добре подреден, че неочакваните телефонни обаждания бяха източник на сериозни притеснения.

— Боже мой — каза мис Марпъл, поглеждайки телефона озадачено. — Кой ли може да е?

В селото времето за приятелски обаждания бе между девет и девет и половина. Тогава се обсъждаха плановете за деня, отправяха се покани за гости и прочее. В изключително редки случаи преди десет звънеше месарят, когато се появеше някакъв сериозен проблем в доставката на месо. През деня бе възможно да има епизодични обаждания, но да се звъни вечер след девет и тридесет се смяташе за проява на лош тон. Вярно, племенникът на мис Марпъл, който бе писател, се обаждаше по най-непредсказуеми часове, дори веднъж десет минути преди полунощ. Но колкото и да бе прочут със своите ексцентричности Реймънд Уест, ранното ставане определено не бе сред тях. Нито той, нито който и да е от познатите на мис Марпъл биха звънили преди осем часа сутринта.

Дори за телеграма беше рано, защото пощата отваряше едва в осем.

— Сигурно грешат номера — реши мис Марпъл.

След това предположение тя се отправи към телефона и прекъсна дрънченето му като вдигна слушалката.

— Да? — каза тя.

— Вие ли сте, Джейн?

— Да, аз съм. Много рано сте станали, Доли.

Гласът на мисис Бантри звучеше в слушалката задъхано и притеснено.

— Случи се нещо ужасно.

— О, Боже мой.

— Току-що намерихме труп в библиотеката.

— Намерихте *какво*?

— Знам. Не е за вярване, нали? Искам да кажа, че такива неща се случват само в книгите. Наложих ми се цели часове да споря с Артър тази сутрин, преди да слезе и да се убеди сам.

Мис Марпъл се опита да се овладее. Тя попита тихо:

— Но... чий е трупът?

— На една блондинка.

— На какво?

— Една руса жена. Красива блондинка — също като в книгите. Никой от нас не я е виждал преди. Просто си лежи там, в библиотеката. Мъртва. Затова трябва веднага да дойдете.

— Искате да дойда у вас?

— Да, изпращам колата да ви вземе.

Мис Марпъл бе изпълнена със съмнения:

— Разбира се, скъпа, ако мислите, че мога да ви утеша...

— Не ми трябва утеха. Вие нали сте толкова сведуща по трупове.

— О, не, моля ви! Моите малки успехи са предимно теоретични.

— Но разбирате от убийства. Вижте, тя е била убита, удушена. Чуйте какво смятам — тъй и тъй ме е сполетяло убийство в дома ми, защо тогава да не се позабавлявам малко, ако ме разбирате правилно. Ето защо искам да дойдете и да ми помогнете да разнищя цялата тази история, да открия убицеца и всичко останало. Цялата тази работа е страшно вълнуваща, нали?

— Е, разбира се, скъпа, ако мислите, че с нещо мога да помогна.

— Прекрасно! Артър направо ми ходи по нервите. Според него това изобщо не би трябвало да ме забавлява. Естествено, разбирам, че е много тъжно и така нататък, но пък изобщо не познавам момичето, а и когато я видите, ще се уверите какво имам предвид, като казвам, че тя изобщо не изглежда *истинска*.

V

Мис Марпъл слезе от колата на семейство Бантри леко задъхана. Шофьорът любезно ѝ бе отворил вратата.

Полковник Бантри бе излязъл на стълбището изглеждаше леко озадачен.

— Мис Марпъл? Ъ-ъ-ъ... приятно ми е да ви видя.

— Жена ви ми телефонира — обясни мис Марпъл.

— Чудесно, чудесно. Някой трябва да бъде с нея. В противен случай няма да издържи. За момента се държи храбро, но нали знаете как...

В този момент се появи самата мисис Бантри и подвижна:

— Я по-добре се върни в трапезарията и си довърши закуската, Артър. Беконът ти ще изстине.

— Мислех, че инспекторът пристига — оправда се полковник Бантри.

— Той съвсем скоро ще бъде тук — каза мисис Бантри. — Затова е важно да си закусил, преди той ха дойде.

— Ти също. Ела да хапнеш нещо, Доли...

— Ще дойда след минутка — отвърна мисис Бантри. — Хайде, Артър.

Полковник Бантри бе натикан в трапезарията подобно на избягала от курника кокошка.

— *Готово!* — възкликна мисис Бантри триумфално. — Хайде сега.

Тя поведе приятелката си по дългия коридор към източното крило на къщата. Пред библиотеката дежуреше поручик Полк. Той спря мисис Бантри с авторитетен вид:

— Страхувам се, че никой няма право да влиза, мадам. Разпореждане на инспектора.

— Глупости, Полк. Познавате мис Марпъл прекрасно.

Поручик Полк призна, че познава госпожицата.

— Много е важно тя да види трупа — каза мисис Бантри. — Не бъдете инат, Полк. В края на краищата това е *моята* библиотека, нали?

Поручик Полк отстъпи. У него навикът да отстъпва пред дворянството бе вроден. Помисли си, че не е задължително инспекторът да научи.

— Нищо не бива да се докосва — предупреди той дамите.

— Разбира се — нетърпеливо изрече мисис Бантри. — Това го знаем. Ако желаете, влезте с нас да погледнете.

Поручик Полк се възползва от предложението. И без това възнамеряваше да постъпи така.

Мисис Бантри триумфално преведе приятелката си през библиотеката към огромната старомодна камина. С чувство на върховен драматизъм тя изрече:

— Ето!

В този момент мис Марпъл разбра какво се криеше зад фразата, че мъртвото момиче не изглежда истинско. Библиотеката бе стая, типична за собствениците си. Просторна, поовехтяла и разхвърляна. Тук имаше фотьойли — големи и изтъркани от употреба; лули, книги и документи бяха разхвърляни по голямата маса. На стените висяха един-два хубави стари фамилни портрета, няколко лоши викториански^[2] акварела и няколко ловни сцени с претенции да изглеждат комични. В ъгъла имаше голяма ваза с маргарити. Цялата приглушена атмосфера излъчваше определена непретенциозност. Тя внушаваше дълго, фамилиарно използване и принадлежност към традицията.

А върху мечата кожа пред камината бе проснато нещо ново, сурово и мелодраматично.

Фрапантната фигура на момиче. Момиче с неестествено руса коса, грижливо коафирана в сложни къдрици. Стройното тяло бе облечено във вечерна рокля — без гръб, от бял сатен, обшит с блестящи пайети. Лицето бе с тежък грим, пудрата гротескно изпъкваше върху подутата синя кожа, тушът от клепачите се бе стекъл върху разкривените бузи, устните, покрити с алено червило, изглеждаха като прясно отворена рана. Ноктите на ръцете ѝ бяха покрити с кървавочервен лак, тези на краката — също. Бе обути в евтини сребърни сандалети. Всичко бе евтино, блестящо, дори екстравагантно на фона на солидния, старомоден комфорт на библиотеката на полковник Бантри.

Мисис Бантри каза тихо:

— Виждате какво имам предвид, нали? Това просто *не може да бъде!*

Старата дама кимна, а след това дълго време не отдели замислен поглед от свитото тяло. Най-сетне изрече тихо:

— Тя е много млада.

— Ами да, наистина! — Мисис Бантри определено бе изненадана от току-що направеното откритие.

Мис Марпъл се наведе. Тя не докосна момичето. Само разгледа ноктите на ръцете ѝ, впити в предната част на роклята, като че борещи се за сетна глътка въздух.

Чу се шумът от гуми на кола по чакъла пред гъшата. Поручик Полк каза стреснато:

— Това трябва да е инспекторът...

В подкрепа на вродената му вяра към дворянство то мисис Бантри мигновено се запъти към вратата. Мис Марпъл я последва. Мисис Бантри каза:

— Няма страшно, Полк.

Поручик Полк почувства огромно облекчение.

VI

Припряно преглъщайки последната хапка от препечената филийка с портокалово сладко с помощта на глътка кафе, полковник Бантри излезе в преддверието и с облекчение видя полковник Мелчет, главния полицейски комисар на областта, да излиза от колата, придружаван от инспектор Слак. Мелчет бе приятел на полковника. Слак не му се нравеше много — за разлика от името си^[3] той бе енергичен човек, при когото се съчетаваха деловитост и подчертано неуважение към тези, които не смяташе за важни.

— Добро утро, Бантри — каза главният комисар. — Реших, че ще е по-добре да дойда лично. Тази работа изглежда... ъ-ъ-ъ... доста странна.

— Тя е... Тя е... — полковник Бантри не можеше да намери подходящи думи. — Тя е *невероятна, неправдоподобна!*

— Имате ли представа коя е жената?

— Ни най-малка. Никога преди не съм я виждал.

— Икономът знае ли нещо? — запита Слак.

— Лоримър е също толкова объркан, колкото и аз.

— Мд-а-а — каза Слак, — чудна работа.

Полковник Бантри предложи:

— В трапезарията е сервирана закуска, Мелчет. Ще желаете ли?

— Не, не, по-добре да се хващаме за работа. Хейдок всеки момент трябва да дойде. А, ето го и него.

Пред входа спря друга кола и от нея слезе доктор Хейдок — едър и широкоплещест. Освен другата си работа, той служеше и като полицейски лекар. От втора кола слязоха двама цивилни полицаи, единият с фотоапарат в ръка.

— Вече всички сме на линия, нали? — каза главният комисар. — Добре. Да вървим. В библиотеката, така ми каза Слак.

Полковник Бантри простена:

— Невероятно! Вижте, когато сутринта жена ми настояваше, че прислужницата е влязла и съобщила, че в библиотеката имало труп, просто не повярвах.

— О, това напълно го разбирам. Надявам се, съпругата ви не е много разтревожена от случката.

— Тя се държи великолепно, наистина великолепно. Сега с нея е мис Марпъл — онази дама от селото, знаете.

— Мис Марпъл? — Главният комисар не успя да прикрие сепването си. — Защо я е повикала?

— О, жените имат нужда една от друга, нали така?

Полковник Мелчет се засмя:

— Ако питате мен, жена ви е решила да опита местно разследване. Мис Марпъл определено е местният детектив. Веднъж ни даде добър урок, нали, Слак?

Инспектор Слак каза:

— Тогава беше различно.

— Какво беше различното?

— Беше местен случай, сър. Старата дама знае всичко, което става в селото, това е факт. Но тук няма да бъде в свои води.

Мелчет каза сухо:

— А вие все още не можете да се похвалите кой знае с какво за случая, Слак.

— Само почакайте, сър. Няма да ми отнеме много време да го разнищя.

VII

В трапезарията мисис Бантри и мис Марпъл закусваха на свой ред.

След като обслужи гостенката си, мисис Бантри изрече нетърпеливо:

— Е, Джейн?

Мис Марпъл я погледна леко озадачено.

С надежда мисис Бантри каза:

— Не ви ли напомня нещо?

Мис Марпъл се славеше със способността си да свързва тривиалните проблеми на селото с други, по-сериозни, и по този начин да ги осветлява.

— Не — каза мис Марпъл замислено, — не мога да го твърдя със сигурност. Поне за момента. Нещо ми напомни за най-малката дъщеря на мисис Чети — Еди, нали я знаете — но си мисля, че това е само защото нещастното момиче си е гризало ноктите и зъбите й малко стърчат. Нищо повече. И, разбира се — мис Марпъл продължи с този паралел, — Еди също си падаше по това, което наричам евтина елегантност.

— Имате предвид роклята? — попита мисис Бантри.

— Да, крещящ сатен от недобро качество.

— Знам. Някое от онези неприятни магазинчета, където всичко струва по една гвинея^[4] — каза мисис Бантри и продължи с надежда: — А какво стана с Еди?

— Вече работи на друго място и чух, че се справяла доста добре.

Мисис Бантри се почувства леко разочарована. Търсенето на паралел в селото май нямаше да бъде от голяма полза.

— Не проумявам — продължи тя, — какво може да е дирила в кабинета на Артър. Полк каза, че прозорецът бил насилен. Може да са влезли с някой крадец и след това да са се скарали — но това е глупаво, нали?

— Не може да се каже, че е облечена като за взлом — заяви мис Марпъл замислено.

— Не, била е облечена за танци или пък за някакво парти. Но тук такива неща няма, нито пък наблизно.

— Н-н-не. — Мис Марпъл изглежда се съмняваше.

Мисис Бантри не издържа:

— Нещо май се досещате, Джейн.

— О, просто се чудех...

— Да?

— Базил Блейк.

Мисис Бантри възкликна:

— О, не!

После добави, сякаш искаше да обясни:

— Познавам майка му.

Двете жени се спогледаха. Мис Марпъл въздъхна и поклати глава.

— Напълно разбирам чувствата ви.

— Селина Блейк е най-приятната жена, която можете да си представите. Живият ѝ плет е направо великолепен, направо позеленявам от завист, като го гледам. И е толкова щедра с разсада си.

Като подмина тези съображения на своята домакиня, мис Марпъл каза:

— И все пак знаете колко много се говори.

— О, знам, как да не знам. И Артър, разбира се, просто побеснява, когато чуе името му. Той наистина бе много груб с Артър и оттогава Артър не ще и да знае за него. Базил Блейк, като повечето младежи днес, се подиграва с хора, които държат на училището, където са учили, или на Империята и все от този род неща. А пък да не говорим за това как се облича!

Мисис Бантри продължи:

— Хората казват, че на село нямало значение как се обличаш. Глупости! Точно на село всичко се забелязва. — Тя направи пауза и добави дълбокомислено: — А беше такова прекрасно бебе.

— В неделния вестник имаше прекрасна снимка на убицеца от Чевийт като бебе — забеляза мис Марпъл.

— О, Джейн, да не би да мислите, че *той*...

— Не, не, скъпа. Изобщо нямах това предвид. Това би значело да се избързва със заключенията. Просто искам да си обясня присъствието на тази млада жена тук. Сейнт Мери Мийд е толкова

необичайно място за това. И си помислих, че единственото обяснение е Базил Блейк. Той *организира* партита. Помните ли миналия юни — имаше гости от Лондон. Викове, песни — такъв *ужасен* шум — всички бяха много пияни. Старата мисис Бери ми каза, че на другия ден заварила всичко с главата надолу и навсякъде имало изпочупени чаши и бутилки. А във ваната спяла млада жена *почти както я е майка родила*.

Мисис Бантри не остана по-назад, като заяви:

— Сигурно са били от киното.

— Вероятно. А освен това — предполагам, че сигурно сте чули — през последните уикенди водил със себе си една млада жена — изрусена почти до бяло.

Мисис Бантри възкликна:

— Да не смятате, че е точно тази?

— Е, и аз това се питам. Разбира се, никога не съм я виждала отблизо — само като слизаше или се качваше в колата — и веднъж я видях да се пече на слънце в градината, само по шорти и сутиен. Не успях да видя лицето ѝ, а пък и тези момичета с техния грим, прически и лакирани нокти изглеждат съвсем еднакво.

— Да. И все пак, *може* тя да е. Това е идея, Джейн.

---

[1] Стола — връхна бяла дреха, която свещеник от католическата или англиканската църква облича върху расото при богослужение. — Б.пр. ↑

[2] Викториански — от периода на царуване на английската кралица Виктория (1837–1901 г.). — Б.пр. ↑

[3] Slack означава „отпуснат“. — Б.пр. ↑

[4] Гвинея — парична мярка — 105 пенса (21 шилинга до 1971 г.), за която няма монета или банкнота, а се използва само за оценка на стоки, услуги и т.н. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

I

Точно същата идея разискваха полковниците Мелчет и Бантри в момента.

Главният комисар, след като видя тялото и даде разпореждания на подчинените си, се оттегли със стопанина на дома в кабинета му в срещуположното крило.

Полковник Мелчет имаше вид на сприхав човек, с навик да подръпва късите си червеникави мустаци. Това и правеше в момента, отправяйки смутен поглед с крайчеца на очите си към своя събеседник:

— Вижте какво, Бантри, длъжен съм да попитам. Наистина ли не знаете кое е това момиче?

Отговорът бе експлозивен, но главният комисар го прекъсна:

— Добре, добре, стари момко, но нека погледнем нещата от тази страна. Може да се окаже дяволски неловка ситуация. Семеен човек, обичате жена си, и прочее. Но — само между нас двамата — ако сте били по някакъв начин свързани с това момиче, по-добре ми кажете още сега. Съвсем естествено е да не желаете гласност — на ваше място и аз самият бих се чувствал така. Но сега няма начин. Убийство. Фактите трябва да излязат наяве. О, по дяволите, не мисля, че *вие* сте я удушили. Дума да не става. Но, в края на краищата, тя е дошла тук, в този дом. Да речем, че е влязла и е чакала да ви види, а някой я е проследил и убил. По принцип е напълно възможно. Нали разбирате какво искам да кажа?

— Проклятие, Мелчет. Казвам ви, че никога през живота си не съм я виждал! Не съм такъв човек.

— Добре тогава. Въпреки че не бих ви упреквал. Светски човек. Все пак, щом настоявате... Въпросът обаче е какво е търсила тук? Че не е от местните хора, е ясно.

— Цялата тази работа е пълен кошмар — ядосваше се стопанинът на дома.

— Важно е да разберем, приятелю, какво е правила в библиотеката ви.

— Откъде да знам? Не съм я канил.

— Не, не. Но тя е *дошла* тук, въпреки всичко. Като че ли е искала да ви види. Напоследък да сте получавали някакви странни писма?

— Не съм.

Полковник Мелчет попита деликатно:

— Какво правихте снощи?

— Ходих на събрание на Асоциацията на консерваторите. Девет часа, в Мъч Бенъм.

— И кога се прибрахте?

— Тръгнах си от Мъч Бенъм малко след десет часа. По пътя ми се случи малка неприятност — трябваше да сменя гума, и си бях вкъщи в дванадесет без четвърт.

— Не сте ли влизали в библиотеката?

— Не.

— Жалко.

— Бях изморен. Веднага си легнах.

— Някой чакаше ли ви?

— Не. Винаги си взимам ключ от входната врата. Лоримър си ляга в единадесет, освен ако не му наредя нещо друго.

— Кой заключва библиотеката?

— Лоримър. Обикновено към седем и половина по това време на годината.

— Той би ли влязъл там отново вечерта?

— Не, щом мен ме няма. Беше оставил подноса с уиски и чаши в преддверието.

— Добре. А съпругата ви?

— Не знам. Тя си беше легнала и спеше дълбоко. Може снощи да е седяла в библиотеката или пък във всекидневната. Забравих да я питам.

— Е, добре, и без това скоро ще знаем всички подробности. Възможно е някой от прислугата да е замесен.

Полковник Бантри поклати глава.

— Не ми се вярва. Те са много почтени, а и са с нас вече от години.

Мелчет се съгласи.

— Наистина малко вероятно е някой от тях да е замесен. Като че ли момичето е дошло от града, може би придружено от кавалер. Макар че защо ще проникват в къщата...

Бантри го прекъсна.

— Лондон. Оттам ще е. Тук не стават подобни неща, освен...

— Да?

— Проклятие! — избухна полковник Бантри. — Базил Блейк!

— Кой е той?

— Млад човек, свързан с филмовата индустрия. Отвратителен млад грубиян. Жена ми го брани, защото са съученички с майка му, но той е от онези безполезни, млади негодници с упадъчен нрав. Заслужава ритник в задника! Живее в една вила на Лантъм Роуд — една грозна модерна постройка. Организира там партита — крясъци, шумни тълпи, и си кани момичета за уикендите.

— Момичета?

— Да, миналата седмица там имаше една от онези платинени блондинки...

Челюстта на полковника увисна.

— Платинена блондинка, а? — рече Мелчет замислено.

— Да. Вижте, Мелчет, да не би...?

Главният комисар отвърна без заобикалки:

— Това е възможност. Обяснява защо подобно момиче се намира в Сейнт Мери Мийд. Отивам да поговоря с този младеж — Блейд — Блейк... Как му беше името?

— Блейк. Базил Блейк.

— Дали ще си е у дома?

— Да видим. Какъв ден е днес? Събота. Обикновено си идва в събота сутрин.

Мелчет каза мрачно:

— Ще видя дали можем да го открием.

II

Вилата на Блейк, която съдържаше всички съвременни удобства под покрива на внушаваща страхопочитание сграда, беше причудлива комбинация наполовина в стил „горска хижа“, наполовина във фалшив стил „Тюдор“^[1]. На пощенските служители и на строителя Уилям Букър тя бе известна под името „Чатсуърт“; на Базил и приятелите му — като „Старинния дом“, а на останалите обитатели на Сейнт Мери Мийд — като „Новата къща на мистър Букър“.

Намираще се на не повече от половин километър от центъра на селото в нов парцел за застрояване отгатык „Синия глиган“, закупен от предприемчивия Букър, и гледаше към един особено добре запазен селски път. Госингтън Хол се намираще на около километър и половина по същия път.

Когато се разчу, че „Новата къща на Букър“ е била купена от филмова звезда, жителите на селото проявиха жив интерес. Всички с нетърпение очакваха появата на легендарната личност и, трябва да се признае, че що се отнася до външен вид, Базил Блейк оправда всички очаквания. Но малко по малко истината излезе наяве. Базил Блейк *не беше* филмова звезда, не беше дори актьор. Той заемаше твърде ниско стъпало в йерархията на петнадесетината служители, занимаващи се с декорите в Лемвил студио, където се помещаваше ръководството на компанията „Бритиш Ню Ера филмс“. Момите за женене в селото загубиха интерес, а господстващата прослойка от критично настроени стари моми произнесе присъдата си над стила му на живот. Единственият, който остана доволен от идването му, бе собственикът на „Синия глиган“, защото доходите на заведението значително се увеличиха благодарение на Базил и неговите приятели.

Полицейската кола спря пред разкривената селска порта, продукт на въображението на мистър Букър, и полковник Мелчет, хвърляйки неодобрителен поглед към облицованата с дърво половина на „Чатсуърт“, доближи предната врата и решително почука.

Отворено му бе много по-бързо, отколкото очакваше. Млад мъж с права и доста дълга черна коса, облечен в оранжеви кадифени

панталони и турскосиня риза, му се сопна:

— Какво искате?

— Вие ли сте Базил Блейк?

— Разбира се, че съм аз.

— Ще се радвам да поговоря с вас, мистър Блейк, ако е възможно.

— Кой сте вие?

— Аз съм полковник Мелчет, главен полицейски комисар на областта.

Мистър Блейк каза пренебрежително:

— Не думайте, колко забавно!

И полковник Мелчет разбра какво искаше да каже полковник Бантри, защото, влизайки след Блейк, на него също му се прииска да го срита.

Все пак той се овладя и направи опит да говори учтиво:

— Ставате рано, мистър Блейк.

— Ами. Изобщо не съм си лягал.

— Наистина ли?

— Обаче не мисля, че сте дошли да се интересувате кога си лягам, пък ако е така, това ще е голяма загуба на време и пари от страна на държавата. Какво искате да говорите с мен?

Полковник Мелчет прочисти гърлото си.

— Разбирам, мистър Блейк, че миналия уикенд сте имали гостенка... ъ-ъ-ъ... млада, русокоса дама.

Базил Блейк го погледна, отмятайки глава, и огласи стаята с гръмогласен смях.

— Да не би старите кокошки от селото да са се оплаквали? За морала ми? По дяволите, не е работа на полицията да се меси в морала на хората. *Вие* трябва да го знаете най-добре.

— Както сам отбелязахте — каза Мелчет сухо, — вашият морал изобщо не ме засяга. Дошъл съм при вас, защото млада руса жена с... ъ-ъ-ъ... малко екзотична външност е била намерена мъртва.

— А! — Блейк го погледна втренчено. — Къде?

— В библиотеката на Госингтън Хол.

— В Госингтън? При стария Бантри? Страхотно. Този дърт Бантри! Този дърт мръсник!

Полковник Мелчет почервения. През подновеното кикотене на младежа той остро каза:

— Моля ви да мерите думите си, сър. Дойдох да ви питам дали можете да хвърлите някаква светлина върху случая.

— Идвате да ме питате дали не ми липсва някоя блондинка? Това ли е? Защо трябва — а, виж ти, какво е това?

Пред входа със скърцане на спирачки спря кола. От нея се изниза млада жена, облечена в плющяща на вятъра пижама в черно и бяло. Тя бе със силно начервени устни, начернени клепачи и платиненоруса коса. Приблужи се до вратата, отвори я със замах и ядно възкликна:

— Защо ми избяга, грубиян такъв?

Базил Блейк се беше изправил.

— А, ето те и теб! Че защо да не те оставя? Казах ти да се омиташ, а ти отказа.

— От къде на къде ще правя нещо, само защото ти си ми казал? Беше ми приятно.

— Да, с онзи мръсник Розенберг. Ти много добре знаеш що за стока е той.

— О, значи ревнуваме!

— Само недей да се ласкаеш. Просто мразя гледката на пияни момичета, които се оставят в ръцете на някакъв отвратителен субект от централна Европа.

— Това е гадна лъжа. Ти самият беше пийнал доста и флиртуваше с оная чернокоса испанска кучка.

— Щом те вземам със себе си на парти, очаквам да се държиш както подобава.

— Не разрешавам да ми нареждат какво да правя, ясно ли ти е? Ти каза, че ще отидем на партито и след това ще дойдем тук. Само че аз не си тръгвам от партита преди аз самата да съм го решила.

— Тъкмо затова те оставих. Идваше ми се тук и дойдох. Не мога да чакам разни глупачки.

— Няма дума, много си сладък и мил.

— Обаче ти все пак се домъкна тук, нали?

— Само за да ти кажа какво мисля за теб!

— Ако си въобразяваш, че можеш да ме командваш, малката, дълбоко се лъжеш.

— А пък ти, ако смяташ, че можеш да ми заповядваш, по-добре си помисли пак!

Те се гледаха яростно.

В този момент полковник Мелчет използва възможността и демонстративно се покашля.

Базил Блейк се обърна към него.

— О, забравих, че сте тук. Май е време да си тръгвате, нали? Позволете ми да ви представя — това е Дайна Лий — това е полковник Балон от околийската полиция. А сега, полковник, след като се уверихте, че моята блондинка е жива и в добро състояние, може би ще се посветите по-усърдно върху малката неприятност на стария Бантри. Довиждане!

С почервеняло и навъсено от гняв лице полковник Мелчет каза, преди да прекрачи прага:

— Съветвам ви да внимавате какво говорите, млади човече, защото може много да загазите някъде.

---

[1] Тюдор — архитектурен стил на късната английска готика (1450–1550 г.). — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

В канцеларията си в Мъч Бенъм полковник Мелчет приемаше подчинените си и изслушваше докладите им.

— ... така че всичко изглежда съвсем ясно, сър — инспектор Слак приключваше доклада си. — Мисис Бантри е била в библиотеката след вечеря и си е легнала малко преди десет часа. Когато излязла, тя угасила лампите и се предполага, че никой не е влизал след това. Прислужниците са си легнали около десет и половина, а Лоримър, след като оставил питиетата в преддверието, си легнал в единадесет без четвърт. Никой не е чул нещо необичайно, с изключение на третата прислужница, но тя пък, според мен, е чула прекалено много неща — стенания, сърцераздирателен писък, тайнствени стъпки и не знам какво още. Втората прислужница, с която живеят в една стая, твърди, че през цялата нощ момичето спяло крепко, без никакъв звук. Такива като нея си измислят разни неща и ни създават проблеми.

— А какво ще кажете за насилиения прозорец?

— Симънс казва, че е аматорска работа. Използвано е най-обикновено длето и едва ли се е вдигнал много шум. Сигурно е било длето от дома, но не можахме да го намерим. Но и това е нормално, във всяка къща инструментите постоянно се губят.

— Смятате ли, че някой от прислугата знае нещо?

Доста неохотно инспектор Слак отговори:

— Не, сър, не мисля, че знаят. Те всички изглеждаха шокирани и притеснени. Усъмних се в Лоримър — доста мълчалив човек, знаете, — но не ми се вярва оттам да излезе нещо.

Мелчет кимна. Явно не отдаде значение на мълчаливостта на Лоримър. Енергичният инспектор Слак често произвеждаше подобен ефект у хората, които разпитваше.

Вратата се отвори и влезе доктор Хейдок.

— Реших да се отбия, за да ви нахвърлям някои неща.

— Да, да, радвам се да ви видя. И?

— Не е кой знае какво. Точно както може да се очаква. Смъртта е настъпила вследствие удушаване. Със сатененото коланче на роклята е бил обвит врагът и пристегнат откъм тила. Лесно и просто. Не е било необходимо голяма сила, ако момичето е било изненадано. Няма следи от борба.

— А кога е настъпила смъртта?

— Някъде между десет и полунощ.

— По-точно не може ли да се определи?

Хейдок леко се усмихна и поклати глава.

— Не бих рискувал професионалната си репутация. Не по-рано от десет и не по-късно от полунощ.

— Вие лично на колко часа бихте се спрели?

— Зависи. В камината е горял огън и стаята бе топла. Това забавя вкочаняването на трупа.

— Нещо друго за нея самата?

— Нищо по-особено. Била е млада — някъде на седемнадесет-осемнадесет години. Не много развита в някои отношения, но с изявена мускулатура. Съвсем здрава. И, между другото, била е девствена.

И като кимна с глава, докторът излезе от стаята.

Мелчет се обърна към инспектора:

— Сигурен ли сте, че преди не са я виждали в Госингтън?

— Прислужниците са абсолютно сигурни. Дори се възмутиха. Твърдят, че щели да я запомнят, дори само да са я зърнали в околността.

— Нищо чудно — каза Мелчет. — Екземпляр като нея се забелязва от километри. Я вижте онази русата у Блейк!

— Жалко, че не е тя — каза Слак. — Тогава щяхме да постигнем някакъв напредък.

— Според мен това момиче е дошло от Лондон — каза замислено главният комисар. — Едва ли ще има някаква местна връзка. В такъв случай трябва да уведомим Скотланд Ярд. Това е случай за тях, а не за нас.

— И все пак нещо трябва да я е довело тук — каза Слак и, изпробвайки почвата, додаде: — Може би полковник и мисис Бантри *знаят* нещо — разбира се, знам, че са ваши приятели, сър...

Мелчет го изгледа хладно и изрече натъртено:

— Бъдете уверен, че вземам предвид всяка една възможност. *Всяка една!* — После добави: — Предполагам, че сте прегледали списъка на безследно изчезналите?

Слак кимна. Извади един напечатан лист.

— Тук са. Мисис Сандърс, изчезнала преди седмица, тъмнокоса, синеока, на тридесет и шест години. Не е тя, а и всички, освен съпруга ѝ, знаят, че е заминала с някакъв търговски пътник от Лийдс. Мисис Бърнард — на шестдесет и пет години. Памела Рийвс, шестнадесетгодишна, изчезнала от снощи, тъмнокафява коса на плитка, около метър и шестдесет и пет.

Мелчет го прекъсна раздражено:

— Стига с тези идиотски подробности, Слак. Това момиче не е ученичка. Според мен...

В този момент телефонът иззвъня.

— Ало? Да, да. Полицейският участък в Мъч Бенъм. Какво? Един момент...

Той се заслуша и бързо започна да записва. После отново заговори, вече с променен тон:

— Руби Кийн, на осемнадесет, професионална танцьорка, метър и шестдесет висока, стройна, платиненоруса коса, сини очи, чип нос, предполага се, че е носила бяла сатенена вечерна рокля, сребърни сандалети. Това отговаря ли? Какво? Да, няма съмнение. Веднага ще изпратя Слак.

Той окачи слушалката и развълнувано се бърна към подчинения си.

— Мисля, че е тя. Обадиха се от полицията в Гленшир. (Гленшир бе съседното графство.) От хотел „Мажестик“ в Дейнмът са съобщили за изчезнало момиче.

— Дейнмът — каза Слак. — Точно така.

Дейнмът беше голям и модерен морски курорт, разположен недалеч оттук.

— Дотам са само тридесетина километра — каза главният комисар. — Момичето било танцьорка или нещо подобно в „Мажестик“. Снощи не се появила за номера си и управата на хотела била много ядосана. Когато тази сутрин все още я нямало, някое от другите момичета се усъмнило, или пък е бил някой друг. Малко е

неясно. Тръгнете веднага за Дейнмът, Слак. Там се свържете с главен инспектор Харпър и му окажете съдействие.

Инспектор Слак бе подчертано действена личност. Да се метне на някоя кола, грубо да прекъсне хората, които искат да му кажат нещо, да се намеси в нечий разговор под претекст за неотложност — това му даваше усещането, че живее.

Именно затова пристигна в Дейнмът за почти отрицателно време, отби се в полицията, проведе кратък разговор със смутения и изплашен хотелски управител, оставяйки го с успокоителните според него думи: „Първо трябва да се уверим, че това е момичето, и тогава ще вдигнем шум“. Секунди след това вече пътуваше обратно за Мъч Бенъм в компанията на най-близката роднина на Руби Кийн.

Беше се обадил предварително по телефона, така че главният комисар бе подготвен за неговото пристигане, но не и за малко безцеремонното представяне на спътничката му:

— Това е Джози, сър.

Полковник Мелчет строго изглежда подчинения си. Мислеше, че Слак се е самозабравил.

Младата жена, която току-що бе слязла от колата, се притече на помощ:

— Това е професионалното ми име — обясни тя с бляскава усмивка, разкриваща големи, равни, бели зъби. — Реймънд и Джози, така се наричаме с партньора ми и, разбира се, всички в хотела ме знаят като Джози. Истинското ми име е Джозефин Търнър.

Нагаждайки се към ситуацията, полковник Мелчет покани мис Търнър да седне, като в същото време я огледа професионално.

Тя бе симпатична млада жена, наближаваща явно тридесетте. Добрата ѝ външност се дължеше по-скоро на грижи, отколкото на природна даденост. Изглеждаше компетентна и добронравна, поведението ѝ внушаваше присъствие на здрав разум.

Едва ли някой би я определил като ослепителна красавица, но все пак тя бе доста привлекателна. Бе дискретно гримирана, облечена в тъмен, добре скроен костюм. Въпреки че изглеждаше разтревожена, полковникът прецени, че не бе особено наскърбена.

Докато седеше, тя сподели:

— Толкова е ужасно, че човек просто не може го повярва. Наистина ли смятате, че това е Руби?

— Боя се, че именно вие ще трябва да ни помогнете за разпознаването. Опасявам се, че за вас това ще е едно неприятно изживяване.

Мис Търнър уплашено попита:

— Тя как... тя страшно ли изглежда?

— Как да ви кажа... За вас може да бъде шок.

Той ѝ предложи табакерата си и тя с благодарност прие цигара.

— Вие... вие сега ли искате да я видя?

— Най-добре е още сега, мис Търнър. Виждате ли, няма смисъл да ви задавам каквито и да е въпроси, преди да сме сигурни, нали? Колкото по-бързо, толкова по-добре.

— Съгласна съм.

Отидоха до моргата с кола.

Когато Джози излезе, бе съвсем бледа.

— Да, това е Руби — изрече тя с треперещ глас. — Горкото дете! Божичко, какъв ужас! Ще ви се намери ли малко джин?

Джин нямаше, но се намери бренди. След като отпи няколко глътки, мис Търнър се успокои. Тя бе откровена:

— Такива гледки направо те изваждат от равновесие, нали? Горката малка Руби! Какви животни са мъжете!

— Вие мислите, че убиецът е бил мъж?

Джози малко се притесни:

— Ами... не е ли мъж? Имам предвид... аз съвсем естествено си помислих...

— За някой конкретен мъж ли си мислехте?

Тя енергично поклати глава.

— Не, не! Аз нямам и най-малка представа. Естествено, Руби не би ми казала, ако...

— Ако какво?

Джози се поколеба.

— Ами... че излиза с някого.

Мелчет я изглежда внимателно. През целия обратен път до канцеларията той мълча. Щом влязоха, започна:

— А сега, мис Търнър, нужна ми е цялата информация, която можете да ми дадете.

— Да, разбира се. Откъде да започна?

— Искам да знам пълното име и адреса на момичето, връзката ѝ с вас и всичко, което знаете за нея.

Джозефин Търнър кимна с глава. Мелчет бе убеден, че тя не изпитва никаква мъка. Бе шокирана и разтревожена, но нищо повече. Тя заговори с готовност:

— Името ѝ бе Руби Кийн, професионалното име. Истинското ѝ име бе Роузи Леги. Нейната майка бе братовчедка на моята. Познавах я още от дете, но не твърде добре, ако разбирате какво искам да кажа. Имам много братовчеди — някои се занимават с бизнес, някои играят на сцената. В общи линии Руби се учеше за танцьорка. Миналата година имаше някои добри ангажименти в пантомимата и други подобни. Не нещо от голяма класа, но в добри провинциални трупи. После я наеха за партньорка по танци в „Пале дьо Данс“ в Бриксуел — южен Лондон. Мястото не е лошо, там добре се грижат за момичетата, но в това няма много пари. — Тя направи пауза.

Полковник Мелчет кимна.

— Тук именно се появявам и аз. През последните три години работя като компаньонка по танци и бридж в хотел „Мажестик“ в Дейнмът. Добра работа, добре платена и приятна. Грижиш се за гостите на хотела — преценяваш ги още с пристигането им, разбира се — някои търсят спокойствие, докато други пък искат развлечения. Опитваш се да подбереш подходящи хора за бридж, насърчаваш по-младите да танцуват, нещо от този род. Необходими са доста такт и опит.

Мелчет отново кимна. Помисли си, че явно това момиче умее да си върши работата — имаше приятни маниери, бе симпатична и проявяваше остър ум, без да демонстрира и най-малката следа от интелектуалност.

— Освен това — продължи Джози — всяка вечер с Реймънд правим демонстрационни танци. Реймънд Стар — той е учителят по тенис и танци. За нещастие, това лято се подхлъзнах на една скала на брега на морето, когато се къпех, и си изкълчих глезена.

Мелчет бе забелязал, че тя съвсем слабо накуцва.

— Естествено, това спря танците за известно време и беше доста неловко. Не желаех да вземат някой друг на моето място. Това винаги е опасно — за миг кроткият поглед на сивите ѝ очи стана стоманен и остър; тя бе женско същество, борещо се да оцелее — за кариерата.

Затова се сетих за Руби и предложих на управителя да я извикам. Щях да продължа с насърчаване на танцуващите, с бридж и така нататък, а тя щеше да се заеме с танците. Работата да си остане в семейството, нали разбирате?

Мелчет каза, че разбира.

— Те се съгласиха, аз пратих на Руби телеграма и тя дойде. За нея това беше един добър шанс. Много по-висока класа от всичко, което беше правила досега. Това стана преди около месец.

Мелчет каза:

— Разбирам. А тя имаше ли успех?

— О, да — каза Джози небрежно, — приеха я доста добре. Като танцьорка аз струвам повече от нея, но Реймънд е много способен и с неговата помощ всичко вървеше прилично. Тя е доста симпатична — стройна, невинна. Малко прекаляваше с грима и аз винаги ѝ правех забележки за това. Но нали ги знаете момичетата — тя бе само на осемнадесет години и на тази възраст всичко се пресилва. Само че не беше подходящо за хотел от висока класа, какъвто е „Мажестик“. Непрекъснато ѝ го натяквах и я карах да не се гримира толкова силно.

Мелчет попита:

— А хората харесваха ли я?

— О, да. Но, имайте предвид, тя нямаше много ухажори. Бе малко прстичка. Възрастните мъже я харесваха повече от младите.

— Имаше ли си постоянен приятел?

Очите на момичето срещнаха неговите с пълно разбиране.

— Не в смисъла, който вие влагате. Или поне не знаех. Но пък, разбирате ли, тя нямаше да ми каже.

Само за миг Мелчет се запита защо не — Джози не правеше впечатление на голяма моралистка. Но той само каза:

— Бихте ли ми описала кога за последен път видяхте братовчедка си?

— Снощи. Тя и Реймънд правят два демонстративни танца — един в десет и половина, а другия — в полунощ. След първия танц забелязах, че Руби танцува с един млад мъж, гост на хотела. Аз играех бридж във фойето. Между фойето и залата за танци има стъклена преграда. Тогава я видях за последен път. Точно след полунощ се появи Реймънд, страшно ядосан. Руби я нямало никъде, а било време за танца. Трябва да ви призная, че направо се вбесих! Това бе една от

онези глупости, които младите момичета правят и заради които ги уволняват. Качихме се заедно в стаята ѝ, но там я нямаше. Беше си сменила роклята. Тя танцуваше с дълга розова рокля, но роклята беше метната върху облегалката на един стол. Обикновено не се преобличаше, с изключение на сряда вечер — сряда е официалната вечер за танци. Нямах представа къде е отишла. Накарахме оркестъра да изсвири още един фокстрот, но все още нямаше и следа от Руби. Тогава казах на Реймънд, че аз ще изиграя танца. Избрахме нещо леко, което нямаше да натовари глезена ми, и при това съвсем късо. Въпреки всичко днес глезенът ми пак се поду. Руби все още я нямаше. Чакахме я до два часа сутринта. Страшно ѝ бях ядосана.

Гласът ѝ леко потрепери. Мелчет долови в него истински гняв. За момент той се зачуди. Реакцията изглеждаше по-бурна, отколкото изискваха фактите. Имаше чувството, че не всичко се излага на показ. Той попита:

— А тази сутрин, когато Руби Кийн не се появи, вие отидохте в полицията, така ли?

Той знаеше прекрасно от обаждането на Слак от Дейнмът, че истината бе друга, но искаше да чуе какво ще каже Джозефин Търнър.

Тя не се поколеба:

— Не, не бях аз.

— Защо не, мис Търнър?

Тя му отправи пряк поглед.

— На мое място и *вие* не бихте го направили.

— Така ли мислите?

Джози каза:

— Аз съм длъжна да мисля за работата си. Последното нещо, което хотелът иска, е скандал и особено намеса на полицията. Не мислех, че нещо сериозно се е случило на Руби. Дори и за минута не съм помисляла! Мислех, че се е забъркала с някой младеж. Мислех, че ще си дойде без проблеми и бях готова хубавичко да я накастрия, щом се появеше. Осемнадесетгодишните момичета са такива глупачки.

Мелчет се престори, че преглежда записките си.

— А, да, виждам, че в полицията се е обади мистър Джеферсън. Той гост на хотела ли е?

Джозефин Търнър отвърна кратко:

— Да.

Мелчет я попита:

— И защо точно мистър Джеферсън се е обадил?

Джози поглаждаше ръкава на жакета си. Нещо като че ли я възпираше. Отново полковник Мелчет реши, че нещо не се казва докрай. Тя започна доста неохотно:

— Той е инвалид. Той... той лесно се притеснява. Защото е инвалид, нали разбирате?

Мелчет зададе нов въпрос.

— Кой бе младежът, с когото братовчедка ви е танцувала?

— Казва се Бартлет. В хотела е от десетина дни.

— Бяха ли близки в някакво отношение?

— Не, не, нищо специално. Аз поне не знаех.

Отново се прокрадна любопитната нотка на гняв в гласа ѝ.

— А той нещо каза ли?

— Каза, че след танца Руби се качила в стаята си, за да се пооправи.

— И тогава си е сменила роклята?

— Предполагам.

— И това е последното нещо, което знаете? След това тя просто...

— Изчезна — каза Джози. — Така е.

— Мис Кийн познаваше ли някого в Сейнт Мери Мийд? Или в околностите?

— Не знам. Може би. Вижте, много млади мъже от околността идват в „Мажестик“. Няма да знам кой откъде е, освен ако сам не каже.

— Някога да сте чули братовчедката ви да споменава Госингтън?

— Госингтън? — Джози бе силно учудена.

— Госингтън Хол.

Тя поклати глава.

— Не съм го чувала това място.

Тонът ѝ бе убедителен. Долавяше се също и определено любопитство. Мелчет поясни:

— Тялото бе намерено в Госингтън Хол.

— Госингтън Хол? Колко невероятно.

Мелчет си помисли: „Невероятно е точната дума“, а на глас попита:

— Познавате ли полковник или мисис Бантри?

Отново тя поклати отрицателно глава.

— А мистър Базил Блейк?

Тя леко се намръщи.

— Мисля, че съм чувала това име. Да, сигурна съм... но нищо не си спомням за него.

Усърдният инспектор Слак подаде на началника си лист от бележник. На него бе написано:

„Полковник Бантри е вечерял в «Мажестик» миналата седмица.“

Мелчет вдигна очи и срещна погледа на Слак. Главният комисар кипеше. Слак бе трудолюбив и старателен офицер и Мелчет никак не го обичаше. Но не можеше да пренебрегне това предизвикателство. Инспекторът негласно го обвиняваше във фаворизиране на своята класа, в прикриване на стар свой съученик.

Той се обърна към Джози.

— Мис Търнър, бих желал, ако нямате нищо против, да дойдете с мен до Госингтън Хол!

Изричайки тези думи, Мелчет отправи хладен и предизвикателен поглед към Слак, като почти пропусна край ушите си измърмореното съгласие на Джози.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

I

От дълго време в Сейнт Мери Мийд не бе имало по-вълнуваща сутрин.

Първата, която разпространи шокиращата новина, бе мис Уедърби, дългоноса и кисела стара мома. Тя се отби при съседката си, мис Хартнел.

— Извинете, че идвам толкова рано, скъпа, но предполагам, че сигурно не сте чули *новината*?

— Каква новина? — попита мис Хартнел. Тя притежаваше дълбок, басов глас и неуморно посещаваше бедните, колкото и горките да се стараеха да избегнат грижите ѝ.

— За трупа в библиотеката на полковник Бантри, *женски* труп...

— В *библиотеката* на полковник Бантри?

— Да. Не е ли *ужасно*?

— *Бедната* му съпруга! — мис Хартнел се опита да прикрие дълбокото удоволствие, което я обземаше.

— Да, представете си. Не вярвам тя да си е имала и най-малката представа.

Мис Хартнел отбеляза осъдително:

— Тя прекалено много мислеше за градината си и твърде малко за съпруга си. Мъжът трябва винаги да се държи под око! — Тя повтори с чувство: — Винаги!

— Знам, знам. Жестоко е, нали?

— Чудно ми е какво ще каже Джейн Марпъл. Тя дали е знаела нещо, как мислите? Има страхотен нюх за тези неща.

— Джейн Марпъл вече ходи в Госингтън.

— Какво? Тази сутрин?

— Много рано. Преди закуска.

— Виж ти! Божичко! Искам да кажа — това че е прекалено. Всички знаем как Джейн обича си вре носа навсякъде, обаче това е направо неприлично.

— О, ама самата мисис Бантри я извикала.

— Мисис Бантри я извикала?

— Е, бяха изпратили колата... Караше я Мъсуел.

— Боже мой! Колко странно...

Двете замълчаха за миг, за да асимилират информацията.

— На кого бил трупът? — попита мис Хартнел.

— Нали знаете онази ужасна жена, дето посещава Базил Блейк?

— Онази изрусена блондинка? — мис Хартнел бе леко изостанала от модата и не правеше разлика между изрусена и платиненоруса. — Онази, дето почти гола се пече в градината?

— Да, мила. Лежала пред камината... *удушена!*

— Какво говорите? В Госингтън?

Мисис Уедърби закима многозначително.

— Значи... полковник Бантри също...?

Отново мис Уедърби закима усърдно.

— О!

Последва нова пауза, в която дамите се наслаждаваха на това ново допълнение към селския скандал.

— Каква ужасна жена — протръби с праведен гняв мис Хартнел.

— Съвсем, ама съвсем разпуснатата, боя се, че трябва да кажа.

— И полковник Бантри, толкова мил, скромнен човек...

Мис Уедърби изрече с подобаващ патос:

— Тихите води често са най-страшни. Джейн Марпъл винаги го казва.

II

Мисис Прайс Ридли бе една от последните, които научиха.

Тя бе богата, властна вдовица. Живееше в просторен дом близо до този на викария. Информира я дребната прислужница Клара.

— Жена ли, Клара? Мъртва? В библиотеката на полковник Бантри?

— Да, мадам. И казват, че на себе си нямала абсолютно нищо.

— Достатъчно, Клара, не е нужно чак в такива подробности.

— Да, мадам, и казват още, че отначало мислели, че е приятелката на мистър Блейк, онази, дето през уикендите идва в новата къща на Букър. Обаче сега казват, че била съвсем друга. А пък синът на продавача на риба казал, че никога не е очаквал такова нещо от полковник Бантри, дето всяка неделя обикалял с диска в църквата.

— По света има много зло, Клара — каза мисис Прайс Ридли. — Нека това да ти е за урок.

— Да, мадам. Мама казва, че никога няма да ме даде в къща, където има мъж.

— Достатъчно, Клара!

III

От къщата на мисис Прайс Ридли до дома на викария бе само една крачка.

Мисис Прайс Ридли има късмет да намери викария в кабинета му.

Викарият, мил човек на средна възраст, винаги научаваше нещата последен.

— Такова ужасно нещо — изрече мисис Прайс Ридли задъхана, защото бе бързала по пътя. — Почувствах, че трябва да се посъветвам с вас, да чуя вашите напътствия, драги мистър Клемънт.

Викарият бе леко смутен. Той попита:

— Да не би да се е случило нещо?

— Да се е случило нещо ли! — мисис Прайс Ридли драматично повтори въпроса му. — Най-ужасният скандал! Никой от нас не е подозирал такова нещо. Безпътна жена, напълно без дрехи, удушена пред камината на полковник Бантри.

Викарият се вторачи в нея. После я попита:

— Вие... вие добре ли се чувствате?

— Разбирам защо не ми вярвате! Аз също отказах да повярвам в първия момент. Лицемерът му с лицемер! През всичките тези години!

— Моля, кажете ми точно за какво става дума.

Мисис Прайс Ридли се впусна в подробно описание на случилото се. Когато завърши, викарият кротко отбеляза:

— Но в цялата тази история нищо не показва, че полковник Бантри е виновен, нали?

— О, драги мистър Клемънт, колко далеч сте от светските неща! Но аз трябва да ви разкажа една малка история. Миналия четвъртък или май по-миналия, както и да е, няма значение, пътувах за Лондон с евтиния дневен влак. Полковник Бантри беше в същия вагон. Помислих си, че изглежда много замислен. Почти през цялото време се беше заровил във вестник „Таймс“. Като че ли не искаше да разговаря.

Викарият кимна с пълно разбиране и вероятно съчувствие.

— На гара „Падингтън“ се сбогувахме. Той предложи да ми вземе такси, но аз бях решила да отида до Оксфорд Стрийт с автобуса. Той самият взе такси и когато се качи, го чух да казва адреса — *къде мислите?*

Мистър Кремънт чакаше.

— Адрес в Сейнт Джоунс Ууд^[1].

Мисис Прайс Ридли направи триумфираща пауза.

На викария нищо не му стана ясно.

— Това, струва ми се, *доказва всичко* — каза мисис Прайс Ридли.

IV

В Госингтън мисис Бантри и мис Марпъл седяха във всекидневната.

— Знаете ли — сподели мисис Бантри, — чувствам се страшно облекчена, че трупът вече го няма. Никак не е *приятно* да имаш труп в къщата си.

Мис Марпъл кимна.

— Разбирам, мила. Прекрасно разбирам как се чувствате.

— Човек не може да го разбере — каза мисис Бантри, — докато не му дойде на главата. Знам, че и вие веднъж имахте нещо подобно у съседите, но това не е същото, както ако се случи в дома ти. Дано Артър да не намрази библиотеката. Толкова често стоим там. Какво правите, Джейн?

С поглед към часовника си мис Марпъл се беше изправила.

— Мисля да си ходя. Не виждам с какво повече бих могла да съм ви полезна.

— Не си тръгвайте още — помоли я мисис Бантри. — Знам, че хората за отпечатъците и фотографите, пък и повечето от полицаите вече си отидоха, но имам чувството, че още нещо ще се случи. Не искам да го изпуснете.

Телефонът иззвъня и тя отиде да го вдигне. Върна се с лице, цъфнало в усмивка.

— Нали ви казах, че нещо ще се случи. Това беше полковник Мелчет. Ще води тук братовчедката на бедното момиче.

— Че защо? — попита мис Марпъл.

— О, предполагам, за да види къде се е случило — нещо от този род.

— Сигурно ще е нещо повече от това.

— Какво искате да кажете, Джейн?

— Според мен... възможно е той да иска да я срещне с полковник Бантри.

Мисис Бантри каза рязко:

— Да провери дали тя го познава? Предполагам, о, да, те са длъжни да подозират Артър!

— Страхувам се, че е така.

— Като че ли Артър може да има нещо общо с цялата история.

Мис Марпъл мълчеше. Мисис Бантри се обърна войнствено към нея:

— И да не сте посмели да ми споменавате стария генерал Хендерсън или пък някой ужасен старчък, който имал афера с прислужницата си. Артър не е такъв.

— Не, не, разбира се, че не е.

— Не, той *наистина* не е. Е, понякога, когато дойдат млади момичета за тенис, той се държи малко глупаво, нали разбирате — любезничи, приказва малко повече. Обаче защо да не го прави? В края на краищата — тя завърши мисълта си малко неясно — аз си имам градината.

Мис Марпъл се усмихна.

— Не трябва да се тревожите, Доли — каза тя.

— Не, и не възнамерявам. Но все пак малко се безпокоя. И Артър се безпокои. Това го обърка. Всичките тези полицаи, които се мотаят наоколо. Той отиде до фермата. Гледката на прасета и подобни неща му действа успокоително, когато е разтревожен. Аха, ето ги и тях.

Колата на главния комисар спря отвън.

Полковник Мелчет влезе, придружен от млада, елегантно облечена жена.

— Това е мис Търнър, мисис Бантри. Братовчедка на... ъ-ъ-ъ... жертвата.

— Здравейте — мисис Бантри подаде ръка. — Всичко това трябва да е ужасно за вас.

Джозефин Търнър отговори искрено:

— Ужасно е. И ми се струва толкова *нереално*. Като лош сън.

Мисис Бантри представи мис Марпъл.

Мелчет небрежно се интересува:

— Стопанинът тук ли е?

— Наложил се да отиде до една от фермите. Скоро ще се върне.

— О... — гласът на Мелчет прозвуча малко съкрушено.

Мисис Бантри се обърна към Джози:

— Искате ли да видите къде се е случило? Или може би не желаете?

След къса пауза Джозефин каза:

— Да, мисля, че искам.

Мисис Бантри я поведе към библиотеката. Следваха ги мис Марпъл и Мелчет.

— Тя лежеше ето там — мисис Бантри драматично посочи мечата кожа пред камината.

— О! — Джози потръпна. В същото време тя изглеждаше смаяна. Каза със сбърчени вежди: — Просто *не мога* да проумея! *Не мога!*

— Ние също не можем — натърти мисис Бантри.

Джози внимателно започна:

— Мястото е толкова необичайно... — и спря.

Мис Марпъл леко кимна, изразявайки съгласието си с недоизказаната мисъл.

— Това именно — прошепна тя — прави всичко толкова интересно.

— Е, хайде, мис Марпъл — обади се Мелчет добродушно, — няма вече не сте намерили обяснението?

— О, да, имам *обяснение*. Доста приемливо, при това. Но, разбира се, това е само моя собствена *идея*. — Тя продължи: — Томи Бонд и мисис Мартин, новата учителка. Тя отишла да навие часовника и от него изскочила жаба.

Джозефин Търнър изглеждаше озадачена. Когато всички вкупом напуснаха стаята, тя прошепна на ухото на домакинята:

— Старата дама в ред ли е?

— Напълно! — възмутено отвърна мисис Бантри.

— Извинявайте, просто останах с впечатление, че тя се мисли за жаба или нещо такова.

В това време през страничната врата влезе полковник Бантри. Докато го запознаваше с Джозефин Търнър, Мелчет внимателно наблюдаваше, но не забеляза никакъв интерес или следа от разпознаване в лицето на младата жена. Комисарят въздъхна облекчено. По дяволите Слак и неговите инсинуации!

В отговор на въпроса на мисис Бантри Джози разказваше историята по изчезването на Руби Кийн.

— Сигурно страшно сте били разтревожена, мила — каза мисис Бантри.

— Бях повече ядосана, отколкото разтревожена. Вижте, аз тогава не знаех, че нещо се е случило с нея.

— И все пак — включи се мис Марпъл — вие сте се обадили в полицията. Не си ли мислехте, че *избързвате*?

Джози възкликна:

— Само че не бях аз! Обади се мистър Джеферсън.

Мисис Бантри се учуди.

— Джеферсън?

— Да, той е инвалид.

— Да не е *Конуей* Джеферсън? Та аз го познавам много добре. Той ни е стар приятел. Артър, слушай — Конуей Джеферсън. Отседнал е в „Маджестик“ и той се обади на полицията. Не е ли това съвпадение?

Джозефин Търнър се обади:

— Миналото лято той също беше в хотела.

— Виж ти! А ние въобще не сме знаели. Не съм го виждала отдавна — тя се обърна към Джози: — Как е той сега?

Джози преценяваше.

— Мисля, че се чувства прекрасно, да, прекрасно. Е, като се има предвид... нали разбирате. Винаги е жизнерадостен, винаги се шегува.

— А семейството му с него ли е?

— Сигурно питате за мистър Гаскел? И за младата мисис Джеферсън? И Питър? О, да.

Споменаването на семейство Джеферсън като че ли промени нещо в досегашната приятна откритост на Джозефин Търнър. Когато заговори за тях, в гласа ѝ се появи някаква неестествена нотка.

Мисис Бантри каза:

— Те са много мили, нали? Младите, искам да кажа.

Доста несигурна, Джози отговори:

— О, да, да. Аз... ние... да, много са мили, *наистина*.

V

— И какво — попита мисис Бантри, докато гледаше през прозореца след отдалечаващата се кола на главния комисар — искаше да каже тя с това „да, *наистина*“? Не мислите ли, Джейн, че има нещо...

Мис Марпъл я прекъсна нетърпеливо.

— Точно така! Веднага се забеляза. Щом стана дума за Джеферсънови, *изведнъж* се смени поведението ѝ. Дотогава се държеше съвсем естествено.

— Но на какво се дължи това, Джейн?

— Как да ви кажа, скъпа, *вие* ги познавате, не аз. Просто усещам, че в тях има *нещо*, както сама казахте, което я тревожи. И още нещо — забелязахте ли, че когато я попитахте дали се е безпокоила за младото момиче, тя каза, че много се е *ядосала!* И наистина изглеждаше *ядосана* — много ядосана. А това за мен е много *интересно*. Имам чувството — може би греша — че това е основната ѝ реакция във връзка със смъртта на момичето. Тя не я е обичала, сигурна съм. Изобщо не изглежда натъжена. Но определено смятам, че мисълта за това момиче, Руби Кийн, я *вбесява*. И е много интересно да се разбере *защо?*

— Ще разберем! — каза мисис Бантри. — Ще отидем в Дейнмът и ще отседнем в „Мажестик“, да Джейн, *вие* също. Нуждая се от малка почивка заради нервите ми след всичко, което се случи тук. Няколко дни в „Мажестик“ — ето какво ни трябва. И ще се запознаете с Конуей Джеферсън. Той наистина е симпатичен човек. Историята му е толкова тъжна! Имаше дъщеря и син и страшно ги обичаше. И двамата бяха женени, но продължаваха да прекарват доста време у дома. Съпругата му също беше много мила жена и той я обожаваше. Една година, като се връщали от Франция, самолетът катастрофира. Всички загинали — пилотът, мисис Джеферсън, Розамунд и Франк. Нозете на Конуей били толкова пострадали, че се наложило ги ампутират. Но той се държи прекрасно — какъв кураж! Беше невероятно активен човек и изведнъж — безпомощен инвалид, но никога не се оплаква. С него живее снаха

му, тя била вдовица, когато Франк се оженил за нея, и има син от първия си брак — Питър Кармоди. И двамата живеят с Конуей. И Марк Гаскел, съпругът на Розамунд, беше много често с тях. Цялото нещо беше една ужасяваща трагедия.

— А сега — добави мис Марпъл — има друга трагедия...

— О, да, но тя няма нищо общо с трагедията на Джеферсънови.

— Тъй ли мислите? Мистър Джеферсън се обадил в полицията.

— Права си... Знаете ли, Джейн, това е *много любопитно*...

---

[1] Сейнт Джоунс Ууд — предградие на Лондон. Преди Втората световна война там са живеели платени проститутки. — Б.пр. ↑

ΠΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

I

Полковник Мелчет имаше пред себе си един изключително притеснен хотелски управител. С него беше главен инспектор Харпър от полицията в Гленшир и неизбежният инспектор Слак — последният се чувстваше доста засегнат от узурпацията на случая от страна на главния комисар.

Главен инспектор Харпър бе готов да успокоява почти докарания до сълзи мистър Прескът, докато полковник Мелчет бе по-склонен към твърди мерки.

— Няма смисъл от сантименталности — каза той остро. — Момичето е мъртво — удушено. Имате късмет, че не са я удушили в хотела ви. Сега случаят е в друга община и заведението ви много леко ще се отърве. Но ние сме длъжни да проведем разследването си и колкото по-рано, толкова по-добре. Можете да разчитате на нас, ще бъдем дискретни и тактични. Затова моля да прекратите с хленченето и да се овладеете. Какво знаете за това момиче?

— Нищо не знаех, абсолютно нищо. Доведе я Джози.

— Джози отдавна ли е тук?

— Две години, не — три.

— И вие сте доволен от нея?

— Да. Джози е добро момиче, много симпатична. Компетентна. Тя се харесва на хората, умее да изглажда конфликтите — знаете, че на бридж хората често се ядосват... — полковник Мелчет кимна разбиращо. Жена му бе страстна бриджорка, но изключително слаб играч. Мистър Прескът продължи: — Джози умее да успокоява хората. Знае как да работи с тях — хем любезна, хем твърда, разбирате какво искам да кажа.

Полковникът отново кимна. Сега вече знаеше за какво му напомняше Джозефин Търнър. Въпреки грима и елегантната външност в нея прозираше нещо от характера на детска учителка.

— Разчитам на нея — продължи Прескът. Тонът му стана малко натъжен. — Защо трябваше да ходи по тези хлъзгави камънаци? Тук си имаме такъв хубав плаж. Защо не се къпе на плажа? Да падне и да си

счупи глезена. Не беше честно спрямо *мен*. Плащам ѝ да танцува, да играе бридж и да поддържа доброто настроение у хората, а не да ходи по скали и да си чупи глезена. Танцьорите трябва да внимават за краката си, не да рискуват. Тогава много се ядосах. Не беше честно спрямо хотела.

Мелчет прекъсна рецитацията:

— И тогава тя предложи това момиче — братовчедка си — да я замести?

Прескът потвърди.

— Точно така. Идеята ми допадна. Имайте предвид, че нищо допълнително не трябваше да плащам. Можех да осигуря легло и храна на момичето, но за заплата трябваше да се разберат с Джози. Това беше уговорката. За самото момиче лично аз нищо не знаех.

— Но тя се оказа подходяща?

— О, да, с нея всичко бе наред. Е, беше много млада, стилът ѝ бе малко евтин за място като нашето, но имаше приятни обноски — тиха, учтива. Танцуваше добре. Хората я харесваха.

— Хубава ли беше?

От подутото и посиняло лице на трупа това бе трудно да се определи.

Прескът прецени:

— Средна хубост. Малко лисича физиономия. Без грим не би хванала око. Но в общи линии успяваше да изглежда симпатична.

— Около нея навъртаха ли се младежи?

— Разбирам накъде биете, сър — оживи се Прескът. — Лично аз не съм забелязал нещо особено. Едно-две момчета се навъртаха известно време — но всичко беше в рамките на задълженията ѝ. Имам предвид нищо, заради което да я удушат. Тя много се разбираше с по-възрастните хора — обичаше да бърбори, почти като малко дете, и на тях това им харесваше. Забавляваше ги.

С дълбок, меланхоличен глас главен инспектор Харпър запитва:

— Мистър Джеферсън, например?

Управителят кимна утвърдително.

— Да, точно мистър Джеферсън имах предвид. Тя много често сядаше с него и семейството му. Понякога ходеха на разходка с кола. Мистър Джеферсън обича младите хора и е много добър с тях. Само, моля, не ме разбирайте погрешно. Мистър Джеферсън е инвалид. Той

може да се придвижва само с количката си. Но много обича да гледа как младите се забавляват — когато играят тенис, когато са на плажа. Често им организира партита. Харесва младежите и не изглежда огорчен от живота, въпреки че би имал право. Всички го обичат, и, бих казал, човек с прекрасен характер.

Мелчет попита:

— А той проявяваше ли интерес към Руби, Кийн?

— Мисля, че му беше приятно да я слуша.

Харпър каза:

— И той беше човекът, който съобщи в полицията за изчезването й?

Той успя да придаде на думите си многозначителност и укор, на което управителят веднага реагира:

— Поставете се на мое място, мистър Харпър. И за миг не си помислих, че е станало нещо лошо. Мистър Джеферсън дойде в канцеларията ми ядосан и готов да се кара. Момичето не било спало в стаята си, снощи не излязла да танцува. Може да е излязла на разходка с кола и нещо да ѝ се е случило. Полицията трябвало веднага да бъде информирана. Да се направело разследване! Беше бесен. И още от канцеларията ми позвъни в полицията.

— Без да се посъветва с мис Търнър?

— На Джози никак не ѝ се нравеше цялата история — това беше повече от очевидно. Яд я беше за случилото се, яд я беше на Руби, искам да кажа. Но какво можеше да каже тя?

— Аз мисля — каза Мелчет, — че е най-добре да се срещнем с мистър Джеферсън. Е, Харпър?

Главен инспектор Харпър се съгласи.

II

Мистър Прескът ги придружи до апартамента на Конуей Джеферсън. Намираше се на първия етаж и гледаше към морето. Мелчет небрежно запита:

— Доста луксозна обстановка, а? Богат ли е?

— Доста е заможен, предполагам. Когато идва тук, за нищо не се скъпи. Наемат най-добрите стаи, поръчват най-скъпите блюда, скъпи вина — най-доброто от всичко.

Мелчет кимна.

Мистър Прескът почука на вратата. Женски глас ги покани да влязат. Управителят бе пръв, останалите го последваха.

С извинителен глас, мистър Прескът се обърна към жената, седнала до прозореца:

— Не бих желал да ви обезпокоя, мисис Джеферсън, но господата са... от полицията. Те желаят да поговорят с мистър Джеферсън. Полковник Мелчет, главен инспектор Харпър, инспектор, ъ-ъ-ъ... Слак — мисис Джеферсън.

Мисис Джеферсън ги поздрави с кимване на глава.

Първото впечатление на Мелчет бе, че не е хубава. Но когато на устните ѝ се появи усмивка и тя заговори, той промени мнението си. Имаше очарователен, симпатичен глас, а очите ѝ, чисти и светлокафяви, бяха красиви. Тя бе скромно, но елегантно облечена и по негова преценка бе на около тридесет и пет години.

Тя каза:

— Свекърът ми спи. Той е с деликатно здраве и тази случка бе страшен шок за него. Трябваше да повикаме лекар и лекарят му даде успокоително. Но съм сигурна, че щом се събуди, ще пожелае да ви види. Може би аз също мога с нещо да съм полезна? Моля, седнете.

Мистър Прескът, нетърпелив да избяга, се обърна към Мелчет.

— Мисля, че направих, каквото можах, сър? — и с благодарност получи разрешение да се оттегли.

След неговото излизане атмосферата като че ли се освободи от първоначалното напрежение. Аделаид Джеферсън имаше

способността да създава приятна атмосфера. Умееше да предразполага хората и да ги насърчава да говорят. И сега улучи верния тон, като каза:

— Тази работа шокира всички ни. Ние бяхме приятели с бедното момиче. И всичко изглежда толкова невероятно. Свекърът ми е много разстроен. Той много харесваше Руби.

Мелчет попита:

— Мистър Джеферсън се е обадил в полицията, нали?

Искаше да разбере как ще реагира тя на този факт. Долови някакво трепване, нещо съвсем дребно — раздразнение, загриженост? — не можа точно да прецени, но имаше *нещо* и тя със сигурност трябваше да се овладее, преди да продължи. Тя каза:

— Да, така е. Като инвалид той много лесно се разстройва и тревожи. Опитахме се да го убедим, че всичко е наред, че сигурно има някакво напълно логично обяснение, и че самото момиче надали би желало да се намесва полицията. Той настоя. И — тя направи малък жест с ръка — той бе прав, а ние сгрешихме.

Мелчет попита:

— Колко добре познавахте Руби Кийн, мисис Джеферсън?

Тя се замисли.

— Трудно ми е да кажа. Моят свекър обича младите хора и му харесва да ги има около себе си. Руби бе за него нещо ново — бяха му забавни и интересни приказките ѝ. Тя много често сядаше с нас в хотела, а от време на време свекърът ми я водеше на разходка с кола.

В гласа ѝ не се долавяше никакво чувство. Мелчет си помисли, че тя със сигурност би могла да каже повече, ако пожелаеше. Той я помоли:

— Ще ми разкажете ли точно какво се случи снощи?

— Разбира се, но не вярвам, че ще ви е от полза. След вечеря Руби дойде и седна при нас във фойето на хотела. Тя остана дори и когато танците започнаха. Бяхме се уговорили по-късно да играем бридж, но чакахме Марк, Марк Гаскел, моя девер — той бе съпруг на дъщерята на мистър Джеферсън. Марк трябваше да довърши някакви важни писма. Очаквахме и Джози, която щеше да е четвърта в карето.

— Това често ли се случваше?

— Доста често. Тя е първокласен играч и много мила. Моят свекър обича много да играе бридж и винаги предпочита Джози пред някой непознат. Естествено, тъй като тя урежда каретата, невинаги може да играе с нас, но гледа да използва всяка възможност — в очите ѝ блесна лека усмивка. — Моят свекър харчи доста пари в хотела и затова управата е доволна, щом Джози ни обръща повече внимание.

Мелчет попита:

— А на вас Джози харесва ли ви?

— Да, разбира се, че ми харесва. Винаги е добронамерена, весела, работи съвестно и, изглежда, си харесва работата. Тя е умна, въпреки че не е образована. Освен това никога не се преструва за нищо. Държи се естествено и не се поддава на настроения.

— Моля, продължавайте, мисис Джеферсън.

— Както вече казах, Джози трябваше да си подреди четворките, а Марк пишеше писма. Затова Руби се застоя при нас по-дълго от обикновено. После дойде Джози, а Руби отиде да изиграе първия си солов танц с Реймънд — той е професионалист танцьор и тенисист. Сетне се върна при нас, точно когато дойде Марк. После някакъв младеж я покани и тя отиде да танцува с него, а ние започнахме да играем бридж.

Тя спря и направи жест на безсилие.

— И това е всичко, което знам. Докато танцуваше, я видях веднъж, но бриджът доста погълна вниманието ми и аз почти не поглеждах към стъклената преграда, която дели фоайето от залата за танци. После, в полунощ, Реймънд дойде при Джози доста разтревожен и я попита къде е Руби. Джози съвсем естествено, се опита да му затвори устата, но...

Главен инспектор Харпър я прекъсна. Той попита тихо:

— Защо „*съвсем естествено*“, мисис Джеферсън?

— Ами... — тя се поколеба. На Мелчет му се стори, че леко се смути. — Джози не искаше да се драматизира отсъствието на момичето. Тя се чувстваше донякъде отговорна за нея. Каза, че вероятно Руби си е в стаята, че преди това ѝ е споменала, че я боли глава — между другото, не мисля, че това беше вярно. Джози просто си измисли това извинение. Реймънд телефонира в стаята ѝ, но очевидно никой не се обади, и се върна доста понакипял — той е много темпераментен. Джози отиде с него, опита се да го успокои и

накрая изигра танца вместо Руби. Това бе доста смело от нейна страна и действително после стана ясно, че отново си е насилила глезена. Когато танцът свърши, тя се върна при нас и се опита да успокои мистър Джеферсън, който по това време беше вече разтревожен. Накрая го убедихме да си легне, успокоихме го, че вероятно Руби е излязла на разходка с кола и се е спукала гума. Легна си обезпокоен, а тази сутрин веднага започна да се тревожи. — Тя направи пауза. — Останалото го знаете.

— Благодаря, мисис Джеферсън. А сега ще ви питам дали имате някакво предположение кой може да е извършителят?

Отговорът ѝ дойде незабавно. Тя каза:

— Нямам представа. Съжалявам, но с нищо не мога да ви помогна.

Той настоя:

— Момичето да е споменавало нещо? Например за някакъв случай на ревност? Или че се страхува от някого? Че е имала интимен приятел?

Аделаид Джеферсън поклащаше отрицателно глава при всеки въпрос.

Изглежда нищо повече не можеше да им каже.

Главният инспектор предложи да разпитат младия Джордж Бартлет и да се срещнат с мистър Джеферсън по-късно. Полковник Мелчет се съгласи и тримата излязоха, като мисис Джеферсън обеща да ги потърси веднага щом мистър Джеферсън се събуди.

— Приятна жена — сподели Мелчет, щом вратата се затвори след тях.

— Наистина много приятна дама — съгласи се охотно главен инспектор Харпър.

III

Джордж Бартлет бе тънък, строен младеж, с изпъкнала адамова ябълка, изпитващ огромна трудност да изкаже мислите си. Той бе толкова объркан, че бе почти невъзможно да изрече нещо смислено.

— Ужасно е, нали? За такива неща пишат в неделните вестници, но човек не може да допусне, че те наистина се случват, не мислите ли?

— За съжаление няма никакво съмнение в този случай, мистър Бартлет — каза главният инспектор.

— Не, не, разбира се, че не. Но всичко е толкова... как да кажа... Пък и на километри оттук и прочее. В някаква селска къща, нали? Страшно провинциално и така нататък. Доста шум се вдигнало там, нали?

Полковник Мелчет пое нещата в свои ръце.

— Колко добре познавахте убитото момиче, мистър Бартлет?

Джордж Бартлет се смути.

— О, с-с-съвсем слабо, с-с-сър. Не, почти не я познавах, ако разбирате какво искам да кажа. Танцувал съм с нея един-два пъти, някой и друг час тенис през деня, нали разбирате.

— Мисля, че вие сте били последният, който я е видял жива снощи?

— Сигурно е така, щом казвате... звучи ужасно, нали? Имам предвид, че когато я видях, тя бе съвсем добре, абсолютно.

— По кое време беше това, мистър Бартлет?

— Ами... как да ви кажа... аз никога не знам колко е часът. Но не беше много късно, ако ме разбирате.

— Танцували сте с нея?

— Да, в действителност... тоест, да, танцувах с нея. Обаче беше доста рано. Сега се сецам — беше веднага след демонстрационния й танц с оня, професионалиста. Трябва да е било към десет, десет и половина, единадесет. Не знам точно.

— Да оставим времето настрана. Можем да го установим. Кажете ни какво точно се случи.

— Ами... потанцувахме малко, нали разбирате... Не че аз съм голям танцьор.

— Не ни интересува много какъв танцьор сте, мистър Бартлет.

Джордж Бартлет се вторачи уплашено в полковника и запелтечи:

— Ъ-ъ-ъ... сигурно е така. Ами... както казах, танцувахме по дансинга и аз говорех, но Руби не говореше много и даже леко се прозяваше. Защото вече казах, че не танцувам добре и момичетата гледат ако може да ме избягват, ако разбирате какво искам да кажа. Тя каза, че я боли главата и аз, защото знам кога трябва да спра, казах „Добре“ и това беше.

— И кога я видяхте за последен път?

— Качи се нагоре по стълбите.

— Тя не каза ли, че трябва да се срещне с някого? Или че ще ходи на разходка с кола? Или че има среща? — попита полковник Мелчет.

Бартлет поклати глава.

— Нито думичка. — С печален вид той добави: — Просто ми би шута.

— А как се държеше? Беше ли припряна или разсеяна, като че ли нещо я притеснява?

Джордж Бартлет се замисли. После поклати глава.

— Според мен беше отегчена. Прозяваше се, както вече казах. Нищо повече.

Полковник Мелчет попита:

— А вие какво направихте, мистър Бартлет?

— А?

Джордж Бартлет зяпна.

— Чакайте да помисля... Какво ли наистина направих?

— Чакаме вие да ни кажете.

— Да, да, разбира се. Никак не е лесно да си спомняш, нали? Момент да видя. Нищо чудно да съм отишъл в бара да пийна нещо.

— В крайна сметка ходихте ли в бара да пийнете нещо?

— А, точно така! Пийнах нещо. Само май че не беше точно по него време. Може да съм излязъл навън, отде да знам? Глътка свеж въздух. Доста задушно е за септември. Навън е много приятно. Да, точно така. Излязох, поразходих се малко, после се върнах, пих на бара и след това се върнах в залата за танци. Не беше много оживено.

Забелязах онази, как се казваше, Джози — пак танцуваше. С тенисиста. Тя преди беше болна — нещо май си била изкълчила глезена.

— Това означава, че сте се прибрали около полунощ. Искате да ни кажете, че сте се разхождали навън повече от час?

— Ами, нали казах, че пих едно питие. Аз... аз размишлявах.

На това твърдение повярвах най-много от всичко чуто досега.

Полковник Мелчет рязко попита:

— За какво размишлявахте?

— О, не знам. За най-различни неща — отвърна мистър Бартлет доста мъгляво.

— Имате ли кола, мистър Бартлет?

— О, да, имам кола.

— Къде беше, в гаража на хотела ли?

— Не, всъщност беше на двора. Мислех си, че може да ми се прииска да я покарам, нали разбирате?

— И покарахте ли я?

— Не, не, не съм я карал. Честна дума, не съм.

— Да сте водили, например, Руби Кийн на разходка?

— Ха сега пък! Накъде биете? Не съм, кълна се, че не съм. Моля ви се, и таз хубава!

— Благодаря, мистър Бартлет. Не мисля, че знам повече въпроси към вас засега. Засега — повтори полковник Мелчет, натъртвайки върху думата.

Те оставиха Бартлет с комичен, смаяно уплашен израз на не дотам интелектуалната му физиономия.

— Безмозъчно магаре — сподели полковник Мелчет. — Но дали наистина е такъв?

Главен инспектор Харпър поклати глава.

— Чака ни още дълъг път — каза той.

ШЕСТА ГЛАВА

I

Нито нощният портиер, нито барманът успяха да помогнат с нещо. Нощният портиер си спомни, че е звънял в стаята на мис Кийн точно след полунощ, но никой не се обади. Той не бе забелязал Бартлет да влиза или излиза от хотела. Вечерта била приятна и много господа и дами непрекъснато влизали и излизали. А освен това имало странични врати, водещи навън от преддверието, плюс главната врата. Той бе доста сигурен, че мис Кийн не бе напуснала хотела през главната врата. Предполагаше, че ако е слязла от стаята си на първия етаж, тя е използвала една от страничните врати, от които се излиза на терасата. Много лесно било да излезе през тази врата незабелязано. Заклучвала се чак след края на танците, около два часа след полунощ.

Барманът си спомни, че мистър Бартлет е бил в бара предишната вечер, но не можа да каже точно кога. Вероятно някъде към средата на вечерта. Стоял с гръб към стената и изглеждал тъжен. Колко дълго е бил в бара, също не можа да каже. Имало много посетители, които не са гости на хотела. Забелязал мистър Бартлет, но по никакъв начин не можел да определи точния час.

II

Когато излязоха от бара, към тях се приближи момченце на около девет години. То веднага заговори оживено:

— Вие ли сте детективите? Аз съм Питър Кармоди. Моят дядо, мистър Джеферсън, се обади в полицията за Руби. Вие от Скотланд Ярд ли сте?! Нали нямате нищо против, че ви заговорих?

Полковник Мелчет бе готов да отговори едносрично, но се намеси главният инспектор Харпър. Гласът му прозвуча добродушно и сърдечно.

— Всичко е наред, синко. Напълно естествено е да те интересува, нали?

— И още как! Вие четете ли детективски романи? Аз много ги обичам. Чета ги всичките и имам автографи от Дороти Сейърс, Агата Кристи, и Диксън Кар, и Х. С. Бейли. Вестниците ще пишат ли за това убийство?

— Положително ще пишат — въздъхна главният инспектор Харпър.

— Знаете ли какво? Другата седмица тръгвам на училище и на всички ще разкажа, че съм я познавал, и то много добре.

— Ти какво мислеше за нея?

— Ами... не ми беше много симпатична. Според мен беше малко глупава. Мама и чичо Марк също не я харесваха. Само дядо. Между другото, той иска да ви види. Едуардс ви търсел.

Главен инспектор Харпър прошепна окуражително:

— Значи майка ти и чичо Марк не са харесвали много Руби Кийн. А знаеш ли защо?

— О, не знам. Тя винаги се натрапваше. Освен това на тях не им харесваше, че дядо ѝ отделя толкова внимание. Предполагам — каза Питър жизнерадостно, — че те са доволни от смъртта ѝ.

Главен инспектор Харпър го погледна замислено, после попита:

— А ти чу ли ги, м-м-м... да го казват?

— Е, не точно това. Чичо Марк каза: „Е, това все пак някакъв изход“, а мама каза: „Да, но толкова ужасен“ и тогава чичо Марк

отговори, че няма смисъл да бъдат лицемерни.

Мъжете се спогледаха. В този момент към тях приближи почтен, добре избръснат мъж, облечен в елегантен тъмносин костюм.

— Извинете, господа. Аз служа на мистър Джеферсън. Той вече е буден и чака с нетърпение да се срещне с вас.

Отново всички се качиха в апартамента на Конуей Джеферсън. В дневната Аделаид Джеферсън разговаряше с висок, неспокоен мъж, който сновеше непрекъснато из стаята. Той рязко се обърна, за да посрещне новодошлите.

— О, да. Радвам се, че сте тук. Моят тъст питаше за вас. Вече е буден. Моля ви, не го карайте да се вълнува много. Здравето му не е блестящо. Честно казано, цяло чудо е, че този шок не бе фатален за него.

Харпър каза:

— Нямах представа, че здравето му е толкова лошо.

— И той самият не го знае. Докторът предупреди Ади, че не бива да се вълнува много. Намекна, че краят може да настъпи всеки момент, нали, Ади?

Мисис Джеферсън кимна утвърдително.

— Невероятно е, че така добре се държи.

Мелчет каза сухо:

— Убийството не е много спокойна тема. Ще бъдем колкото се може по-внимателни.

Докато говореше, той преценяваше Марк Гаскел. Не му се стори много симпатичен. Дръзко, безскрупулно, ястребово лице. Един от мъжете, които обикновено постигат това, което искат и които жените обожават.

„Но не и човек, на когото можеш да имаш доверие“ — помисли си полковникът.

Безскрупулен — ето най-точната дума.

Човек, който не би се спрял пред нищо...

III

Конуей Джеферсън седеше в количката си до прозореца на голямата спалня с гледка към морето.

Още с влизането си човек можеше да почувства силата и магнетизма на този човек. Като че нараняванията, които го бяха превърнали в инвалид, бяха концентрирали неговата виталност в един много по-тесен и интензивен фокус.

Имаше благородна глава с червена, леко посребрена коса. Лицето му бе с едри черти, силно, загоряло от слънцето, очите му бяха изненадващо сини. Нямахте и следа от болнавост или слабост. Това бе човек, който никога не би се оплакал от съдбата си, който я бе приел и победил.

— Радвам се, че идвате — приветства ги той, като набързо ги прецени един след друг с поглед. После каза на Мелчет: — Вие сте главният комисар на Редфърдшир? Така. А вие сте главен инспектор Харпър? Седнете. Има цигари на масата до вас.

Те му благодариха и седнаха. Мелчет каза:

— Доколкото разбирам, мистър Джеферсън, вие сте се интересували от мъртвото момиче?

Бегла нерадостна усмивка премина през набразденото му лице.

— Да. Сигурно всички са ви го казали. Е, не е тайна. Какво ви казаха членовете на моето семейство?

Докато питаше, той бързо поглеждаше ту към единия, ту към другия. Отговори му Мелчет.

— Мисис Джеферсън не спомена нищо повече от това, че бърливостта на момичето ви е забавлявала, и че е била ваше протеже. С мистър Гаскел разменихме само няколко думи.

Конуей Джеферсън се усмихна.

— Ади е дискретно същество. Бог да я благослови. Марк вероятно щеше да бъде по-словоохотлив. Мисля, Мелчет, че ще бъде най-добре, ако ви запозная по-подробно с някои факти. Важно е, за да разберете позицията ми. И за да започна, ще трябва да се върна към голямата трагедия в живота ми. Преди осем години загубих съпруга,

син и дъщеря в самолетна катастрофа. Оттогава се чувствам като човек, загубил половината от себе си — не говоря за физическото си състояние! Аз бях привързан към семейството си. Снаха ми и зет ми са много добри към мен. Те правят всичко, което могат, за да заместят моите деца. Но разбрах — и то особено напоследък, че в края на краищата те имат свой собствен живот... Затова трябва да разберете, че аз всъщност съм един самотен човек! Обичам младите хора. Радвам им се. От време на време си мислех да осиновя някое момиче или момче. През изминалия месец се сприятелих с детето, което бе убито. Тя бе напълно естествена, изключително наивна. Бърбореше за своя живот, за преживяванията си — в пантомимата, с пътуващите трупи, като дете с баща си и майка си в евтини жилища. Толкова различен живот от този, който аз познавам! Никога не се оплакваше, не смяташе, че животът ѝ е бил суров. Едно естествено, непретенциозно, работливо дете, неразглежено и очарователно. Не беше изискана дама, но, слава Богу, в никакъв случай вулгарна, нито пък — каква ужасна дума — „псевдо-дама“. Руби все повече ми харесваше. Аз реших, господа, да я осиновя. Тя щеше да стане по закон моя дъщеря. Това, надявам се, ще обясни моята загриженост и всичко, което предприех, когато научих за необяснимото ѝ изчезване.

Настъпи пауза. После главният инспектор Харпър с глас, лишен от всякаква емоция, за да не прозвучи въпросът му оскърбително, попита:

— Може ли да ми кажете какво мислят снаха ви и зет ви по този въпрос?

Отговорът на Джеферсън дойде бързо.

— Какво може да мислят? Предполагам, че това много не им се хареса. Този тип случаи пораждаат предразсъдъци. Но те се държаха много добре, да, много добре. Разбирате ли, те са финансово независими. Когато синът ми Франк се ожени, му прехвърлих половината от богатството си. Вярвам в това — не карай децата си да чакат, докато умреш. На тях им трябва пари, докато са млади, не когато остарееят. По същия начин, когато дъщеря ми Розамунд настояваше да се ожени за беден младеж, ѝ прехвърлих доста голяма сума пари. Тези пари останаха за него след смъртта ѝ. Така че това опростява нещата от финансова гледна точка.

— Разбирам, мистър Джеферсън — в тона на Харпър имаше известна резервираност и Конуей Джеферсън реагира незабавно.

— Но не сте съгласен, така ли?

— Не е моя работа да се меся, сър, но зная от собствен опит, че семействата невинаги постъпват разумно.

— Смея да кажа, че сте прав, господин главен инспектор, но не забравяйте, че мистър Гаскел и мисис Джеферсън не са, строго казано, мое семейство. Те не са ми кръвни роднини.

— Да, това, разбира се, има значение — призна Харпър.

За миг в очите на Джеферсън блеснаха дяволити пламъчета.

— Кое то не означава, че те не ме вземат за стар глупак! Това е нормалната реакция на повечето нормални хора. Но аз не мисля, че се бях превърнал в глупак. Познавам човешкия характер. С образование и шлифовка Руби Кийн спокойно би могла да заеме мястото си в обществото.

Мелчет каза:

— Боя се да не ви се сторим нахални и прекалено любопитни, но е важно да установим всички факти. Вие сте предложили да осигурите момичето финансово, но не бяхте предприели нищо, така ли?

— Досещам се накъде биете — дали някой би спечелил от смъртта на момичето? Но това е невъзможно. Необходимите формалности за законно осиновяване бяха започнати, но налице нямаше нищо окончателно.

— Тогава, ако нещо се случи с вас...?

Той не довърши изречението, оставяйки го да озвучи като въпрос. Джеферсън отговори бързо:

— Вероятността да ми се случи нещо е твърде малка! Вярно, че съм недъгав, но съм здрав. Наистина докторите обичат да се правят на загрижени и ме съветват да не прекалявам с нищо. Но аз съм здрав като кон! И все пак, познавам превратностите на живота — Боже мой, изпитал съм ги на собствения си гръб. И най-силния може да го сполети внезапна смърт, особено в тези дни, когато по пътищата стават толкова много катастрофи. Затова съм се подготвил. Преди десет дни направих ново завещание.

— Да? — главен инспектор Харпър се приведе напред.

— Оставих на Руби Кийн сумата от петдесет хиляди лири, които тя ще може да получи, щом навърши двадесет и пет години.

Главен инспектор Харпър широко разтвори очи. Същото направи и Мелчет. Тонът на Харпър бе изпълнен с респект:

— Това е много голяма сума пари, мистър Джеферсън.

— Да, в този момент е така.

— И я завещахте на момиче, което познавате едва от няколко седмици?

В сините очи просветна гняв.

— Колко пъти трябва да повтарям едно и също нещо? Нямам кръвни роднини — нито племенници или племеннички, нито далечни братовчеди, никого. Можех да завещая парите си за благотворителни цели. Предпочетох да ги оставя на конкретна личност. — Той се засмя: — Пепеляшка за една нощ се превърна в принцеса. Вълшебник-кръстник вместо фея-кръстница. Защо не? Това са мои пари, аз съм ги спечелил.

Полковник Мелчет попита:

— На кого още оставяте по нещо?

— Малка рента за Едуардс, моя камериер, и останалото на Марк и Ади по равно.

— Извинете, останалото голяма сума ли е?

— Вероятно не. Трудно е да се каже точно. В днешно време капиталовложенията зависят силно от конюнктурата на пазара. Сумата, след като се платят всички данъци, такси и други разходи, би била някъде около пет-десет хиляди лири.

— Разбирам.

— Не мислете, че се отнасям с тях зле. Както вече казах, разделих богатството си, още щом децата ми се ожениха. За себе си оставих малка сума. Обаче след... след трагедията почувствах необходимост да се заема с нещо. Хвърлих се в бизнеса. В къщата ми в Лондон инсталираха директна телефонна връзка с кантората ми. Работех неуморно — това ме караше да не мисля и ми помогна да разбера, че моето осакатяване не ме е победило. Залових се за работа — гласът му стана по-тих, сякаш говореше повече на себе си, отколкото на тези, кого го слушаха — и по някаква ирония на съдбата преуспях! И най-рискованите ми спекулации се увенчаваха с успех. Печелех дори на комар. Всичко, до което се докосвах, се превръщаше в злато. Предполагам, че това е компенсация на съдбата.

Отново дълбоките бръчки на страдание набраздиха лицето му.

После, когато се овладя, той им се усмихна.

— Вижте, парите, които завещах на Руби, бяха тези пари и можех да правя с тях каквото поискам.

Полковник Мелчет бързо вметна:

— Несъмнено, сър. Дори за миг не поставяме под въпрос това ваше право.

— Добре. А сега ми позволете аз да задам няколко въпроса. Искам да науча повече за този ужасен случай. Засега знам само, че я намерили удушена в някаква къща на четиридесетина километра оттук.

— Точно така. В Госингтън Хол.

Джеферсън се намръщи.

— Госингтън? Но това е...

— Домът на полковник Бантри.

— Бантри. Артър Бантри? Но аз го познавам! Него и жена му. Преди няколко години се запознахме в чужбина. Не знаех, че живеят наблизо. О, Боже, но това е...

Той не довърши изречението. Главен инспектор Харпър деликатно вметна:

— Миналия вторник полковник Бантри е вечерял в хотела. Не го ли видяхте тогава?

— Вторник? Вторник? Не, върнахме се късно. Ходихме до Хардън Хед и вечеряхме по пътя на връщане.

Мелчет попита:

— Руби Кийн никога ли не е споменавала за семейство Бантри?

— Никога. Не вярвам да ги е познавала. Дори съм сигурен. Тя познаваше само хора от театралните среди.

Той направи пауза, а след това внезапно попита:

— А Бантри какво казва?

— Просто не можа да си го обясни. Снощи е бил на среща на консерваторите. Тялото бе открито тази сутрин. Казва, че никога не е виждал момичето през живота си.

Джеферсън кимна.

— Наистина изглежда невероятно.

Главен инспектор Харпър прочисти гърлото си.

— Имате ли представа, сър, кой може да го е извършил?

— Боже, как бих желал да знам! — вените на челото на Джеферсън изпъкнаха. — Това е небивало, човек просто не може да си го представи. Ако не се беше случило, щях да твърдя, че е невъзможно да се случи.

— Нямаше ли тя някакъв приятел от миналото, някой, който се е въртял наоколо, да я е заплашвал?

— Сигурен съм, че не. Тя щеше да ми каже, ако е имало нещо такова. Никога не е имала истински „приятел“. Тя самата ми го каза.

Главен инспектор Харпър си помисли: „Е, да, тя може и така да ти е казала. Но така ли е било?“.

Джеферсън продължи:

— Джози най-добре ще знае дали някой се е въртял около Руби. Тя не може ли да помогне?

— Казва, че нищо не знае.

Джеферсън се намръщи.

— Не мога да се отърва от чувството, че може би това е работа на някой маниак — бруталността на постъпката — влизане с взлом в къщата — цялата работа е толкова несвързана и безсмислена. Има такива хора — на външен вид напълно нормални — които подмамват момичета, а понякога и деца, и ги убиват. Престъпления от сексуален характер.

Харпър му отговори:

— Да, има такива случаи, но нямаме сведения за човек от този тип в нашия район.

Джеферсън продължи:

— Мислих за всичките мъже, които съм виждал с Руби. Гости на хотела, хора отвън, мъжете, с които танцуваше. Всички ми се струват напълно безвредни — нищо необичайно. Тя нямаше специален приятел.

Лицето на главен инспектор Харпър остана безизразно, ала в погледа му, невидим за Конуей Джеферсън, блещукаше недоверчиво пламъче. Той си мислеше, че бе много възможно Руби Кийн да си има някакъв „специален“ приятел без Джеферсън да знае, но не каза нищо повече.

Главният комисар го погледна въпросително се изправи.

— Благодаря, мистър Джеферсън. За момента това ни е достатъчно.

Джеферсън помоли:

— Нали ще ме държите в течение на следствието?

— Да, разбира се, ще държа връзка с вас.

Двамата мъже излязоха.

Конуей Джеферсън се облегна назад в стола си. Притвори клепачи, които скриха острата синева на очите му. Изведнъж умората превзе лицето му. После, след минута-две клепачите му се раздвижиха. Той извика:

— Едуардс!

Камериерът му веднага се появи от съседната врата. Едуардс познаваше господаря си както никой друг. Другите познаваха силата му, той познаваше слабостите му. Той бе виждал Конуей Джеферсън изморен, обезкуражен, отегчен от живота, за миг само победен от неувереност и самота.

— Да, сър?

— Свържи се със сър Хенри Клидъринг. Намира се в „Мелбърн Абъс“. Помоли го от мое име да дойде тук още днес, вместо утре. Кажи му, че е спешно.

СЕДМА ГЛАВА

I

Щом излязоха от апартамента на Джеферсън, Харпър се обърна към Мелчет:

— Е, поне вече имаме мотив, сър.

— Хм — отвърна Мелчет. — Петдесет хиляди лири, така ли?

— Да, сър. Ставали са убийства за далеч по-малко пари.

— Да, но...

Полковник Мелчет не довърши. Харпър обаче го разбра.

— Не мислите, че в този случай това е вероятно, нали? Аз също, поне що се отнася до това. Но трябва да бъде проверено.

— О, разбира се. Харпър продължи:

— Ако, както каза мистър Джеферсън, мистър Гаскел и мисис Джеферсън са вече финансово осигурени, то тогава е малко вероятно някой от тях да пристъпи към брутално убийство.

— Прав сте. Но все пак трябва да проверим финансовото им състояние. Не бих казал, че Гаскел ми стана много симпатичен — има вид на рязък, безскрупулен човек — но това съвсем не го превръща в убиец.

— О, да, сър. Не смятам, че някой от двамата би могъл да е вероятният извършител. А от това, което каза Джози, не виждам да е физически възможно. И двамата са играли бридж от единадесет без двадесет до полунощ. Не, аз си мисля за друга възможност.

— Приятел на Руби Кийн? — попита Мелчет.

— Точно така, сър. Някой млад нещастник — сигурно не много надарен умствено. Някой, когото е познавала, преди да дойде тук. Планът за осиновяване, ако е научил за него, е бил капакът и всичко. Видял е, че я губи, че тя преминава в съвсем друг свят и тогава сляпата ярост го е накарал да изгуби разсъдъка си. Снощи я е накарал да излезе, за да се срещнат, скарали са се, той се е поддал на чувствата си и я е убил.

— А как се е озовала в библиотеката на Бантри?

— Мисля, че и това може да бъде обяснено. Например, излезли са с колата му. Дошъл на себе си, разбрал какво е извършил и първата

му мисъл е била как да се отърве от тялото. Да предположим, че е видял портата на голямо имение. Дошло му наум, че ако я открият в къщата, следствието ще се завърти около обитателите ѝ и той щастливо ще може да се измъкне. Тя е лека като перце, не е била трудна за носене. В колата си е имал длето. Насилил е прозореца и я е проснал на постелката пред камината. При удушване няма следи от кръв или нещо разбито по колата, което би го уличило. Разбирате ли ме, сър?

— О, да, Харпър, много е възможно така да е станало. Но остава да свършим още нещо. *Cherchez l'homme*.^[1]

— Какво? О, много добре, сър.

Главният инспектор Харпър тактично аплодира шегата на по-старшия, въпреки че поради превъзходния френски акцент на полковник Мелчет той почти изтърва смисъла на думите му.

II

— О, ъ-ъ-ъ... м-м-мога ли да поговоря с вас за минутка?

На пътя на двамата мъже се бе изправил Джордж Бартлет.

Полковник Мелчет, комуто Бартлет не се нравеше особено много и който бързаше да разбере докъде е стигнал Слак с огледа на стаята на момичето и разпита на камериерките, почти излая:

— Е, какво има, какво?

Младият мистър Бартлет отстъпи крачка-две назад, отваряйки и затваряйки уста като риба на сухо.

— Ами, ъ-ъ-ъ... може да не е важно, не знам... но мисля, че трябва да ви кажа. Фактически, не мога да намеря колата си.

— Какво значи това „не мога да намеря колата си“?

Пелтечейки, Джордж Бартлет обясни, че иска да каже, че не може да намери колата си.

Главен инспектор Харпър попита:

— Да не би да искате да кажете, че е открадната?

Джордж Бартлет с благодарност се обърна към по-спокойния глас:

— Ами... ъ-ъ-ъ... точно така. Имам предвид, че човек не може да е сигурен, нали? Например някой може да е седнал в нея и да е подкарал нанякъде, без зла умисъл, ако разбирате какво искам да ви кажа.

— Кога я видяхте за последен път, мистър Бартлет?

— Тъкмо се опитвах да си спомня. Смешно, нали, колко трудно е да си припомни човек нещо?

Полковник Мелчет каза студено:

— Според мен не е толкова трудно за нормално интелигентен човек. Доколкото знам, казахте, че снощи е била в двора на хотела...

Бартлет събра смелост да го прекъсне.

— Точно така. Но... там ли беше?

— Какво искате да кажете с това „там ли беше“? Нали казахте, че е била там!

— Ами... имах предвид... ъ-ъ-ъ... мислех, че беше там. Аз... ъ-ъ-ъ... е, не съм ходил да проверявам, разбирате ли?

Полковник Мелчет въздъхна. Той мобилизира цялото си търпение.

— Хайде да си изясним нещата. Кога за последен път видяхте колата с очите си? Между другото, каква марка е?

— Миноан 14.

— И кога я видяхте за последен път?

Адамовата ябълка на Джордж Бартлет конвулсивно заподскача нагоре-надолу.

— Момент да помисля. Бях с нея вчера преди обед. Смятах следобед да се поразходя. Но някак си, нали знаете как става, следобед легнах да подремна. После, след чая, играх скуош и след това се къпах.

— И колата бе в двора на хотела?

— Предполагам. Имам предвид, че я оставих там. Разбирате ли, мислех, че ще мога да изведа някого на разходка. След вечеря, искам да кажа. Но нямах късмет. Нищо не се получи. Така и не я карах старата бричка.

Харпър запитва:

— Но, доколкото знаехте, колата е била в двора на хотела?

— Да, естествено, имам предвид, че там я бях оставил, нали?

— Щяхте ли да забележите, ако я нямаше в двора?

Мистър Бартлет поклати глава.

— Едва ли. Коли влизат и излизат постоянно. Има много коли от тази марка.

Главен инспектор Харпър кимна. Току-що бе хвърлил небрежен поглед през прозореца. В този момент на двора имаше най-малко осем „Миноан 14“. Това бе най-популярната евтина кола за тази година.

— Нямате ли навик да прибирате колата си в гаража нощем? — попита Мелчет.

— Обикновено не си правя труда. Времето е хубаво. Толкова е досадно да прибираш колата си в гаража.

Обръщайки се към Мелчет, главен инспектор Харпър каза:

— Ще се видим горе. Ще намеря сержант Хигинс, за да се заеме със случая.

— Добре, Харпър.

Мистър Бартлет прошепва извинително:

— Знаех си, че трябва да ви уведомя. Може да е важно, нали?

III

Мистър Прескът бе осигурил храна и квартира на своята допълнителна танцорка. Тъй като стаята бе най-лошата, с която хотелът разполагаше, то едва ли храната бе нещо по-добро.

Джозефин Търнър и Руби Кийн живееха в стаи в самия край на тесен, полутъмен и неугледен коридор. Те бяха малки, гледаха на север към част от скалата, в подножието на която бе построен хотелът, и бяха обзаведени с всевъзможни остатъци от мебелировка, която преди тридесетина години се бе радвала на по-бляскаво положение. Сега, когато хотелът бе модернизирани и навсякъде имаше стенни гардероби и шкафове, тези огромни викториански гардероби бяха натикани в помещенията на прислугата или в тези, които се даваха само когато сезонът бе в разгара си и хотелът бе препълнен.

Както Мелчет веднага прецени, разположението на стаята на Руби Кийн бе идеално, за да може някой да напусне хотела незабелязан, но, за зла беда, не предоставяше никаква възможност да се узнае нещо повече за начина, по който е станало това.

В края на коридора малка стълба водеше към друг такъв коридор на приземния етаж. Там имаше стъклена врата, която се отваряше към страничната тераса на хотела, откъдето не се откриваше никаква гледка и затова не бе посещавана. От там можеше да се отиде на главната тераса, или по извиваща се пътека да се излезе на страничния път малко по-надолу. Тъй като настилката му беше лоша, този път беше рядко използван.

Инспектор Слак се бе заел с разпита на камериерките и огледа на стаята на Руби за евентуални следи. За щастие, нищо в нея не бе пипано.

Руби Кийн не бе от ранобудните. Инспектор Слак откри, че тя е имала навик да спи до около десет — десет и половина сутринта, след което да звъни за закуска. Благодарение на това, както и на ранните действия на Конуей Джеферсън, полицията бе започнала разследването преди камериерките да влязат в стаята. Дори не бяха

минавали по този коридор. По това време на годината останалите стаи се отваряха и почистваха от прах само веднъж седмично.

— И само това е хубавото — заключи Слак мрачно. — Ако имаше нещо за откриване, щяхме да го открием, но за жалост — нищо такова няма.

Гленширската полиция вече бе изследвала стаята за отпечатьци от пръсти, но всичко бе нормално — отпечатьците бяха от пръстите на Руби, Джози и на две от камериерките — една от сутрешната и една от вечерната смяна. Откриха и два отпечатька от пръстите на Реймънд Стар, но и за тях имаше обяснение — той се бе качил в стаята заедно с Джози, за да потърсят Руби.

В чекмеджетата на масивно махагоново бюро откриха купчина писма и всевъзможни хартии — сметки, фишове от покупки, театрални програми, стари билети за кино, изрезки от вестници, страници от списания със съвети как да бъдем красиви. Инспектор Слак внимателно бе сортирал всичко. Някои от писмата бяха подписани „Лил“, очевидно приятелка на момичето от „Пале дьо Данс“. В тях се споделяха дребни клюки, разказваха се разни случки — „Руб, много ни липсваш. Мистър Финдезон много често пита за теб. Май доста му е мъчно, че те няма! След като ти замина, младият Редж тръгна с Мей. Барни също се интересува от време на време какво правиш. Старият Граузър продължава с гадните си номера. Изгони Ада, защото ходела с някакъв клиент“.

Слак си бе записал всяко от споменатите имена. Много бе възможно чрез тях да се стигне до някаква полезна информация. С това полковник Мелчет бе съгласен, а също и главен инспектор Харпър, който се присъедини към тях. Иначе в стаята имаше малко неща, които да са от полза за следствието.

Върху облегалката на стол в средата на стаята бе праметната ефирната розова танцувална рокля, която Руби бе носила в началото на вечерта. Две розови сатенени обувки с високи токове бяха небрежно ритнати на различни страни. Копринени чорапи, небрежно свити на топка, бяха захвърлени до тях на пода. Единият от чорапите имаше бримки. Мелчет си припомни, че мъртвото момиче бе с голи крака. Слак беше научил, че това й било навик. Тя предпочитала да слага грим върху краката си вместо чорапи, по този начин правела икономии. Вратата на гардероба бе отворена. Виждаха се няколко

доста елегантни рокли, а под тях ред обувки. В коша за дрехи имаше мръсно бельо, а в кошчето за боклук — изрязани нокти, изцапани с грим салфетки, памучни тампони, изцапани с руж и лак за нокти — нищо необикновено! Лесно бе да се разбере какво е станало — Руби Кийн бе изтичала до стаята си да се преоблече и отново бе хукнала навън. *Но накъде?*

Джозефин Търнър, за която се предполагаше, че най-добре от всички познава живота на Руби и нейните приятелки, се оказа неспособна да помогне. Но, както изтъкна инспектор Слак, това може би бе нормално.

— Ако това, което казвате, е вярно, сър — имам предвид осиновяването — Джози щеше да е против това Руби да продължава да вижда старите си приятели, за да не се развали работата, така да се каже. Аз така виждам нещата — старият джентълмен се увеличи по Руби Кийн, защото я смята за сладко, невинно дете. Да предположим, че Руби е имала приятел, който не е бил кой знае каква стока. На стареца това не би се харесало. Джози не знае много за момичето — особено пък за приятелите ѝ. Но тя в никакъв случай не би позволила Руби да развали всичко, като се среща с някой неприемлив младеж. Значи съвсем близо до ума е, че момичето — според мен тя е била потайна хитруша — ще крие, ако се среща с някого. Тя не би казала на Джози, защото Джози веднага би ѝ забранила. Нали знаете какви са момичетата, особено неопитните — все си изгубват ума по разни негодяи. Руби е искала да го види. Той идва, разбира накъде отиват работите и ѝ извива врата.

— Предполагам, че сте прав, Слак — полковник Мелчет се опита да прикрие отвращението, предизвикано от безцеремонния начин, по който Слак излагаше тезата си. — Ако е така, лесно ще открием кой е този негодник.

— Оставете това на мен, сър — каза Слак с присъщата си самоувереност. — Ще намеря тази Лил от „Пале дьо Данс“ и ще я накарам да ми каже всичко. Скоро ще разберем истината.

Полковник Мелчет не беше толкова сигурен. Енергичните изяви на Слак винаги го караха да се чувства уморен.

— Още един човек може да ни бъде полезен, сър — продължи Слак, — и това е професионалният танцьор и тенисист. Те двамата

често са били заедно и е възможно той да знае повече от Джози. Възможно е момичето да си е развързало езика пред него.

— Аз вече говорих за това с главен инспектор Харпър.

— Чудесно, сър. Аз пък добре обработих камериерките. Те не знаят нищо. Доколкото успях да разбера, не се отнасят с голямо уважение към двете танцьорки. Все гледали да не си дават много зор. За последен път камериерка била в стаята снощи към седем часа. Оправила леглото, пуснала пердетата и малко поприбрала. Ако желаете, да надникнем и в банята.

Банята бе разположена между стаята на Руби и малко по-голяма стая, обитавана от Джози. Мелчет вдигна вежди при разкрилата се гледка. Никога не бе предполагал, че жените използват толкова много средства за разкрасяване. Безбройни редове от бурканчета с най-различни мазила — крем за лице, крем за почистване, крем против бръчки, крем за подхранване на кожата! Кутийки с пудра във всевъзможни нюанси. Купчина червила от всички разцветки. Лосион за коса и препарати за блясък. Черен туш за мигли, очни сенки, най-малко дузина лакове за нокти, салфетки за почистване на лице, използвани тампони от памук. Шишенца лосиони за лице — за почистване, тонизиране, омекотяване и какво ли още не.

— Нима — запита той плахо — жените използват всички тези неща?

Всезнаещият инспектор Слак му обясни:

— В обикновения живот, сър, дамите се придържат към един-два вида сенки — едни за през деня, едни за вечерта. Те знаят какво им отива и се придържат към своя стил. Но при тези момичета това не е достатъчно. Те играят демонстрационни танци — една вечер, да речем, танго, друга — някакъв викториански танц с кринолини или пък индиански танц на апахите, а след това пък обикновен салонен танц, и за всеки от тях е необходим съответен грим.

— Боже Господи! — възкликна полковникът.

— Не е за чудене, че хората, които произвеждат всички тези мазила, са богаташи.

— Лесни пари, сър. Лесни пари — каза Слак.

— Разбира се, доста от тях отиват за реклама.

Полковник Мелчет се отказа да размишлява по изумителния и тъй древен проблем за разкрасяване на жените и се обърна към току-

що влезлия главен инспектор Харпър:

— Остава да се разпита танцорът. Ще се заемете ли, господин главен инспектор?

— Съгласен, сър.

Докато слизаха по стълбите, Харпър попита:

— Какво мислите за историята на Бартлет, сър?

— За колата му? Мисля, Харпър, че трябва да наблюдаваме този младеж. Историята му нещо не ми харесва. Ами ако се окаже, че той все пак е водил Руби Кийн на разходка снощи?

IV

По време на разпит главен инспектор Харпър бе бавен, спокоен, държеше се възпитано и непредубедено. Случаите, при които се налагаше полицаите от двете графства да си сътрудничат, бяха винаги трудни. Той харесваше полковник Мелчет и смяташе, че е много способен, но бе доволен, че сам щеше да проведе предстоящото интервю. Правилото на Харпър бе никога да не бърза. Първият разпит трябваше винаги да бъде рутинен. Това успокояваше разпитваните и ги караше да не са толкова нащрек следващия път.

Харпър вече бе видял Реймънд Стар. Висок и строен, с равни бели зъби и загоряло от слънцето лице. Симпатичен на вид, с тъмна коса. Държеше се дружелюбно и в хотела всички го харесваха.

— Боя се, че не ще ви бъда от голяма полза, господин главен инспектор. Разбира се, много добре познавах Руби. Тя бе тук повече от месец, репетирахме заедно, но едва ли мога да кажа нещо повече от това. Симпатично момиче, малко глупавичка.

— Интересуват ни преди всичко нейните приятелства. По-точно приятелствата ѝ с мъже.

— Предполагам. Лично аз обаче не знам нищо! Един-двама младежи от хотела се въртяха около нея, но нищо по-особено. Вижте, почти през цялото време тя бе монополизирана от семейство Джеферсън.

— Да, семейство Джеферсън — Харпър замислено изгледа младия мъж. — Вие какво мислите за тази работа, мистър Стар?

Реймънд Стар попита съвсем спокойно:

— Коя работа?

— Не знаете ли, че мистър Джеферсън е възнамерявал да осинови Руби Кийн?

Това явно бе новина за Стар. Той присви устни и подсвирна.

— Хитро дяволче! — каза той. — Е, нали знаете, няма по-голям глупак от стария глупак.

— Така ли ви изглеждат нещата?

— Е, какво друго може да се каже? Ако старецът е смятал да си осиновява някое момиченце, защо не го е избрал от своята среда?

— Руби Кийн никога ли не ви е споменавала за това?

— Не. Усещах в нея някаква вътрешна приповдигнатост, но нямах представа за какво става дума.

— А Джози?

— О, мисля, че Джози е знаела какво става. А може и тя да е планирала всичко. Джози никак не е глупава. Много ѝ щрака умът.

Харпър кимна. Джози бе повикала Руби Кийн. Без съмнение тя бе насърчавала сближаването ѝ с възрастния човек. Неслучайно се е разтревожила, когато Руби не се е появила за танца си и Конуей Джеферсън започнал да се паникьосва. Представила си е как плановете ѝ пропадат.

Той попита:

— Как мислите, можеше ли Руби Кийн да пази тайна?

— Не по-зле от другите. Не говореше много за своите работи.

— Да е споменавала нещо, макар и дребно, за някого от предишния си живот, когото отново очаква да види, или пък някой, с когото е имала проблеми — ясно ви е за какво питам, нали?

— Напълно. Но, доколкото зная, не е споменавала нищо от този род.

— Благодаря, мистър Стар. А сега ми разкажете какво точно се случи снощи.

— Добре. Ние с Руби изпълнихме танца си в десет и половина...

— Нещо необичайно в поведението ѝ?

Реймънд се замисли.

— Мисля, че не. След това не знам какво се е случило, защото се грижех за своите партньорки. Забелязах обаче, че я няма в залата. В полунощ също не се появи. Ядосах се и отидох при Джози. Джози играеше бридж със семейство Джеферсън. Тя нямаше представа къде е Руби и мисля, че дори малко се стресна. Забелязах как погледна неспокойно към мистър Джеферсън. Убедих оркестъра да продължи да свири друг танц, а аз отидох до рецепцията и ги помолих да позвънят в стаята на Руби. Нямаше отговор. Върнах се при Джози. Тя предположи, че Руби може да е заспала. Идиотско предположение, но целта му бе да успокои Джеферсънови. Тя тръгна с мен и каза, че ще се качим горе заедно, за да проверим.

— Да, мистър Стар. И какво каза Джози, щом останахте сами?

— Доколкото си спомням, беше много ядосана и каза: „Проклета малка глупачка. Няма право да постъпва така. Ще провали всичките си шансове. Знаеш ли с кого е?“. Казах, че нямам представа. Когато я видях за последен път, танцуваше с младия Бартлет. Джози каза: „Не може да бъде с него. Какво е решила да прави? Да не би да е с оня от киното?“.

Харпър рязко го прекъсна:

— *От киното!?* Кой беше той?

— Не му знам името. Никога не е отсядал в хотела. Изглежда малко необичайно — черна коса, екстравагантен външен вид. Работел нещо в киното — така знам от Руби. Вечерял е тук един-два пъти, танцувал е с Руби, но не мисля, че тя го познаваше добре. Затова се учудих, когато Джози спомена за него. Казах, че не съм го виждал тази вечер. Джози каза: „Добре, но трябва все пак да е излязла с някого. Какво ще кажа на Джеферсънови?“. Попитах какво значение има за тях, а тя отвърна, че имало голямо значение. И добави, че никога нямало да прости на Руби, ако обърка нещата. В това време стигнахме до стаята на Руби. Нямах я, разбира се, но беше идвала, защото роклята ѝ бе хвърлена върху един стол. Джози надникна в гардероба и каза, че май е облякла старата си бяла рокля. Нормално би трябвало да облече рокля от черно кадифе за испанския танц. По това време вече бях много ядосан от номерата на Руби. Джози се постара да ме успокои и каза, че тя ще танцува с мен, за да си нямаме проблеми със стария Прескът. Тя се преоблече, слязохме долу и танцувахме танго — с малко театралничене и не много бързо, за да щадим глезените ѝ. Джози се държа храбро, но разбрах, че я боли. След това ме помоли да успокоим Джеферсънови. Каза, че било важно. Направих каквото можах.

Главният инспектор Харпър кимна.

— Благодаря ви, мистър Стар.

А на себе си каза: „Важно и още как! Петдесет хиляди лири!“

Остана загледан в Реймънд Стар, който се отдалечаваше с гъвкава походка. Стар слезе по стълбите на терасата, като по пътя се наведе да вземе чанта с топки за тенис и ракета. Мисис Джеферсън, също с ракета в ръка, го чакаше и те тръгнаха заедно към тенискортовете.

— Извинете, сър.

До него застава сержант Хигинс, доста позадъхан. Главният инспектор трепна.

— Току-що получихме съобщение от участъка, сър. Някакъв работник се обадил тази сутрин, че видял зарево, като от пожар. Преди половин час открили изгоряла кола в една каменоломна. Каменоломната на Вен, на около три километра оттук. В колата имало обгорен труп.

Лицето на Харпър пламна и той почти извика:

— Какво става в Гленшир? Насилие след насилие? Само не ми казвайте, че случаят Рауз се повтаря!

След секунда попита с по-спокоен глас:

— Успели ли са да узнаят номера на колата?

— Не, сър. Но ще можем да я идентифицираме по номера на двигателя. Мисля, че е модел „Миноан 14“.

---

[1] Cherchez l'homme — Да търсим човека (фр.). — Б.пр. ↑

ОСМА ГЛАВА

I

Сър Хенри Клидъринг прекоси фоайето на „Мажестик“, без да обръща внимание на хората около себе си. Мисли се блъскаха трескаво в главата му. Ала както често става в живота, някъде в подсъзнанието му нещо се регистрира и то търпеливо зачака своя момент.

Докато се качваше по стълбите, сър Хенри размишляваше защо неговият приятел толкова припира. Конуей Джеферсън не бе от хората, които току-така биха повикали когото и да е. Сигурно се беше случило нещо необичайно, реши сър Хенри.

Джеферсън пристъпи направо към въпроса.

— Радвам се да ви видя. Едуардс, донеси на сър Хенри едно питие. Сядайте, приятелю. Предполагам, че още нищо не знаете? Нищо ли не пише във вестниците?

Сър Хенри поклати глава. Любопитството му се събуди.

— Какво е станало?

— Станало е убийство. Случилото се засяга мен, а също и едни ваши приятели, семейство Бантри.

— Артър и Доли Бантри? — Клидъринг не можеше да повярва.

— Да, да. Трупът бил намерен в техния дом.

Точно, методично и стегнато Конуей Джеферсън изложи фактите. Сър Хенри слушаше, без да го прекъсва. И двамата бяха свикнали да отсяват важните моменти. Докато служеше като главен комисар в полицията, той се славеше със способността си бързо да съзира значимите факти.

— Крайно необичаен случай — каза той след чутото. — Каква е ролята на семейство Бантри, как мислите?

— Точно това ме безпокои. Вижте, Хенри, според мен вероятно фактът, че ги познавам, има някаква връзка със случая. Друго нищо не ми идва наум. Разбрах, че никой от тях не е виждал момичето преди това. Това са техните думи и няма причина да не им се вярва. Почти невероятно е да са я познавали. Тогава не е ли много възможно тя да е била примамена навън и трупът ѝ нарочно захвърлен в дома на мои приятели?

Клидъринг каза:

— Мисля, че това е много малко вероятно.

— Но е възможно — настоя другият.

— Да, но е малко вероятно. Какво искате от мен?

Джеферсън каза с горчивина:

— Аз съм инвалид. Лъжа себе си, отказвам да приема този факт, но особено сега това се проявява най-болезнено. Нямам възможност да обикалям и да задавам въпроси така, както бих желал. Трябва да стоя тук, благодарен за малкото информация, която полицаите биха решили да ми предоставят. Между другото, познавате ли Мелчет, главния комисар на полицията в Радфърдшир?

— Да, срещали сме се.

В този момент нещо се раздвижи в мозъка на сър Хенри. Лице и фигура, които бе мярнал несъзнателно, докато пресичаше фойето. Стара дама с изправен гръб, чието лице му бе познато. Свърза го с времето, когато се бяха срещали с Мелчет за последен път.

— Нима искате от мен да играя ролята на аматьор детектив? — възкликна той. — Това не е за мен.

Джеферсън отвърна:

— Само че вие не сте аматьор, точно там е работата.

— Но не съм и професионалист вече. Напуснах полицията.

Джеферсън каза:

— Това опростява нещата.

— Искате да кажете, че ако още бях в Скотланд Ярд, нямаше да ставам за това? Абсолютно вярно.

— Само че сега — каза Джеферсън — вашият опит ви дава възможност да проявите интерес към случая и ако предложите помощта си, ще я приемат с удоволствие.

Клидъринг бавно каза:

— Само от любезност. Но какво искате в действителност, Конуей? Да откриете убиеца на момичето?

— Точно така.

— Имате ли някаква представа?

— Абсолютно никаква.

— Може би няма да ми повярвате, но в момента във фойето на хотела стои един експерт по разрешаване на загадки. Някой, който е много по-добър от мен и който вероятно познава местните хора.

— За какво става дума?

— Долу във фоайето, до третата колона вляво, е седнала една възрастна дама с миловидното лице на стара мома и ум, който е достигал до най-тъмните страни на човешкия характер, без да се затруднява. Името ѝ е мис Марпъл. Живее в селцето Сейнт Мери Мийд, което се намира на по-малко от два километра от Госингтън, приятелка на семейство Бантри — и когато става дума за престъпление, тя е безценна, Конуей.

Джеферсън го изгледа изпод гъстите си, сбърчени вежди и каза с въздишка:

— Шегувате се.

— Не, не се шегувам. Преди малко споменахте Мелчет. Последния път, когато се видяхме с него, в селото имаше нещастен случай. Едно младо момиче се беше удавило. Полицията подозираше, че се касае за убийство, а не за самоубийство. Мислеха дори, че знаят кой е убиецът. Тогава при мен дойде мис Марпъл, доста разтревожена. Опасяваше се, че ще обвиним невинен човек. Каза, че нямала доказателства, но знаела кой е убиецът. Подаде ми лист хартия, на който бе написала името му. И, ако щете вярвайте, Джеферсън, тя се оказа права!

Веждите на Конуей Джеферсън се свъсиха още повече.

— Чиста проба женска интуиция, предполагам — каза той скептично.

— Не, според нея не е така. Твърди, че това са специални знания.

— Какво значи това?

— Как да ви обясня? Ние също ги използваме в полицейската практика. Вижте, става обир и обикновено сме доста сигурни кой го е извършил — разбира се, от средите на обичайните ни клиенти. Знаем кой как пипа. Мис Марпъл си служи с интересни, макар и понякога тривиални паралели, взети от селската действителност.

Джеферсън отново бе скептичен.

— Какво може да знае тя за момиче, прекарало живота си в театралните среди, и което вероятно не е стъпвало в село през целия си живот?

— Аз мисля — каза сър Хенри Клидъринг твърдо, — че тя може да измисли нещо.

II

Мис Марпъл се изчерви от удоволствие, когато видя сър Хенри Клидъринг да се насочва към нея.

— О, сър Хенри, какъв късмет да ви срещна тук.

Сър Хенри бе галантен.

— Удоволствието е изцяло мое.

Изчервявайки се, мис Марпъл промълви:

— Толкова сте любезен.

— В хотела ли сте отседнали?

— Да, гости на хотела сме.

— Сме?

— Мисис Бантри е също тук. — Тя го изглежда изпитателно. — Нима не знаете? А, виждам, че сте научили. Ужасно, нали?

— Какво търси тук Доли Бантри? Съпругът ѝ също ли е с нея?

— Не. Напълно естествено, техните реакции са съвсем различни. Полковник Бантри, горкият човек, или се затваря в кабинета си, или обикаля фермите си, гледа никой да не го срещне. Като костенурките, нали знаете, скриват главата си и се надяват, че никой няма да ги забележи. Доли, разбира се, е съвсем различна.

— Да си кажем направо — каза сър Хенри, който познаваше приятелите си добре, — Доли май се забавлява, не е ли така?

— Е, ъ-ъ-ъ... да. Бедната Доли.

— И ви е взела със себе си, за да извадите заека за ушите от цилиндъра на фокусника, така да се каже?

Мис Марпъл отвърна сдържано:

— Доли реши, че една малка промяна е желателна след случилото се и не искаше да бъде сама. — Двамата се спогледаха. В очите на старата дама блеснаха дяволити пламъчета. — Но, разбира се, вашият начин на излагане на нещата е също верен. Доста се притеснявам, защото надали ще бъда от полза.

— Как, нямате ли идеи? Никакви паралели с живота в селото?

— Все още не съм добре запозната със случая.

— Мисля, че тук мога да ви помогна. Ще ви използвам за консултант, мис Марпъл.

Той накъсо разказа какво се бе случило. Мис Марпъл го слушаше с жив интерес.

— Горкият мистър Джеферсън — каза тя. — Колко тъжна е историята му. Може би това, че е останал жив, но сакат, е по-жестоко, отколкото ако и той бе загубил живота си.

— Така е. Затова неговите приятели се възхищават от решителността, с която продължи да живее, покорявайки болката от загубата и физическия недъг.

— Да, това е възхитително.

— Единственото, което не мога да разбера, е този внезапен изблик на чувства спрямо това момиче. Може би е притежавала някои великолепни качества.

— Най-вероятно не — отговори мис Марпъл с равен тон.

— Не мислите ли така?

— Мисля, че качествата ѝ не са играли никаква роля.

Сър Хенри каза:

— Но той не е някой от онези старчоци, трябва да знаете.

— О, не, не! — мис Марпъл цялата порозовя. — И за миг не съм допускала нещо такова. Това, което се опитвах да кажа — доста неумело, да си призная — е, че той е търсил симпатично, мило момиче, което да заеме мястото на дъщеря му, и тогава убитото момиче е видяло възможността за себе си и с всички сили се е борила тя да бъде щастливката. Може би звучи грубо, но съм била свидетел на толкова много случаи от този род. Например малката прислужница в дома на мистър Харботъл. Много обикновено момиче, но тихо и с добри обноски. Извикали сестра му да се грижи за някакъв болен роднина на смъртно легло. Когато се върнала, заварила момичето, напълно самозабравило се, да седи във всекидневната без боне и престилка. Говорело силно и се смеело с пълен глас. Мис Харботъл ѝ се скарала много остро и момичето отвърнало непочтително, и тогава старият мистър Харботъл напълно я изумил, като казал, че повече не желае тя да се грижи за къщата му, щял да уреди нещата по друг начин. Голям скандал се бе вдигнал в селото, но бедната мис Харботъл трябваше да го напусне. Отиде да живее под наем в Ийстбърн, толкова неудобно. Хората приказваха, но аз лично мисля, че тук не ставаше

дума за някаква физическа интимност — просто на стария човек му бе по-приятно да има около себе си младо, жизнерадостно момиче, което да му говори колко е умен и забавен, вместо сестра си, която непрекъснато го упрекуваше за неговите недостатъци, макар да се грижеше за него добре.

След кратка пауза мис Марпъл отново заговори:

— Също и старият мистър Баджър, собственикът на аптеката. Беше се увлякъл по едно момиче от щанда за козметика. Казал на жена си, че иска да го вземат да живее с тях в къщата им и да се грижат за него като за дъщеря. Мисис Баджър съвсем не била на това мнение.

Сър Хенри каза:

— Поне да беше момиче от неговата среда, детето на някой приятел...

Мис Марпъл го прекъсна:

— О, от негова гледна точка това изобщо не би било удовлетворяващо. Също като историята за цар Кофетуа и малката просякиня. Ако човек е стар, самотен, изморен от живота, ако, да речем, семейството му го пренебрегва — тя направи кратка пауза, — тогава да се сприятелиш с човек, който те боготвори — малко силно казано, но вярвам, че ме разбирате — това е много по-интересно. Кара човек да се чувства велик — монарх благодетел! В повечето случаи получателят на богатата е заслепен и това те кара да се чувстваш още по-велик. — Тя отново спря, после продължи: — Мистър Баджър купуваше на момичето какви ли не фантастични подаръци, диамантена гривна, един невероятно скъп електрически радиограмофон. Голяма част от спестяванията му се изпариха. Но мисис Баджър бе много по-проницателна от бедната мисис Харботъл — в някои отношения бракът *помага*. Направи си труда да открие някои неща. И когато мистър Баджър научил, че момичето имало за приятел един *нехранимайко*, който се занимавал само със залагания по конни състезания, и че неговата диамантена гривна е била заложена точно с такава цел, той бе отвратен. Аферата приключи благополучно, а за Коледа мисис Баджър получи пръстен с диамант.

Приятните й, умни очи срещнаха тези на сър Хенри. Чудейки се дали в разказа й не се крие някакъв намек, той попита:

— Да не би да искате да кажете, че ако в живота на Руби Кийн имаше намесен някой млад човек, отношението на моя приятел към

нея би се изменило?

— Знаете ли, вероятно е. Смея да кажа, че може би след година-две той сам би уредил подходящ брак за момичето — въпреки че обратното е по-възможно — старите джентълмени са такива егоисти. Но съм сигурна, че ако Руби Кийн имаше приятел, тя щеше да пази това в тайна.

— А на младежа това едва ли би се нравило?

— Това изглежда като най-реално разрешение. Направи ми впечатление, че братовчедката й, която дойде днес сутринта в Госингтън, определено бе ядосана на мъртвото момиче. Вашият разказ обяснява защо. Без съмнение, тя е очаквала да спечели от тази история.

— Доста безсърдечен човек, не мислите ли?

— Според мен я осъждате твърде сурово. Бедното същество е принудено да си изкарва хляба и не бива да очаквате сантименталност, когато заможен мъж и жена — както описахте мистър Гаскел и мисис Джеферсън — са на път да загубят голяма сума пари, над която нямат никакво морално право. Бих казала, че мис Търнър е разумна, амбициозна млада жена с приятен нрав и подчертана жажда за живот. Малко ми напомня — прибави мис Марпъл — на Джеси Голдън — дъщерята на пекаря.

— Какво се е случило с нея? — попита сър Хенри.

— Учеше се за детска гувернантка и се ожени за сина на хората, за които работеше. Той се бе върнал в отпуск от Индия. Вярвам, че е била великолепна съпруга.

Сър Хенри реши да се избави от тези страничните теми.

— А може ли да има някаква причина, как мислите, моят приятел Конуей Джеферсън внезапно да е развил този „комплекс на Кофетуа“, ако можем така да го наречем?

— Възможно е да е имало.

— Каква?

С известно колебание мис Марпъл каза:

— Мисля — и това е само предположение, разбира се, — че *може* зет му и снаха му да са искали да се оженият отново.

— Но той сигурно не би възразил?

— О, не, не би „възразил“. Но нека да погледнем нещата от негова гледна точка. Той е преживял ужасна загуба и шок — те също. Те тримата живеят заедно и връзката между тях е именно преживяната

загуба. Но времето, както майка ми обичаше да казва, е велик лечител. Мистър Гаскел и мисис Джеферсън са млади. Без сами да го съзнават, те може би са станали по-неспокойни, възненавидели са връзките, които ги свързват с отминалата печал. При така създалата се ситуация старият мистър Джеферсън забелязва внезапната липса на съчувствие, без да може да си обясни причината. Обикновено е така. Мъжете толкова *лесно* изпадат в самосъжаление. Например сестрата на мистър Харботъл много често пътуваше. А при мистър Баджър причината бе, че мисис Баджър се запали по спиритуализъм и ходеше по всевъзможни сеанси.

— Трябва да ви призная — каза сър Хенри със съжаление, — че не намирам за много приятен начина, по който поставяте всички ни под един общ знаменател.

Мис Марпъл тъжно поклати глава.

— Човешката природа е една и съща навсякъде.

Сър Хенри беше огорчен.

— Мистър Харботъл! Мистър Баджър! И бедния Конуей! Неприятно ми е, но ще ви попитам — а *моята* скромна персона има ли паралел в селото?

— О, разбира се — Бригс.

— Кой е Бригс?

— Главният градинар в имението „Олд Хол“. Най-добрият, когото са имали. Знаеше съвсем *точно* кога подчинените му се готвеха да се отпуснат — беше просто невероятен. Успяваше да се грижи за цялата градина само с трима души и едно момче много по-добре, отколкото когато имаше шест градинаря. Неговият сладък грах на няколко пъти печели първо място. Сега е в пенсия.

— Също като мен — каза сър Хенри.

— Но все още поработва — ако хората му се нравят.

— А? Отново също като мен. И аз в момента също „поработвам“, за да помогна на стария си приятел.

— Двама стари приятели.

— Двама? — Сър Хенри бе озадачен.

Мис Марпъл каза:

— Предполагам, че имахте предвид мистър Джеферсън. Но аз не мислех за него, мислех за полковник и мисис Бантри.

— Да, да... разбирам... — Той попита остро: — Затова ли казахте „бедната Доли“ в началото на нашия разговор?

— Да, тя все още не е започнала да осъзнава случилото се. Зная това, защото имам по-богат опит. Сър Хенри, съществува голяма вероятност това престъпление да се окаже сред тези, които *никога* не биват разкривани. Като Брайтънските убийства. Но ако това се случи, то ще бъде катастрофално за семейство Бантри. Полковник Бантри, подобно на всички военни в пенсия, е *сврѣхчувствителен*. Той е много зависим от общественото мнение. В началото може да се удържи, но после ще му става все по-трудно. Някъде ще го засегнат леко, на друго място ще го пренебрегнат, ще им бъдат отказвани покани за гости, ще им сервираат измислени претексти — и тогава, лека-полека, той ще го осъзнае и ще се затвори в черупката си, ще стане жлъчен и нещастен.

— Искам да съм сигурен, че ви разбирам правилно, мис Марпъл. Твърдите, че след като в къщата му е открит труп, хората ще мислят, че той е имал нещо общо с убийството?

— Разбира се! Нещо повече, сигурна съм, че вече говорят така. И това ще се задълбочи. Хората ще започнат да странят от семейство Бантри. Ето защо истината трябва да бъде открита и затова се съгласих да дойда тук с мисис Бантри. Едно е да ти отправят директно обвинение — един войник винаги може да го понесе. Ще има възможност да защити засегнатото си достойнство. Друго е да *шепнат* зад гърба ти — това ще го пречупи, ще ги пречупи двамата. Затова, сър Хенри, ние сме длъжни да открием истината.

Сър Хенри каза:

— Имате ли някаква идея защо трупът е бил намерен в неговата къща? Трябва да има някакво обяснение, някаква връзка.

— О, разбира се.

— Момичето е било видяно за последен път в хотела около единадесет без двадесет. Съгласно лекарските показания, в полунощ е била вече мъртва. Госингтън е на около двадесет и пет километра оттук. Осемнадесет от тях са по главния път. Една мощна кола може да измине разстоянието за по-малко от половин час. На практика всяка една кола може да се движи със средна скорост шейсет километра в час. Но защо е трябвало някой да я убива тук, а след това да пренася трупа чак в Голигтън или пък да я отведе в Госингтън и да я убие там, не знам.

— Не знаете, защото не се е случило по този начин.

— Искате да кажете, че е удушена от човек, който я е извел на разходка с кола, и е решил да я бутне в първата срещната къща?

— Нищо подобно. Имало е внимателно разработен план. Само че нещо в плана се е объркало.

Сър Хенри зяпна:

— И защо ще се обърка?

Мис Марпъл сякаш се стараеше да се извини:

— Такива любопитни неща се случват, нали? Ако кажа, че този план е пропаднал, защото хората са много по-уязвими и чувствителни, отколкото си мислим, няма да звучи смислено, нали? Но вярвам, че е така и...

Тя прекъсна мисълта си.

— Ето я и мисис Бантри.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Мисис Бантри беше с Аделайд Джеферсън. Тя дойде при сър Хенри и възкликна:

— Вие?

— Аз самият — той я хвана за двете ръце и приятелски ги стисна. — Трябва да ви кажа, мисис Би, че съм силно разтревожен от случилото се.

Мисис Бантри отговори механично:

— Не ме наричайте „мисис Би“! — и продължи: — Артър не е с мен. Той прие всичко доста сериозно. Ние двете с мис Марпъл дойдохме да видим дали ще можем да открием нещо. Познавате ли мисис Джеферсън?

— Да, разбира се.

Стиснаха си ръцете. Аделайд Джеферсън попита:

— Видяхте ли свекър ми?

— Да.

— Радвам се. Толкова се безпокоим за него. Беше ужасен шок за него.

Мисис Бантри предложи:

— Хайде да седнем на терасата, ще пийнем нещо и ще си поговорим.

Четиримата излязоха и седнаха при Марк Гаснел, който бе сам на една маса в самия край на терасата.

Размениха няколко общи приказки до пристигането на питиетата, а след това мисис Бантри подхвана темата с присъщата си директност.

— Предполагам, че можем да си говорим за това, нали? — каза тя. — Всички сме стари приятели, с изключение на мис Марпъл, но тя пък е специалист по престъпления и има желание да помогне.

Марк Гаскел погледна мис Марпъл малко озадачено. В гласа му имаше съмнение.

— Вие детективски романи ли пишете?

Той знаеше, че писателите на детективски романи изглеждат странно, а мис Марпъл, с нейното старомодно облекло на стара мома, наистина изглеждаше странно.

— О, не, не съм толкова умна за *това*.

— Тя е прекрасна — каза мисис Бантри нетърпеливо. — Сега няма време да ви разправам, но наистина е прекрасна. Ади, искам да знам всичко. Какво представляваше това момиче в действителност?

— Ами... — Аделайд Джеферсън направи пауза, погледна към Марк и се засмя: — Вие сте толкова пряма.

— Симпатична ли ви беше?

— Не, разбира се, че не.

— Каква беше в действителност? — мисис Бантри отнесе въпроса си към Марк Гаскел.

Марк отвърна бавно:

— Обикновена златотърсачка. И добре знаеше какво дири. Без съмнение беше омотала Джеф в паяжината си.

И двамата наричаха своя свекър Джеф.

Гледайки Марк Гаскел с неодобрение, сър Хенри си помисли: „Недискретен човек. Не е хубаво да говори по този начин“.

Марк Гаскел никога не бе му харесвал. Имаше чар, но на него не можеше да се разчита — приказваше много, често се хвалеше. Сър Хенри понякога се чудеше дали и Конуей Джеферсън не мисли така.

— Но вие не можахте ли да направите нещо? — попита мисис Бантри.

Марк отговори сухо:

— Може би... ако бяхме разбрали навреме.

Той погледна Аделайд, която леко се изчерви.

В погледа му имаше укор.

Тя каза:

— Марк мисли, че е трябвало да разбере какво става.

— Оставяше го сам прекалено много, Ади. Като че тези уроци по тенис нямаха край.

— Е, имах нужда от упражнение — каза тя извинително. — А и никога не съм допускала...

— Така е — прекъсна я Марк. — Никой от нас не можеше и да предположи. Джеф винаги е бил толкова разумен.

Мис Марпъл разшири темата на разговора.

— Джентълмените — каза тя, използвайки думата, все едно че се отнасяше за опасен вид диво животно — често не са толкова разумни, колкото изглеждат.

— Съгласен съм с вас — отговори Марк. — За беда, мис Марпъл, ние не оценихме това. Чудехме се какво толкова намира старото момче в тази простовата и натруфена малка хитруша. Все пак се радвахме за него самия, че имаше кой да го забавлява. Смятахме я за безобидна. Безобидна ли! Да бях я удушил със собствените си ръце!

— Марк — каза Ади. — *Трябва* да внимаваш какво говориш.

Той се засмя.

— Май наистина трябва. Иначе хората ще помислят, че наистина аз съм ѝ извил врата. Е, както и да е, предполагам, че така или иначе съм заподозрян. Ако някой би имал интерес момичето да умре, това сме Ади и аз.

— Марк — извика мисис Джеферсън полушеговито, полудосано, — не бива така!

— Добре, добре — каза Марк Гаскел успокояващо. — И все пак обичам да казвам това, което мисля. Нашият многоуважаван тъст и свекър бе решил да дари петдесет хиляди лири на тази жалка, слабоумна малка изнудвачка.

— Марк, недей — тя е мъртва.

— Да, мъртво е, бедното малко дяволче. В края на краищата, защо да не се възползва от оръжията, с които майката природа я е дарила? Кой съм аз да съдя? И аз самият не съм цвете за мирисане. Не, хайде да признаем, че Руби е имала право да си прави хитри сметки, а ние сме глупаците, които не са проумели играта ѝ по-рано.

Сър Хенри попита:

— Как реагирахте, когато Конуей ви съобщи, че възнамерява да осинови момичето?

Марк разпери ръце.

— Какво можехме да кажем? Ади, винаги малката лейди, запази великолепно самообладание. Нищо не трепна у нея. Аз се опитах да последвам примера ѝ.

— Аз лично бих вдигнала врява — обади се мисис Бантри.

— Е, честно казано, ние нямахме право на глас. Парите са на Джеф. Ние не сме негови кръвни роднини. Той винаги е бил много щедър спрямо нас. Нямаше какво друго да направим, освен да

прегльтнем. — Той добави замислено: — И все пак малката Руби не ни беше симпатична.

Аделаид Джеферсън добави:

— О, ако беше някое друго момиче, някое по-свастно. Знаете ли, Джеф е кръстник на две деца. Ако беше някое от тях — е, щяхме да проявим разбиране. — С леко раздражение в гласа тя продължи: — Джеф винаги е обичал Питър.

— Ама разбира се — каза мисис Бантри. — Знам, че Питър е син на първия ти съпруг — но съвсем бях забравила. Винаги съм си мислела за него като за внука на мистър Джеферсън.

— Аз също... — в гласа на Аделаид прозвуча нотка, която накара мис Марпъл да се обърне в стола си и да я погледне внимателно.

— За всичко е виновна Джози — каза Марк. — Джози я доведе.

Аделаид възкликна:

— О, да не би да мислиш, че го е направила преднамерено? Ти самият винаги си я харесвал.

— Да, харесвах я. Намирах я за много забавна.

— Но само случайността доведе Руби тук.

— Момичето ми, Джози носи истинска глава на раменете си.

— Да, но тя не би могла да предвиди...

Марк каза:

— Не, не би могла. Признавам. Не искам да я обвинявам, че е планирала сама всичко. Но не се съмнявам, че е разбрала някъде духа вятърът много преди нас и си е мълчала.

Аделаид въздъхна:

— Предполагам, че не можем да я виним за това.

Марк каза жлъчно:

— О, не можем да виним никого за нищо!

Мисис Бантри попита:

— Руби Кийн беше ли красива?

Марк се втренчи в нея.

— Мислех, че сте видели...

Мисис Бантри отговори бързо:

— О, да, видях я — видях трупа. Но тя беше удушена и не можеше да се прецени... — тя потръпна.

Марк започна замислено:

— Не бих казал изобщо, че бе красива. Особено без грим. Малко лице, като невестулка, малка брадичка, извити навътре зъби, носът — нищо особено...

— Звучи отблъскващо — каза мисис Бантри.

— О, не, не беше. Гримирана изглеждаше доста добре, ти какво ще кажеш, Ади?

— Да, куклена хубост. Имаше хубави сини очи.

— Да, невинен поглед на дете, а начернените мигли правеха синьото да изпъква. Косата ѝ беше изрусена, разбира се. Сега си мисля, че що се отнася до цветовете — изкуствените цветове — тя напомняше Розамунд, моята съпруга. Може би това е привлякло стария Джеферсън.

Той въздъхна.

— Както и да е, лошо. И ужасното е, че ние с Ади не можем да не сме доволни от смъртта ѝ.

Протегна ръка, за да спре протеста на Аделайд.

— Няма смисъл, Ади. Знам какво чувстваш. Аз чувствам същото. И не мисля да се преструвам. Но в същото време, ако можете да ме разберете, съм много загрижен за Джеф. За него това бе голям удар. Аз...

Той спря и се загледа към вратата, която водеше от фойето на хотела към терасата.

— Я виж кой бил тук. Каква безскрупулна жена си, Ади.

Мисис Джеферсън погледна през рамо, възкликна и се изправи, леко поруменяла. Тя пресече бързо терасата и се отправи към висок мъж на средна възраст с тясно, загоряло лице, който се оглеждаше несигурно.

Мисис Бантри попита:

— Не е ли това Хюго Маклейн?

Марк Гаскел отговори:

— Да, Хюго Маклейн е. Или още Уилям Добин.

Мисис Бантри прошепна:

— Той е много верен, нали?

— Кучешка привързаност — каза Марк. — Ади само трябва да подсвирне и Хюго дотърчава от което да е крайче на земята. Непрекъснато се надява, че някой ден тя ще се омъжи за него. Освен това смятам, ще го направи.

Мис Марпъл ги изгледа с усмивка, а после каза:

— Разбирам. Роман?

— Истински, старомоден роман — увери я Марк. — Продължава от години. Ади е такъв тип жена. — После добави замислено: — Предполагам, че Ади му е телефонирала тази сутрин. Не ми е казвала.

Едуардс излезе на терасата, приближи се и дискретно заста на до рамото на Марк.

— Извинете, сър. Мистър Джеферсън моли да се качите.

— Идвам веднага — скочи Марк и като кимна за довиждане на останалите, се отдалечи.

Сър Хенри се наведе към мис Марпъл.

— Е, какво мислите за главните печеливши от престъплението?

Докато гледаше към Аделайд Джеферсън, която разговаряше със своя стар приятел, старата дама отговори замислено:

— Знаете ли, струва ми се, че тя е много предана майка.

— О, така е — обади се мисис Бантри. — Изцяло се е посветила на Питър.

— Тя е този тип жена — продължи мис Марпъл, — която се харесва на всеки. Такива жени могат да се омъжват отново и отново. Не искам да кажа „мъжки“ тип жена — това е съвсем различно.

— Разбирам — каза сър Хенри.

— Според мен и двамата искате да кажете — усмихна се мисис Бантри, — че тя е добър слушател.

Сър Хенри се засмя.

— Ами Марк Гаскел?

— А, той е чешит — отговори мис Марпъл.

— Някакъв селски паралел, ако обичате?

— Мистър Карджил, строителят. Убеди доста народ да направят из домовете си куп ненужни неща. А какви сметки им представяше! Но пък винаги беше в състояние да се защити. Чешит. Ожени се за богата жена. Мистър Гаскел също, ако не се лъжа.

— Не ви е симпатичен, така ли?

— Не, харесвам го. Повечето жени биха го харесали. Но това не значи, че не виждам що за човек е. Като личност е привлекателен, но мисля, че е малко неразумно да приказва *толкова* много.

— Правилно го казахте — неразумно — съгласи се сър Хенри. — Ако не внимава, може да си навлече беда.

Висок, строен, тъмнокос млад човек, облечен в бели спортни дрехи, се изкачи по стъпалата към терасата и се спря за миг, загледан в Аделайд Джеферсън и Хюго Маклейн.

— А това — сър Хенри искаше да бъде полезен — е „Х“, когото можем да охарактеризираме като заинтересован по случая. Професионалният танцьор и тенисист на работа към хотела — Реймънд Стар, партньорът на Руби Кийн.

Мис Марпъл го изгледа с интерес и каза.

— Много е симпатичен, нали?

— Сигурно.

— Я не ставайте смешен, сър Хенри — обади се мисис Бантри.
— Той наистина е симпатичен.

Мис Марпъл каза тихо:

— Мисис Джеферсън взема уроци по тенис, нали така спомена?

— Джейн, да не би да намеквате нещо?

Мис Марпъл не успя да отговори на този пряк въпрос. Малкият Питър Кармоди прекоси терасата и седна при тях. Обърна се към сър Хенри.

— И вие ли сте детектив? Видях, че разговаряте с главния инспектор — онзи, дебелият, е такъв, нали?

— Съвсем вярно, синко.

— А някой ми каза, че вие сте страшно важен детектив в Лондон. Началникът на Скотланд Ярд или нещо подобно.

— Началникът на Скотланд Ярд е обикновено най-големият глупак в книгите, нали?

— О, не, не в наши дни. Сега е много старомодно да се подиграваш с полицията. Знаете ли вече кой е убиецът?

— Страхувам се, че още не.

— Забавляваш ли се, Питър? — попита мисис Бантри.

— О, доста. По-различно е от обикновено, нали? Обикалям да търся някакви улики, но нямах късмет досега. Обаче имам един сувенир. Искате ли да го видите? Представете си, мама искаше да го хвърли. Понякога родителите са толкова лоши.

Извади от джоба си малка кибритена кутийка. Отвори я, разкривайки скъпоценното й съдържание.

— Вижте, *отрязък от нокът. Нейният нокът!* Ще му сложа етикет „Нокътят на убитата жена“ и ще го занеса в училището. Много

хубав сувенир, нали?

— Къде го намери? — попита мис Марпъл.

— Ами, това си беше чист късмет. Защото *тогава* просто не знаех, че ще бъде убита. Стана снощи преди вечеря. Руби закачи нокътя си в шала на Джози и нокътят се счупи. Мама го отрязва, даде ми го и ми каза да го хвърля в кошчето за боклук. Смятах да го направя, но вместо това го сложих в джоба си и едва тази сутрин се сетих и като потърсих, той бе все още там, и сега аз го пазя като сувенир.

— Отвратително — възмути се мисис Бантри.

Питър отговори учтиво:

— О, наистина ли мислите така?

— Други сувенири нямаш ли? — попита го сър Хенри.

— Не знам. Имам нещо, което би могло да бъде сувенир, но не съм сигурен.

— Обясни ми, млади човече.

Питър го погледна замислено. После извади плик, чието съдържание бе къс кафеникава материя във форма на лентичка.

— Това е част от връзка за обувки, която принадлежи на Джордж Бартлет — обясни той. — Видях обувките му пред вратата тази сутрин и свих едно парченце за всеки случай.

— Защо?

— Ами в случай че той се окаже убиецът, разбира се. Той последен я е видял и това винаги е страшно подозрително, нали така? Не е ли вече време за вечеря? Ужасно съм гладен. Винаги ми се струва, че времето между чая и вечерята минава много бавно. Ха, ето го чичо Хюго. Не знаех, че мама го е извикала. Предполагам, че го е извикала. Тя винаги го търси, щом има проблеми. Ето я и Джози. Здравсти, Джози!

Джози спря до тях. Изглеждаше доста изненадана при вида на мисис Бантри и мис Марпъл.

Мисис Бантри каза учтиво:

— Здравейте, мис Търнър. Дойдохме, за да се занимаем с малко детективство.

Джози хвърли виновен поглед към съседните маси. Тя заговори тихо:

— Ужасно е. Все още никой не знае. Още не са писали във вестниците. Предполагам, че ще започнат да ме разпитват и ще бъде много неловко. Не зная какво да казвам.

Погледът ѝ се насочи доста многозначително към мис Марпъл, която ѝ отвърна:

— Да, страхувам се, че за вас ще бъде много трудно.

Джози се зарадва на съчувствието.

— Разбирате ли, мистър Прескът ми заръча на никого нищо да не казвам. И това е добре, но със сигурност всички ще ме питат, а не бива да се обиждат хората, нали? Мистър Прескът каза, че се надява да продължа да работя както обикновено — не беше много мил, затова ще трябва да се постарая повечко. Пък и не мога да разбера защо мен трябва да обвинява за всичко.

Сър Хенри каза:

— Ще възразите ли, ако ви задам един пряк въпрос, мис Търнър?

— О, но моля ви — отговори Джози доста неискрено.

— Имало ли е между вас и мистър Джеферсън или мистър Гаскел някакви търкания по този въпрос?

— За убийството?

— Не, нямам предвид убийството.

Джози закърши пръсти. Смръщи чело и отвърна:

— Как да ви кажа — и да, и не. Никой от тях не ми е казал нищо. Но смятам, че обвиняваха мен — че мистър Джеферсън толкова много харесва Руби, искам да кажа. Но аз в нищо не съм виновна, нали? Тези неща се случват, но и през ум не ми е минавало, че точно тук може да се случи подобно нещо, нито за миг. Аз... дойде ми като гръм от ясно небе.

Думите ѝ прозвучаха с несъмнена искреност.

Сър Хенри каза мило:

— Не се съмнявам в това. Но след като вече се е случило?

Джози вирна брадичка.

— Е, това беше чист късмет, нали? Всеки има право понякога да му се усмихне късметът.

Тя ги обходи с поглед, в който имаше нещо непокорно-въпросително, след което се отдалечи и влезе в хотела.

Питър отсъди:

— Не мисля, че *тя* го е извършила.

Мис Марпъл промърмори:

— Интересна работа с това парченце нокът. Чудех се, знаете, как да си обясня ноктите й.

— Ноктите й? — попита сър Хенри.

— Ноктите на мъртвото момиче — обясни мисис Бантри. — Те бяха съвсем къси, а сега, когато Джейн ги спомена, това наистина беше странно. Обикновено този тип момичета имат чудовищно дълги нокти.

Мис Марпъл добави:

— Разбира се, щом си е счупила единия нокът, вероятно е изрязала и останалите, за да не се различават. Дали са намерили изрязани нокти в стаята й, как мислите?

Сър Хенри я погледна с любопитство, а после каза:

— Ще попитам главен инспектор Харпър, когато се върне.

— Къде е отишъл? — попита мисис Бантри. — Да не би в Госингтън?

Сър Хенри отвърна със сериозен тон:

— Не. Случила се е нова трагедия. Изгоряла е кола в една каменоломна.

Мис Марпъл се сепна.

— Имало ли е някой в колата?

— Страхувам се, че да.

Мис Марпъл каза замислено:

— Предполагам, че е била изчезналата ученичка — Пейшънс... не — Памела Рийвс.

Сър Хенри я погледна зачудено.

— Кое пък ви кара да мислите така, мис Марпъл?

Старата дама се изчерви.

— Съобщиха по радиото, че изчезнала от дома си — от снощи. А домът й е в Дейнли Вейл — недалеч оттук. За последен път я видели на парада на момичетата скаути в Дейнбъри Даунс. А това е много близко. На практика, за да се прибере у дома, е трябвало да мине през Дейнмът. Така всичко съвпада, нали? Според мен навярно е видяла или пък чула нещо, което не е било за виждане или слушане. Ако е така, тя е представлявала за убиеца опасност, която е трябвало да бъде премахната. Два такива случая задължително *трябва* да бъдат свързани, не мислите ли?

Сър Хенри попита с приглушен глас:

— Мислите... че имаме второ убийство?

— Защо не? — спокойният ѝ, тих поглед срещна неговия. — Когато убиецът е извършил едно убийство, той не би се спрял пред друго, нали? Нито пък пред трето.

— Трето убийство? Нима мислите, че ще има трето убийство?

— Мисля, че е възможно... Да, мисля, че е много възможно.

— Мис Марпъл — каза сър Хенри, — вие ме плашите. Знаете ли кой ще бъде убит?

— Като че ли да — отвърна мис Марпъл.

ДЕСЕТА ГЛАВА

I

Главният инспектор Харпър оглеждаше обгорялата, разкривена купчина метал. Една изгоряла кола е винаги противна за гледане, дори ако в нея няма овъглен труп.

Каменоломната на Вен се намираше в самотно, отдалечено място. Въпреки че по права линия тя бе едва на три километра от Дейнмът, до нея се стигаше само по един от онези тесни пътища с много завой и дълбоки коловози. Тя отдавна бе затворена и единствените посетители бяха берачи на боровинки. Идеално място да се избавиш от кола. Може би щяха да минат седмици преди да се открие нещо, ако Албърт Бигс, работник, на път за работа не бе забелязал заревото от пожара.

Албърт Бигс бе все още там, въпреки че всичко, което можеше да каже, отдавна бе чуто. Все пак той продължаваше да стои, да повтаря историята си, украсявайки я с всичко, което му идваше наум.

— Чакай, да му се не види, казах си, какво ли е пък това? Небето направо гореше цялото. Може да е голям огън, викам си, ама кой ли пък ще си пали огън в каменоломната на Вен? Не, викам си, това ще да е някакъв много голям пожар. Че каква ли ще е тая работа, викам си аз? Натам няма нито домове, нито ферми. Това ще е в каменоломната, там ще да е, грешка няма. Тъкмо се чудех какво да направя, не щеш ли, в това време виждам поручик Грег на колело и му казвам тая работа.

Тогава всичко вече беше угаснало, обаче аз му обясних къде беше. Казах: „Ей натам беше, голямо зарево в небето. Може би някаква колиба. Някой скитник може да я е подпалил“. Но никога нямаше да ми дойде на ума, че е кола — да не говорим пък че някой е изгорял в нея. Това е страхотна трагедия, казвам ви.

Гленширската полиция се бе заела за работа. Всичко бе фотографирано, положението на тялото бе внимателно описано, преди полицейският лекар да пристъпи към задълженията си.

Той се приближи до Харпър, изтупвайки черните сажди от ръцете си, и процеди през зъби:

— Всичко е изгоряло. Останала е само част от ходило и една обувка. Аз все още не мога да кажа дали трупът е на мъж или жена, обаче от костите ще разберем. Но обувката е с нисък ток и черна каишка — прилича на ученическа обувка.

— В съседната община търсят изчезнала ученичка — досети се Харпър, — момиче на около шестнадесет години.

— Вероятно е тя — каза лекарят. — Бедното дете.

Харпър попита неохотно:

— Била ли е жива, когато...?

— Не, не, не мисля така. Няма следи от борба да се измъкне. Тялото е било проснато на седалката, кракът е стърчал навън. Вероятно е била вече мъртва, когато е била сложена в колата. После колата е била запалена, за да се скрият следите. — След къса пауза докторът попита: — Трябвам ли ви още?

— Мисля, че не, благодаря ви.

— Добре. Тръгвам си.

Той се отправи към колата си. Харпър се приближи към един сержант, специалист по коли, който бе зает с огледа. Той се изправи.

— Случаят е ясен, сър. Цялата кола е била обляна с бензин и подпалена. В онези храсти намерихме три празни туби.

Малко по-нататък друг полицай внимателно подреждаше обгорели предмети, намерени в колата. Там беше обувката и някакви парченца почернял метал. При приближаването на Харпър подчиненият му възкликна:

— Вижте, сър. Това, мисля, е достатъчно доказателство.

Харпър разгледа малкия предмет в ръката му. Беше копче от униформата на момичета скаути.

— Да — заключи той. — Вече знаем коя е.

Той беше добър, порядъчен човек. Болеше го за това, което се случваше. Първо Руби Кийн, а сега това дете, Памела Рийвс.

Помисли си още веднъж: „Какво става в Гленшир?“.

Сега трябваше първо да позвъни на своя главен комисар, след това да се свърже с полковник Мелчет. Изчезването на Памела Рийвс бе станало в Радфърдшир, въпреки че тялото бе открито в Гленшир.

Другата му задача не бе никак приятна. Трябваше да уведоми родителите на нещастната Памела Рийвс...

II

Докато звънеше на вратата, главният инспектор Харпър огледа фасадата на „Брейсайд“.

Красива малка вила с голяма, хубава градина около нея. През последните двадесет години в околността се бяха появили много такива вили. Собствениците им бяха бивши военни или държавни чиновници. Все порядъчни хора — най-лошото, което можеше да се каже за тях, бе, че са малко скучни. Грижеха се да дадат добро образование на децата си, доколкото им позволяваха средствата. Не бяха хора, които човек обикновено би свързал с нещо трагично. А ето че сега трагедията ги беше сполетяла. Той въздъхна.

Въведоха го в стая, където мъж с военна стойка и посивели мустаци и жена с очи, зачервени от плач, едновременно скочиха от местата си.

Мисис Рийвс извика с надежда:

— Научихте ли нещо за Памела?

После се дръпна назад, като че съчувственият поглед на главния инспектор ѝ бе подействал като удар.

Харпър каза:

— Страхувам се, че трябва да се подготвите за лоши новини.

— Памела... — жената не можа да продължи.

Майор Рийвс каза остро:

— Нещо се е случило с детето?

— Да, сър.

— Искате да кажете, че е мъртва?

Мисис Рийвс изхлипа:

— О, не, не! — и отчаяно зариди.

Майор Рийвс прегърна жена си и я притегли към себе си. Устните му трепереха, но погледът му питаше Харпър, който сведе очи.

— Катастрофа?

— Не съвсем точно, майор Рийвс. Открихме я в изгоряла кола, изоставена в една каменоломна.

— Кола? В каменоломна?

Очевидно той бе силно потресен.

Мисис Рийвс напълно се срина, свлече се на канапето и заплака неудържимо.

Главният инспектор Харпър предложи:

— Ако желаете, мога да почакам няколко минути.

Майор Рийвс попита рязко:

— Какво значи това? Престъпление?

— Всички улики сочат натам, сър. Ето защо, ако не е мъчително за вас, бих желал да ви задам няколко въпроса.

— Не, не, вие сте прав. Щом се касае за престъпление, не бива да губите никакво време. Но просто не мога да повярвам. Кой би навредил на дете като Памела?

Харпър започна разпита си внимателно и методично:

— Вие вече сте уведомили местната полиция за обстоятелствата по изчезването на дъщеря си. Тя е отишла на сбирка на скаутската организация и вие сте я очаквали у дома за вечеря. Така ли е?

— Да.

— Трябваше да се върне с автобус?

— Да.

— Знаем от показанията на едно от момичетата, които са били с нея, че след сбирката Памела каза, че ще отиде в магазина „Улуърт“ в Дейнмът и ще се върне с по-късен автобус. Това за вас нормално ли е?

— О, да. Памела много обичаше да ходи в „Улуърт“. Тя често пазаруваше в Дейнмът. Автобусната спирка е само на стотина метра оттук.

— И, доколкото знаете, не е имала други планове?

— Не.

— Да се е срещала с някого, в Дейнмът?

— Не, сигурен съм. Щеше да каже, ако беше така. Очаквахме я за вечеря. Ето защо, когато стана късно и нея я нямаше, се обадохме в полицията. Не ѝ беше присъщо да не се прибира.

— Да е имала дъщеря ви приятели, които вие не сте одобрявали?

— Не, никога сме нямали проблеми от подобен род.

Мисис Рийвс каза през сълзи:

— Пам бе просто едно дете. Беше истинско дете за възрастта си. Обичаше да си играе. Изобщо не беше предпазлива.

— Познавате ли човек на име Джордж Бартлет, който е отседнал в хотел „Мажестик“ в Дейнмът?

Майор Рийвс се втренчи в него.

— Никога не съм чувал за него.

— Не мислите ли, че дъщеря ви може да го е познавала?

— Сигурен съм, че не. — После рязко попита: — А той какво общо има с всичко това?

— Той е собственикът на колата — „Миноан 14“, в която бе открит трупът на дъщеря ви.

Мисис Рийвс извика:

— Но тогава той трябва...

Харпър я прекъсна бързо:

— Той съобщи за изчезването на колата си днес рано сутринта. Била в двора на хотела вчера по обяд. Всеки би могъл да я вземе.

— Но никой ли не е забелязал кой я е взел?

Главният инспектор поклати отрицателно глава.

— Много коли влизат и излизат през деня. А „Миноан 14“ е най-разпространеният модел.

Мисис Рийвс изхлипа:

— Няма ли да направите нещо? Няма ли да се опитате да откриете... да откриете този изверг, който е извършил това? Моето малко момиче, ох, моето малко момиче! Тя не е изгоряла жива, нали? О, Пам, Пам!

— Тя не е страдала, мисис Рийвс. Уверявам ви, че когато колата е била подпалена, тя е била вече мъртва.

Рийвс сухо попита:

— А как е била убита?

Харпър му хвърли многозначителен поглед.

— Все още не знаем. Огънят е разрушил всички следи.

Той се обърна към съсипаната жена на дивана.

— Повярвайте ми, мисис Рийвс, правим всичко, което може да се направи. Трябва да се проверят много неща. Рано или късно ще открием някого, който е видял дъщеря ви вчера в Дейнмът и е видял с кого е била. Необходимо е време. Ще получим дузина, стотици обаждания за момиче в скаутска униформа, което е било забелязано

тук, там и навсякъде. Обработката на тези сведения е въпрос на подбор и търпение, но бъдете сигурна, накрая ще открием истината.

Мисис Рийвс попита:

— Къде... къде е тя? Мога ли да отида при нея?

Главният инспектор Харпър отново срещна погледа на съпруга и каза:

— Полицейският лекар ще се погрижи за всичко. Предлагам сега с мен да дойде вашият съпруг, с него ще уредим всички формалности. Междувременно, моля, опитайте се да си припомните нещо, което Памела е казала. Възможно е тогава да не сте обърнали внимание, но нещо, което може би сега ще ни бъде в помощ. Вярвам, че ме разбирате — случайна дума или фраза. По този начин ще ни помогнете най-добре.

Двамата мъже се отправиха към вратата. Рийвс посочи една фотография на стената.

— Това е тя.

Харпър разгледа снимката внимателно. Беше на отбор по хокей на трева. Рийвс посочи Памела, застанала в средата.

„Хубаво дете“ — помисли си Харпър, докато гледаше невинното лице на момичето с плитки.

Спомни си за овъгления труп в колата и стисна устни в сурова гримаса.

Закле се пред себе си, че убийството на Памела Рийвс няма да остане една от неразрешените загадки в Гленшир.

Размишлявайки, той си призна, че може би Руби Кийн си е получила заслуженото, но Памела Рийвс бе нещо съвсем друго. Хубаво невинно дете. И нямаше да спре, докато не открие извършителя на това гнусно дело.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Ден-два по-късно полковник Мелчет и главен инспектор Харпър разговаряха в кабинета на полковника. Харпър бе дошъл в Мъч Бенъм за консултация.

Мелчет каза мрачно:

— Е, поне знаем къде сме — по-точно къде не сме.

— Май „къде не сме“ е по-точен израз, сър.

— Имаме работа с два смъртни случая. Две убийства. Руби Кийн и детето Памела Рийвс. Беше почти невъзможно да бъде идентифицирана, бедното момиче. Все пак баща ѝ потвърди, че обувката, която не беше изгоряла, е нейната, а също и копчето от скаутската униформа. Дяволска работа.

Много тихо, Харпър потвърди:

— За последното сте абсолютно прав, сър.

— Радвай се само, че със сигурност е била мъртва, преди колата да бъде подпалена. Начинът, по който лежеше — направо на седалката, го доказва. Вероятно е била ударена по главата, бедното дете.

— Или пък удушена — предположи Харпър.

Мелчет го изгледа изпитателно.

— Така ли мислите?

— Как да ви кажа, има такива убийци.

— Знам. Срегнах се с родителите — майката не е на себе си. Дяволски болезнено. Сега е важно да установим дали двете убийства са свързани.

— Аз мисля, че с положителност имат връзка.

— И аз съм склонен да мисля така.

Главният инспектор Харпър започна да изброява на пръстите на ръката си:

— Памела Рийвс участвала в сбирка на: скаутите в Дейнбъри Даунс. Приятелките ѝ твърдят, че била весела, нищо не я притеснявало. Не се върнала с трите си приятелки с автобуса за Медчестър. Казала им, че отива в магазина „Улуърт“ в Дейнмът и

оттам щяла да вземе автобус. Главният път към Дейнмът прави голям завой. Памела Рийвс е минала направо, прекосявайки две ниви, и е излязла на алеята, която води към Дейнмът покрай хотел „Мажестик“. Още по-точно — минава покрай западната страна. Ето защо е много възможно да е чула или видяла нещо — нещо, което да касае Руби Кийн и да е опасно за убиеца. Например може би е чула как са се уговаряли да се срещнат в единадесет часа същата вечер. Убиецът разбира, че малката ученичка е чула разговора, и му се е наложило да ѝ запуши устата.

Мелчет отбеляза:

— Това би значело, Харпър, че убийството на Руби Кийн е предварително замислено, а не спонтанно.

Харпър се съгласи.

— Да, сър. Мисля, че е било така. Нещата като че изглеждаха другояче — пристъп на ярост, внезапен изблик на страст или ревност — но започвам да мисля, че съвсем не е било така. Не виждам иначе как може да се обясни смъртта на малката Рийвс. Ако е станала свидетел на самото убийство, това би било много късно вечерта, някъде към единадесет, а какво би правила тя по това време около „Мажестик“? В девет часа вечерта родителите са започнали вече да се безпокоят и са се обадили в полицията.

— Противоположната теза е, че тя е отишла в Дейнмът, за да се срещне с някого, когото приятелките ѝ или нейното семейство не познават, и че смъртта ѝ изобщо не е свързана с другото убийство.

— Да, сър, само че не вярвам да е така. Вижте как дори старата мис Марпъл веднага заяви, че има връзка. Първото нещо, което попита, бе дали трупът в изгорялата кола не е на Памела Рийвс. Много умна стара дама. Някои от тези стари дами са страшно съобразителни, трябва да знаете. Веднага напипват болното място.

— Мис Марпъл е правила това неведнъж — съгласи се полковник Мелчет сухо.

— А освен това, сър, трябва да се има предвид и колата. За мен колата окончателно потвърждава, че убийството е свързано с хотел „Мажестик“. Колата е била на Джордж Бартлет.

Двамата се спогледаха. Мелчет каза:

— Джордж Бартлет? Възможно е. Вие как мислите?

Харпър отново започна да изброява различни аспекти:

— Руби Кийн е видяна за последен път с Джордж Бартлет. Той твърди, че тя се качила в стаята си — това се потвърждава от роклята, която намерихме там — но дали не се е качила да се преоблече, за да излезе с него? Може би по-рано са се уговорили да излязат заедно и Памела Рийвс случайно е подслушала разговора?

Мелчет добави:

— Той съобщи за изчезването на колата си чак на другия ден, а освен това се преструваше, че не помни кога я е видял за последен път.

— Това би могло да се разглежда като проява на хитрост, сър. Според мен той или е хитрец, преструващ се на глупак, или... или наистина е голям глупак.

— Това, което търсим — мислеше на глас Мелчет, — е мотив. Но в този случай той няма никакъв мотив да убие Руби Кийн.

— Да, ето какво ни спира всеки път — мотивът. Доколкото разбрах, разследването в „Пале дьо Данс“ в Бриксуел не е дало резултати?

— Точно така. Руби Кийн е нямала близки приятели. Слак проучи въпроса изчерпателно, а щом той го е направил, значи наистина е изчерпателно.

— Вярно, сър. „Изчерпателно“ е точната дума.

— Ако е имало нещо, той би го открил. Само че няма нищо. Има списък на хората, с които е танцувала най-често — проверил ги е всичките. Обикновени хора — и всеки от тях имал алиби за онази нощ.

— Ах — въздъхна главен инспектор Харпър, — алибита! Ето срещу какво сме изправени.

Мелчет го изгледа внимателно.

— Така ли мислите? Тази част от разследването е във ваши ръце.

— Да, сър. Проверихме много изчерпателно. Дори се наложи да искаме помощ от Лондон.

— И?

— Мистър Конуей Джеферсън може да си мисли, че мистър Гаскел и мисис Джеферсън са добре финансово, но фактите сочат тъкмо обратното. И двамата много са закъсали с парите.

— Нима?

— Напълно, сър. Това, което мистър Конуей Джеферсън твърди, съвпада с истината. Когато синът и дъщерята му са се женили, той им подарил значителни суми пари. Но това е било преди повече от десет

години. Младият мистър Джеферсън се — мислел се за добър капиталовложител. Наистина, не е влагал парите си в рискови начинания, но на няколко пъти не му провървяло и загубил доста долари. Трябва да ви кажа, че за вдовицата е било много трудно да свързва двата края и да изпрати сина си в добро училище.

— Но не е ли молила свекъра си за помощ?

— Не, сър. Доколкото разбирам, живее в дома му и по този начин си спестява разходите по домакинството.

— А здравето му е такова, че не се очаква да живее дълго?

— Така е, сър. А сега за Марк Гаскел. Той е най-обикновен комарджия. Много бързо профукал парите на жена си. В момента е в силно затруднено положение. Трябват му пари на всяка цена — при това много.

— Той нещо не ми хареса — каза полковник Мелчет. — Доста неуравновесен тип, нали? А има и мотив — двадесет и пет хиляди лири, ако момичето се махне от пътя му. Да, много сериозен мотив.

— Те и двамата са имали мотив.

— Нямам предвид мисис Джеферсън.

— Разбира се, че не, сър. Но както и да е, те двамата заедно имат желязно алиби. Не биха могли да го извършат. Няма как.

— Имате ли точна представа за движения им през въпросната вечер?

— Да. Да започнем с Марк Гаскел. Вечерял с тъста си и мисис Джеферсън, после, когато дошла Руби Кийн, всички пили кафе. После казал, че има да пише писма, и ги напуснал. В действителност отишъл да се разходи с колата си по крайбрежния път. Той съвсем честно ми призна, че не можел да издържа да играе бридж цяла вечер. Затова измислил писмата. Руби Кийн останала със семейството. Марк Гаскел се върнал, когато тя вече танцувала с Реймънд Стар. След танца Руби се върнала при тях. Пили, след което тя отишла да танцува с младия Бартлет, а Гаскел и останалите цепили картите за определяне на партньори и започнали да играят. Било около единадесет без двадесет — до полунощ никой не станал от масата. Това е абсолютно сигурно, сър. Всички го казват — семейството, сервитьорите, всички. Ето защо *той* не би могъл да бъде извършителят. Същото се отнася и за мисис Джеферсън. Така че и двамата са във от подозрение.

Полковник Мелчет се облегна назад в стола си, почуквайки по бюрото с ножа за рязане на хартия.

Главният инспектор Харпър прибави:

— Това е при положение че убийството е било извършено преди полунощ.

— Така казва Хейдок. Той е много опитен полицейски лекар. Щом твърди нещо, значи е така.

— Но може би има някакви причини — здравословно състояние, да речем, физическо състояние на момичето или нещо друго.

— Ще проверя — каза Мелчет и като погледна часовника си, взе телефонната слушалка и помоли да го свържат с доктора. — По това време Хейдок трябва да си е у дома — обясни той. — Добре, да предположим, че е била убита *след* полунощ?

Харпър каза:

— Тогава има известна вероятност. След полунощ е имало доста голямо раздвижване. Да приемем, че Гаскел е накарал момичето да се срещне с него някъде вън от хотела — да речем, към дванадесет и двадесет. Измъква се за минута-две, удушавя я, след което се връща при останалите. Освобождава се от тялото по-късно — някъде след полунощ.

Мелчет каза:

— И пропътува повече от петдесет километра, само за да я стовари в библиотеката на Бантри? Дявол да го вземе, звучи съвсем невероятно.

— Прав сте — съгласи се бързо главният инспектор.

Телефонът извънтя. Мелчет взе слушалката.

— Ало, Хейдок, вие ли сте? Руби Кийн. Има ли някаква вероятност да е била убита *след* полунощ?

— Аз ви казах, че е била убита между десет часа вечерта и полунощ.

— Ясно, но няма ли как малко да удължим това, а?

— Невъзможно. Щом съм казал, че убийството е било извършено преди полунощ, значи е било преди полунощ. Моля, не се опитвайте да изопачавате медицинските данни.

— Да, разбирам, но не би могла да съществува някаква физиологична причина? Знаете какво имам предвид.

— Ясно ми е, че не знаете за какво говорите. Момичето бе съвсем здраво — нищо ненормално нямаше около нея. Не можете да ме накарате да твърдя обратното, само и само за да угодя на полицията и да можете да нахлузите въжето около шията на някой невинен нещастник, когото сте нарочили. И, моля, не протестирайте. Познавам методите ви. Между другото, момичето е било упоено, преди да бъде удушено. Много силен наркотик. Била е удушена, но първо е била дрогирана. — И Хейдок затвори телефона.

Мелчет се обърна мрачно към Харпър:

— Е, това е положението.

Харпър каза:

— Мислех си и за една друг възможна следа — но тя също отпадна.

— Какво? Кой?

— Ако трябва да сме точни, той е ваше пиленце, сър. Казва се Базил Блейк. Живее близо до Госингтън Хол.

— Невъзпитан млад неблагодарник — полковникът свъси вежди, припомняйки си възмутителната грубост на Базил Блейк. — Как е замесен?

— Изглежда е познавал Руби Кийн. Често е вечерял в „Мажестик“. Танцувал е с момичето. Помните ли какво каза Джози на Реймънд, когато открили, че Руби я няма: „Да не би да е с онзи младеж от киното?“. Открих, че е имала предвид Блейк. Той работи в Лемвил Студио. Джози твърди, че Руби го харесвала, но нищо повече.

— Много обещаващо, Харпър, много обещаващо.

— Не толкова, колкото звучи, сър. Онази вечер Базил Блейк е бил на парти в студиото. Предполагам, че знаете как протичат тези партита — започват около осем вечерта, сервират се коктейли и се проточват, докато атмосферата стане непрогледна от тютюнев дим и всички са мъртво пияни. Според инспектор Слак, който е провел разпита, той напуснал партито около полунощ. В полунощ Руби Кийн е била вече мъртва.

— Има ли кой да потвърди показанията?

— По това време повечето от присъстващите са били вече... ъ-ъ-ъ... значително почерпени. Младата жена, която сега е в дома му — мис Дайна Лий — твърди, че е така, както той казва.

— Това нищо не значи!

— Вероятно не, сър. Показанията на останалите присъстващи на партито са все около тези на Блейк, естествено — макар никой да не може да потвърди с точност времето.

— Къде се намира това студио?

— В Лемвил, сър, на около петдесет километра югозападно от Лондон.

— Хм, приблизително на същото разстояние оттук?

— Да, сър.

Полковник Мелчет се почеса по носа и изрече с видимо неудоволствие:

— Предполагам, че трябва да се откажем от него.

— И аз така мисля, сър. Няма никакво потвърждение, че е бил сериозно увлечен по Руби Кийн. В действителност — Харпър се изкашля — той изглежда доста погълнат от настоящата си гостенка.

Мелчет обобщава:

— Е, добре, оставаме с „Х“, неизвестен убиец — толкова неизвестен, че Слак не може да открие нито една негова следа! Или с този зет на Джеферсън, който би искал да убие момичето, но е нямал възможност да го стори. Същото и по отношение на снаха му. Или пък с младия Джордж Бартлет — който няма алиби, но няма и мотив. Или Блейк, който има алиби, но няма мотив. И това е всичко! Не, почакайте. Предполагам, че трябва да вземем предвид и танцьора — Реймънд Стар. В края на краищата той е прекарвал много време с нея.

Харпър каза бавно:

— Не ми се вярва да се е интересувал много от нея — в противен случай е изключително добър актьор. А, на практика, той също разполага с алиби. От единадесет без двадесет до полунощ той е бил пред очите на всички, танцувал е с различни партньорки. Не виждам как можем да го обвиним.

— Всъщност — добави Мелчет — не можем да обвиним никого.

— Надеждата е в Джордж Бартлет. Стига само да можем да открием мотив.

— Проучихте ли го?

— Да, сър. Единствено дете, разглезен от майка си. След смъртта ѝ преди година наследява голямо богатство. Харчи го с впечатляваща бързина. По-скоро слабохарактерен, отколкото жесток.

— Може би има психични проблеми — предложи Мелчет с надежда.

Главният инспектор Харпър кимна и отвърна:

— Не допускате ли, сър, че случаят може би е именно такъв?

— Искате да кажете, че сме попаднали на криминален лунатик?

— Да, сър. Някой от тези психопати, които душат млади момичета. В медицината са наречени с едно доста дълго име.

— Това би разрешило всичките ни проблеми — каза Мелчет.

— Само че има нещо, което ме смущава тук — сподели главният инспектор Харпър.

— Какво?

— Става прекалено лесно.

— Хм, да, вероятно. С една дума, както казах в началото, къде сме?

— Никъде, сър — отвърна главният инспектор Харпър.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

Конуей Джеферсън се размърда в съня си и се протегна. Ръцете му се разпериха — дълги, мощни ръце. След катастрофата като че ли цялата сила на тялото му беше концентрирана в тях.

Утринните слънчеви лъчи меко се процеждаха през пердетата.

Конуей Джеферсън се усмихна на себе си. Винаги след нощ на отдых той се чувстваше весел, освежен, усещаше как дълбоката му виталност отново се пробужда. Нов ден!

Около минута той се излежава. След това натисна специалния звънец, монтиран до леглото му. И изведнъж го заля вълна от спомени.

Когато Едуардс влезе с делови, тихи стъпки, той чу как от устните на господаря му се откъсна стон.

Едуардс спря с ръка върху пердетата и попита:

— Боли ли ви, сър?

Джеферсън отговори пресипнало:

— Не! Хайде, дръпни ги.

Стаята бе залята от чиста светлина. Едуардс, разбиращ, не погледна към него.

С мрачно лице Конуей Джеферсън лежеше, припомняше си, мислеше. Отново видя пред себе си хубавичкото, празно лице на Руби. Разбира се, той не използва думата „празно“. Снощи би казал „невинно“. Наивно, невинно дете! А днес?

Завладя го голяма умора. Затвори очи и прошепна:

— Маргарет...

Това бе името на покойната му съпруга.

II

— Вашата приятелка ми харесва — каза Аделаид Джеферсън на мисис Бантри.

Двете жени бяха седнали на терасата.

— Джейн Марпъл е забележителна жена — отговори мисис Бантри.

— А освен това е много мила — усмихна се Ади.

— Обвиняват я, че си падала по скандалите — каза мисис Бантри, — но в действителност тя въобще не е такава.

— Просто лошо мнение за човешката природа?

— Може и така да се каже.

— Доста освежаващо — каза Аделаид, — особено ако си вкусил прекалено много от другото.

Мисис Бантри я погледна въпросително. Ади обясни:

— Толкова възвишено идеализиране на един недостоеен обект.

— Имате предвид Руби Кийн?

Ади кимна утвърдително.

— Не искам да бъда злобна по неин адрес. Тя беше съвсем безобидна. Клетата нещастница трябваше да се бори за всяко нещо, което искаше. Не беше лоша. От простолюдието, доста глупавичка и добродушна, но подчертана търсачка на богатство. Не мисля, че кроеше никакви планове. Просто умееше бързо да се възползва от всяка възможност. И прекрасно знаеше как да въздейства върху чувствата на един старец, един самотен старец.

— Предполагам — каза мисис Бантри замислено, — че Конуей наистина беше самотен.

Ади се раздвижи неспокойно и каза:

— Да, беше — това лято. — Тя направи кратка пауза, след което почти извика: — Марк казва, че аз съм била виновна. Може и да съм, не знам.

Известно време тя мълча, а след това, като че ли принудена от необходимост да говори, започна с неохота, почти насила:

— Аз... аз съм имала такъв странен живот. Първият ми съпруг, Майк Кармоди, умря почти веднага след като се оженихме. Това ме съсипа. Питър, както знаете, се роди след смъртта му. Франк Джеферсън бе най-добрият приятел на Майк. Затова често се срещахме. Той беше кръстник на Питър — по настояване на Майк. Аз започнах много да го харесвам и — о, същевременно го съжелявах.

— Съжелявахте го? — запита мисис Бантри с интерес.

— Да, точно така. Звучи странно. Франк винаги е имал всичко, което пожелаеше. Баща му и майка му го обичаха много. И все пак — как да ви обясня? Разбирате ли, старият Джеферсън е много силна личност. Ако живееш с такава личност, е много трудно да изградиш свой собствен силен характер. Франк усещаше това. Когато се оженихме, той бе много щастлив и това беше прекрасно. Мистър Джеферсън беше много щедър. Той прехвърли на Франк голяма сума пари — каза, че иска детето му да е щастливо и независимо, да не се налага да чака, докато умре. Това бе една великолепна постъпка — толкова щедра. Но дойде твърде внезапно. Той е трябвало да научи Франк на независимост малко по малко. Франк си загуби ума. Искаше да е като баща си — преуспяващ, далновиден, способен да множи парите си. А той, разбира се, не беше такъв. Не че предприе кой знае какви сделки, но неподходящи инвестиции в неподходящо време. Ужасяващо е, трябва да призная, да видиш как светкавично си заминават парите ти, ако не си успял да ги вложиш правилно. Колкото повече губеше, толкова по-нетърпелив ставаше Франк да си върне парите обратно чрез някаква ловка сделка. Така нещата отиваха от лошо към по-лошо.

— Но, скъпа, Конуей не го ли съветваше?

— Не желаше да бъде съветван. Единственото, което искаше, бе да успее сам. Затова изобщо не казахме на мистър Джеферсън. Когато Франк умря, за мен бе останало съвсем малко — минимален доход. И аз нищо не казах на баща му. Разбирате ли — тя рязко се обърна към събеседничката си, — би било предателство спрямо Франк. Франк би се възмутил. Мистър Джеферсън боледува продължително. Когато се оправи, той бе с впечатлението, че съм заможна вдовица. Никога не съм разсейвала неговото убеждение. За мен това е въпрос на чест. Знае, че съм много внимателна с парите си и го одобрява, мисли, че съм пестелива жена. И, разбира се, ние с Питър живеем с него оттогава и

той плаща всички разходи за домакинството. Така че никога не съм имала особени финансови притеснения. — Тя продължи бавно: — През всичките тези години бяхме като едно семейство, само... само, виждате ли — а може би няма как да видите — за него аз не съм *вдовицата* на Франк, аз съм неговата *съпруга*.

Мисис Бантри схвана намека.

— Искате да кажеш, че и досега не е приел тяхната смърт?

— Да. Държи се прекрасно. Но той победи своята собствена ужасна трагедия, като отказа да приеме смъртта. Марк е съпругът на Розамунд, аз съм съпругата на Франк и, въпреки че те двамата не са с нас — те все още съществуват.

Мисис Бантри каза меко:

— Това е прекрасен триумф на вярата.

— Знам. Така стоят нещата, година след година. И изведнъж това лято нещо се пречупи в мен. Почувствах, че искам да се разбунтувам. Ужасно е да се произнесе, но повече не желяех да мисля за Франк! Всичко бе свършило — любовта и приятелството ни, мъката, която изпитах, когато умря. Бе нещо, което се е случило някога, отдавна, и вече го нямаше. Много трудно е да се опише. Може би нещо като желание да забравиш всичко и да започнеш отново. Искях да бъда самата себе си — Ади, все още сравнително млада, обичаща забавите, плуването, танците — просто една *личност*. Дори Хюго — познавате ли Хюго Маклейн? — той е много мил и иска да се ожени за мен, но, разбира се, на мен и през ум не ми е минавало нещо такова — ала това лято *започнах* да мисля за това, макар не много сериозно, само така... — Тя спря и поклати глава. — И така, предполагам, че е вярно. Аз *пренебрегнах Джеф*. Не искам да кажа, че *наистина* съм го пренебрегнала, но умът и мислите ми не бяха с него. Когато забелязах, че Руби му е забавна, бях доволна. Така щях да бъда по-свободна да се заема с нещата, които ми харесваха. Не си представях и за миг дори, че той може толкова много да... да *изгуби ума си* по нея.

Мисис Бантри попита:

— А когато разбрахте?

— Бях стъписана, абсолютно стъписана. И, боя се, много ядосана.

— Аз също щях да се ядосам — призна мисис Бантри.

— Ставаше дума за Питър, разбирате ли. Цялото бъдеще на Питър зависи от Джеф. Джеф гледаше на него като на свой внук или поне аз така мислех, но, разбира се, той не му беше внук. Не му беше никакъв родственик. И като си помислих, че той щеше да бъде... да бъде лишен от наследство! — Нейните здрави, добре оформени ръце потрепнаха в скута ѝ. — Защото така изглеждаше — и то заради една вулгарна, жадна за пари малка глупачка. О! Можех да я убия!

Тя спря поразена. Красивите ѝ светлокафяви очи с ужас потърсиха очите на нейната събеседничка. Тя каза:

— *Какво ужасно нещо казах!*

Хюго Маклейн се бе появил тихо зад гърба им и попита:

— Какво е това ужасно нещо?

— Седнете, Хюго. Познавате мисис Бантри, нали?

Маклейн вече бе поздравил по-възрастната дама. Той отново, бавно и упорито, повтори въпроса си:

— Какво ужасно нещо сте казали?

— Че ми се е искало да убия Руби Кийн.

Хюго Маклейн размисли известно време.

След това се обърна към нея.

— Не бих го казал, ако бях на ваше място. Може да бъде изтълкувано погрешно.

Очите му — спокойни, замислени сиви очи, — я фиксираха многозначително.

— *Трябва да внимавате, Ади!*

В гласа му прозвуча предупреждение.

III

След малко, когато мис Марпъл излезе от хотела и се насочи към мисис Бантри, Хюго Маклейн и Аделайд Джеферсън се отдалечаваха по пътеката, която водеше към морето.

Мис Марпъл седна и забеляза:

— Той изглежда много предан.

— Верен ѝ е от години. Има такива мъже.

— Знам. Като майор Беъри. Ухажва една вдовица на английски офицер на служба в Индия в продължение на десет години. Беше се превърнал посмешище пред приятелките ѝ! Накрая тя се съгласи. Но за зла беда, десет дни преди да се оженят, тя избяга с шофьора! При това много симпатична жена, и обикновено много уравновесена.

— Хората наистина вършат странни неща — съгласи се мисис Бантри. — Така ми се искаше да сте тук преди малко, Джейн. Ади Джеферсън ми разказа всичко за себе си — как съпругът ѝ загубил цялото им богатство, ала те не позволили мистър Джеферсън да разбере. И как това лято се почувствала по-различно...

Мис Марпъл кимна.

— Да, предполагам, че се е разбунтувала срещу принудата да живее с миналото, нали? В края на краищата, има време за всяко нещо. Не може човек да се затвори в къщата си, да спусне пердетата и да живее така цяла вечност. Мисля, че мисис Джеферсън току-що ги е отворила и е започнала да почиства своята вдовишка градина от плевели, а на свекъра ѝ това не се е харесало, разбира се. Почувствал се е изоставен, макар да вярвам, че и за миг не си е дал сметка кой я е довел до това положение. Все пак със сигурност това не му се е понравилось. И, както се случи със стария мистър Баджър, когато жена му се увлече по спиритуализъм, той е бил узрял за това, което се случи. Кое да е симпатично момиче, което умее да слуша добре, щеше да свърши работа.

— Не мислите ли — попита мисис Бантри, — че онази братовчедка Джози я е довела тук преднамерено, че това е било нещо като семеен заговор?

Мис Марпъл поклати отрицателно глава.

— Не, съвсем не мисля така. Не смятам Джози за толкова интелигентна, че да може да предвиди реакциите на хората. В това отношение е доста ограничена. Притежава един от онези остри, ограничени, практични умове, които рядко умеят да предвиждат бъдещето и обикновено са безкрайно изненадани от него.

— Изглежда всички са изненадани — каза мисис Бантри. — Ади, а също и Марк Гаскел, очевидно.

Мис Марпъл се усмихна.

— Смяя да мисля, че той си има своите собствени проблеми. Смел човек с търсец дух! Не е типът мъж, който би останал жалеец вдовец с години, независимо от това колко много е обичал жена си. Мисля, че и двамата с Ади са се чувствали потиснати от атмосферата на непрекъснато припомняне на миналото, която мистър Джеферсън е създал. — Е, — добави старата дама цинично, — за мъжете това е много по-лесно, разбира се.

IV

В този момент, в разговор със сър Хенри Клидъринг, Марк потвърждаваше тази оценка за себе си.

С характерната за него откровеност той се впусна в сърцевината на нещата.

— Току-що ми хрумна — казваше Марк, — че за полицията аз съм фаворит, заподозрян номер едно! Интересували са се от финансовите ми проблеми. Трябва да знаете, че аз съм банкрутирал, или поне на крачка от банкрута. Ако скъпият стар Джеф умре съгласно графика след месец-два и ако ние с Ади съумеем, също по график, да си разделим полагаемото, всичко ще бъде наред. В интерес на истината, имам големи дългове... Ако изгърмя, ще се чуе много силно! От друга страна, ако съумея да я забавя, ще се случи точно обратното — ще надделея и ще бъда много богат.

Сър Хенри Клидъринг каза:

— Вие сте комарджия, Марк.

— Винаги съм бил. Рискувай всичко — това е моето мото! Да, за мен е голям късмет, че някой удуши това бедно момиче. Но не съм го направил аз. Не съм удушвач. Не мисля, че бих могъл да убия, когото и да е. Прекалено добродушен съм. Но не вярвам, че бих могъл да помоля полицаите да повярват в това! За тях сигурно изглеждам като отговора на молитвата на следователя! Имам мотив, бях на мястото на престъплението, не робувам на никакви морални скрупули! Не мога да разбера защо още не съм зад решетките! Онзи главен инспектор има много лош поглед.

— Разполагате с нещо много полезно — алиби.

— Алибито е най-съмнителното нещо на божия свят. Винаги невинният не разполага с алиби! Освен това всичко зависи от времето, когато е настъпила смъртта или нещо от този род и можете да бъдете сигурен в следното — ако трима доктори кажат, че момичето е било убито преди полунощ, ще се намерят други шест, готови да се закълнат, че тя е била убита в пет сутринта. Къде тогава ще е моето алиби?

— Е, все пак сте в състояние да се шегувате по този въпрос.

— Много лош вкус, нали? — възкликна Марк жизнерадостно. — В действителност съм много уплашен. Това е убийство. А и не мислете, че не съжалявам стария Джеф. Съжалявам го. Но така е по-добре, въпреки че шокът бе голям, отколкото ако я беше уловил.

— Какво искате да кажете с това „уловил“?

Марк намигна.

— Къде е ходила тя снощи? Готов съм да се обзаложа, на каквото кажете, че е имала среща с мъж. Това нямаше да хареса на Джеф. Изобщо нямаше да му хареса. Ако бе открил, че тя го мами, че не е невинната бърбровка, за каквато се представя... Е, не знам, моят тъст е странен човек. Той притежава изключителен самоконтрол, но този самоконтрол може да се пречупи внезапно и тогава — внимавай!

Сър Хенри го изгледа с любопитство.

— Вие харесвате ли го, или не?

— Много го харесвам. И същевременно го ненавиждам. Ще се опитам да обясня. Конуей Джеферсън е човек, който обича да контролира всички около себе си. Доброжелателен деспот — мил, щедър, обичащ — но той свири, а останалите играят по гайдата му.

Марк Гаскел замълча за миг:

— Обичах жена си. Никога няма да изпитам същото чувство, към която и да е друга жена. Розамунд беше слънчев лъч, смях и цветя и когато загина, се почувствах като нокаутиран боксьор. Но реферът на ринга продължава да брои прекалено дълго време. В края на краищата аз съм мъж. Харесвам жените. Не желая да се ожения отново — ни най-малко. Е, справих се с проблема — трябваше да съм дискретен, но намирах начини да се забавлявам. Не и бедната Ади обаче. Ади е наистина прекрасна жена. Тя е от типа, за който мъжете искат да се женят, а не само да спят с тях. Дай ѝ, макар и малка възможност, и тя ще се омъжи отново, ще бъде много щастлива и ще направи избраница си също щастлив. Но старият Джеф винаги гледаше на нея като на жената на Франк — внуши ѝ тя също да гледа на себе си като такава. Той не го съзнава, но ние сме като в затвор. Аз успях да избягам — тихо и незабелязано — много отдавна. Ади се освободи това лято — и за него това бе удар. Разруши света му. В резултат — Руби Кийн.

И той спонтанно запя:

*Но тя лежи във своя гроб
и, о, тъй ново е това за мен!*

— Ела да пийнем нещо, Клидъринг.

Никак не беше чудно, помисли си сър Хенри, че Марк бе обект на подозрение от страна на полицията.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

Доктор Меткалф бе един от най-известните лекари в Дейнмът. Не се държеше агресивно, присъствието му до леглото на болния винаги имаше разведрителен и ободряващ ефект. Беше на средна възраст, с тих, приятен глас.

Той внимателно изслуша главния инспектор Чарпър и отговори на въпросите му подробно и точно.

— Значи мога да приема, доктор Меткалф, че това, което мисис Джеферсън твърди, е в основата си правилно?

— Да, здравето на мистър Джеферсън е силно разклатено. През последните няколко години той се е отнасял безмилостно към себе си. В желанието си да бъде като останалите, той е живял на много по-високи обороти от нормален човек на неговата възраст. Отказал се е да почива, да не се тревожи, да не бърза — за да не използвам медицинските фрази, с които аз или някой от колегите ми биха окарачили състоянието му. В резултат той е една преуморена машина. Сърце, дробове, кръвно налягане — всичките са претоварени.

— Казвате, че мистър Джеферсън категорично е отказвал да се вслушва в лекарските съвети?

— Да. Не казвам, че го виня. Обикновено моите пациенти няма да чуят от мен подобни думи, инспекторе, но човек може както да се изразходи напълно, така и да ръждяса. Голяма част от колегите ми, а и аз самият, насърчаваме първото и, повярвайте ми, в това няма нищо лошо. В място като Дейнмът много често се сблъскваме с второто — инвалиди, които държат на живота си, ужасяват се от физическа умора, ужасяват се от най-малкото течение, от случаен вирус, от храна, която лекарят не им е предписал!

— Предполагам, че сте прав — каза главен инспектор Харпър. — Накратко казано, Конуей Джеферсън е физически здрав — може би е по-правилно да кажа със здрави мускули. Каква е неговата физическа активност, между другото?

— Притежава огромна сила в ръцете и раменете. Още преди катастрофата е бил силен човек. Много сръчно използва инвалидната

си количка, а с помощта на патерици може да се придвижва из стаята — например от леглото до някой стол.

— Не е ли било възможно да му бъдат поставени протези за краката?

— Не в този случай. Имаше увреждане на гръбначния стълб.

— Разбирам. Нека отново да обобщя. Джеферсън е силен и с добър мускулен тонус. Чувства ли се добре?

Доктор Меткалф кимна утвърдително.

— Но сърцето му е слабо — продължи Харпър. — По-голяма преумора, по-голямо усилие, шок или внезапна уплаха могат да станат причина за смъртта му. Така ли е?

— В общи линии. Преумората го убива бавно, защото той никога не спира, щом се почувства уморен. Това утежнява състоянието на сърцето му. Малко вероятно е физическото усилие да го покоси внезапно. Това обаче могат да свършат внезапен шок или уплаха. Затова предупредих изрично семейството му.

Главният инспектор Харпър каза бавно:

— Но в действителност шокът *не го уби*. Искам да кажа, докторе, че надали би могло да има по-голям шок от случилото се, а той е все още жив?

Доктор Меткалф сви рамене.

— Знам. Но ако имахте моя опит, инспекторе, щяхте да знаете, че изследването на отделните случаи показва колко невъзможно е да се прогнозира точно. Хора, които *би трябвало* да умрат от шок или излагане на природни стихии, *не умират* от шок или излагане на природни стихии, и така нататък, и така нататък... Човешкият организъм е много по-издръжлив, отколкото можем да си представим. Още повече, съгласно моя личен опит, *физическият* шок много по-често е с фатален изход в сравнение с *психическия* шок. Казано с прости думи, внезапното хлопване на врата е много по-вероятно да убие мистър Джеферсън, отколкото откритието, че момичето, което е обичал, е умряло при ужасни обстоятелства.

— А защо ли е така, питам се?

— Научаването на лоша новина почти винаги поражда защитна реакция. Тя притъпява чувствата на потърпевшите. В първия момент те не са в състояние да я възприемат. Истинското възприятие настъпва след известно време. Докато хлопнатата врата, откриването на човек,

скрит в гардероба, внезапното изсвирване на автомобилни спирачки при пресичане на улицата — всяко едно от тези неща действа светкавично. Сърцето подскача от уплаха — би казал лаикът.

Следващият въпрос на главния инспектор Харпър бе:

— Но всеки, който познава състоянието на мистър Джеферсън, би знаел, че новината за смъртта на момичето може да бъде смъртоносна за самия него?

— О, разбира се — докторът изгледа събеседника си с любопитство. — Нима мислите...

— Не знам какво да мисля — прекъсна го главният инспектор Харпър раздражено.

II

— Но трябва да признаете, сър, че има пълно съвпадение — говореше малко по-късно главният инспектор със сър Хенри Клидъринг. — С един куршум — два заека. Първо момичето, а фактът за смъртта му да убие Джеферсън, преди да е успял да промени завещанието си.

— А мислите ли, че той ще го промени?

— Вие със сигурност знаете това по-добре от мен, сър. Как мислите?

— Не зная. Известно ми е, че преди на сцената да се появи Руби Кийн, той бе завещал парите си на Марк Гаскел и мисис Джеферсън. Не виждам причина в този момент той да променя решението си. Но, разбира се, нищо не е изключено. Може да остави парите си, да речем, на приют за бездомни котки или пък за субсидиране на талантиливи млади професионални танцьори.

Главният инспектор Харпър се съгласи.

— Никой не знае какво може да му скимне на човек — особено когато не чувства някакво морално задължение за това как да разпредели богатството си. В случая не става дума за кръвни роднини.

Сър Хенри каза:

— Той обича детето — малкия Питър.

— Мислите ли, че гледа на него като на свой внук? Вие знаете по-добре от мен, сър.

Сър Хенри отвърна бавно:

— Не, не мисля.

— Има още нещо, което бих искал да ви попитам, сър. Нещо, което аз самият не мога да преценя. Но те са ваши приятели и съм сигурен, че знаете. Много искам да разбера до каква степен мистър Джеферсън обича мистър Гаскел и младата мисис Джеферсън.

Сър Хенри се намръщи.

— Не съм сигурен, че ви разбирам, инспекторе?

— Как да го кажа по-ясно — до каква степен ги харесва като *личности* — независимо от роднинската връзка, която съществува

между тях?

— Аха, сега ви разбрах.

— Да, сър. Никой не се съмнява, че е много привързан към тях — но, по моему, той е привързан към тях, защото те са били съпругът, респективно съпругата на мъртвите му деца. Но да предположим, че един от тях се ожени отново?

Сър Хенри размисли за миг, после каза:

— Въпросът ви е много интересен. Не знам. Склонен съм да подозирам — и това е чисто мое мнение — че отношението му би се изменило много силно. Би им пожелал всичко най-добро, не би им се разсърдил ни най-малко, но не мисля, че след това би проявил какъвто и да е интерес към тях.

— И в двата случая, сър?

— Мисля, че и в двата. При мистър Гаскел почти с абсолютна сигурност, може би и при мисис Джеферсън, въпреки че за нея не съм толкова уверен. Мисля, че тя му беше симпатична просто като личност.

— Сигурно полът играе някаква роля — демонстрира знания главен инспектор Харпър. — За него е много по-лесно да гледа на нея като на своя дъщеря, отколкото на мистър Гаскел като на свой син. Обратното също е вярно — жените много често приемат съпрузите на дъщерите си за част от семейството, много по-рядко една жена е склонна да гледа на жената на сина си като на своя дъщеря. — Той продължи: — Ще възразите ли да се разходим до тенискортовете, сър? Виждам, че там стои мис Марпъл. Искам да я помоля за една услуга. Честно казано, искам да използвам и вас, сър.

— По какъв начин, инспекторе?

— Искам да се доберете до информация, която аз не мога да получа. Искам да се заемете с Едуардс, сър.

— Едуардс? Какво искате от него?

— Всичко, което е възможно! Какво знае, какво мисли! За отношенията между членовете на семейството, какво мисли той за историята с Руби Кийн. Вътрешна информация. Той знае много по-добре от всеки друг как точно стоят нещата — готов съм да се обзаложа. Но на *мен* никога няма да каже. На *вас* ще каже. И от това може да излезе нещо. Разбира се, ако не възразявате?

Сър Хенри отговори със сериозен глас:

— Не възразявам. Бях извикан спешно, за да открия истината. Смятам да направя всичко, което е по силите ми. — После добави: — Но как смятате да използвате мис Марпъл?

— Искам да ми помогне с момичетата — момичетата скаути. Открихме шест-седем от най-близките приятелки на Памела Рийвс. Възможно е те да знаят нещо повече. Виждате ли, мислех си — ако момичето наистина е отивало в „Улуърт“, то би се опитало да убеди някоя от приятелките си да го придружи. Момичетата обикновено обичат да пазаруват заедно.

— Да, мисля, че тук сте прав.

— Затова смятам, че „Улуърт“ е бил само извинение. Искам да науча къде в действителност е отивало момичето. Може да е изтървала нещо пред някоя от приятелките си. Ако е така, чувствам, че мис Марпъл е най-подходяща да го открие. Тя познава психологията на момичетата — много повече от мен. А и те биха се уплашили от полицията.

— Според мен това е точно проблем, с който мис Марпъл с лекота ще се справи. Познава отлично селския живот и е адски проникателна.

Харпър се усмихна.

— Прав сте. Нищо не пропуска.

Мис Марпъл забеляза приближаващите се мъже и ги поздрави сърдечно. Тя изслуша молбата на главния инспектор и охотно се съгласи да му помогне.

— С удоволствие ще съдействам на следствието, инспекторе, и действително мисля, че мога да бъда полезна. Знаете ли — неделното училище и момичешките организации — Браунис, Скаут, а и сиропиталището — там съм в настояществото и често разговарям с управителката. Освен това *прислугата*, моите прислужници винаги са много млади. О, имам богат опит с момичетата и винаги познавам кога едно момиче лъже или не казва цялата истина.

— На практика вие сте експерт — обади се сър Хенри.

Тя му хвърли укорителен поглед.

— Моля, не се подигравайте, сър Хенри.

— И за миг не съм си го помислял. Вие сте тази, която ме е правила за смях, и то неведнъж.

— В селото човек се сблъсква с толкова много зло — отговори тихо мис Марпъл, като че това бе обяснението за успехите ѝ.

— Между другото — досети се сър Хенри, — изясних онзи въпрос, за който ме бяхте помолили. Главният инспектор Харпър ми каза, че действително в кошчето за боклук в стаята на Руби са намерени изрязани нокти.

Мис Марпъл каза замислено:

— Имало ли е? Тогава това потвърждава...

— А защо искахте да знаете, мис Марпъл? — любопитства главният инспектор.

— Това бе едно от нещата, които не се връзваха, когато огледах тялото. Нещо в ръцете ѝ не беше нормално и в първия момент не можах да се досетя *какво*. После ми дойде наум, че прекомерно гримираните момичета обикновено имат дълги, лакирани нокти. Разбира се, знам, че момичетата често си гризат ноктите — това е навик, който трудно се преодолява. Но суетата много често помага. Тогава си помислих, че момичето *не се е избавило* от навика си. После малкият Питър каза нещо, от което разбрах, че ноктите ѝ са *били* дълги, обаче един от тях се счупил. Беше логично да се помисли, че тя може би е изразяла всичките си нокти, за да не се различават по дължина. Помолих сър Хенри да провери и се оказа, че е така.

Сър Хенри забеляза:

— Казахте „едно от нещата, които не се връзваха“. А имаше ли нещо друго?

Мис Марпъл закима енергично.

— О, да! Роклята! Роклята, в която беше облечена, изобщо *не отговаряше*.

Двамата мъже я изгледаха с любопитство.

— Но защо? — попита сър Хенри.

— Как да ви кажа, роклята беше стара. Джози каза това, а и беше очевидно, сама забелязах, че е стара и доста поизносена. А това не беше нормално.

— Не разбирам.

Мис Марпъл леко порозовя.

— Добре, хипотезата е, че Руби Кийн се е преоблякла и е отишла да се срещне с някого, по когото, както племенниците ми биха казали, „си е падала“, нали?

В очите на главния инспектор Харпър светна закачливо пламъче.

— Да, това е теорията ни. Имала е среща с някого — с някое гадже, както казват.

— Тогава защо ще носи стара рокля? — попива мис Марпъл.

Харпър се почеса замислено по главата и рече:

— Виждам накъде биете. Мислите, че е трябвало да е облечена нова рокля?

— Мисля, че е трябвало да бъде облечена в най-хубавата си рокля. Всички момичета правят така.

Сър Хенри се намеси.

— Добре, но хайде да помислим, мис Марпъл. Да предположим, че срещата ѝ е била на открито — да речем, на разходка в открита кола или пък по някои от пътеките зад хотела. Тогава тя не би рискувала новата си рокля и би облякла нещо старо.

— Така е най-разумно да се постъпи — съгласи се главният инспектор Харпър.

Старата дама се обърна към него. Тя заговори оживено:

— Разумно би било да се преоблече в панталон, пуловер или в костюм от туид. Така, разбира се — не искам да звучи снобски, но, страхувам се, че в случая е неизбежно — би постъпило момиче от нашата прослойка. Момиче с добро възпитание — продължи тя, запалена по темата — винаги се стреми да носи подходящо облекло за всеки случай. Например, независимо от това колко е горещо, едно добре възпитано момиче от нашата среда никога няма да отиде на среща в басмена рокля на цветя.

— Тогава, как е било правилно да бъде облегна за срещата с любимия си? — попита сър Хенри.

— Ако срещата е била в хотела или някъде, където е прието да се носят вечерни рокли, щяла е да носи най-хубавата си вечерна рокля, разбира се. Навън обаче тя би изглеждала смешно във вечерната си рокля, затова е щяла да облече най-привлекателните си спортни дрехи.

— Съгласен съм, кралице на модата, но това момиче Руби...

Мис Марпъл го прекъсна.

— Руби, разбира се, не е била — нека бъдем прями — Руби *не е била* изискана дама. Тя принадлежи към категорията, която носи най-хубавите си дрехи, независимо от това колко неподходящ е случаят. Ще ви разкажа — миналата година бяхме организирали пикник до

Скрантър Рокс. Щяхте да се учудите, ако бяхте видели колко неподходящи дрехи носеха момичетата. Модерни рокли, луксозни обувки, най-невероятни шапки. И това облекло бяха избрали за катерене по скали и мушкане из храсталаците. Младежите също бяха сложили най-новите си костюми. Разбира се, планинските походи са нещо по-различно. Там дрехите са почти като униформа за всички, независимо от коя прослойка идват. Обаче и в този случай момичетата от по-ниските прослойки изглежда не разбират, че шортите са подходящо облекло, само ако си стройна.

Главният инспектор Харпър попита:

— И вие мислите, че Руби Кийн...?

— Мисля, че тя би останала облечена в своята най-нова и най-хубава рокля — розовата. Би я сменила, само ако е имала нещо по-ново.

Главният инспектор Харпър попита:

— Тогава как си обяснявате старата рокля?

Мис Марпъл отвърна:

— Нямам обяснение — поне засега. Но имам чувството, че е много важно да се разбере.

III

Зад телената ограда, която ограждаше корта, урокът по тенис на Реймънд Стар току-що беше приключил.

Ученичката му — едра жена на средна възраст, изквича одобрително два-три пъти, след което се наметна с небесносиня жилетка и се отправи към хотела.

Реймънд подвикна няколко закачливи думи след нея.

После се обърна към пейката, където бяха седнали тримата наблюдатели. В ръката си държеше мрежата с топки за тенис, а ракетата за тенис бе пхнал под мишница. Веселата му усмивка изчезна, като че изтрита с мокър парцал. Изражението му придоби уморен и разтревожен вид.

Докато идваше към тях, той каза:

— Слава Богу, свърши се.

После усмивката отново цъфна на лицето му, очарователна, момчешка, изразителна усмивка, която напълно подхождаше на загорялото от слънце лице и стройната, гъвкава фигура.

Сър Хенри се питаше на колко ли години можеше да е. Двадесет, двадесет и пет, тридесет и пет? Беше невъзможно да се прецени.

Като поклащаше глава, Реймънд сподели:

— Знаете ли, *тя* никога няма да се научи да трае тенис.

— Всичко това сигурно е страшно отегчително за вас — каза мис Марпъл.

Реймънд отговори искрено:

— Понякога е отегчително. Особено в края на лятото. В началото мисълта, че печелиш пари, ти дава кураж, но след време дори и тази мисъл престава да действа стимулиращо.

Главният инспектор Харпър се изправи.

— Ще ви се обадя след около половин час, мис Марпъл, ако не възразявате.

— Разбира се, всичко е наред. Ще бъда готова.

Харпър се отдалечи. Реймънд стоеше изправен, гледайки подире му. След това попита:

— Може ли да поседна малко при вас?

— Заповядайте — покани го сър Хенри. — Желаете ли цигара?

Докато предлагаше табакерата си, той си зададе въпроса защо изпитваше чувство на лека неприязън към Реймънд Стар. Дали защото беше професионален треньор по тенис и танцър? Ако беше така, не се дължеше на тениса, а на танците. Англичаните, реши сър Хенри, изпитват дълбоко недоверие към хора, които танцуват прекалено добре! Този приятел се движеше прекалено грациозно! Рамон... Реймънд... как се казваше в действителност?

Той зададе въпроса съвсем импулсивно.

Реймънд се усмихна.

— Първоначално моето професионално име беше Рамон. Рамон и Джози — с испанско звучене, не мислите ли? Но тъй като разбрахме, че към чужденците се усеща известна предубеденост, аз станах Реймънд — много британско име.

Мис Марпъл се заинтересува:

— А истинското ви име съвсем различно ли е?

Той отново се засмя.

— В действителност моето истинско име е Рамон. Баба ми беше аржентинка... (тук сър Хенри си каза, че това обяснява грациозната походка)... — Но първото ми име е Томас. Прозаично до болка. — Той се обърна към сър Хенри. — Вие сте от Девъншир, нали така, сър? От Стейн? Моето семейство живее там наблизо. В Алсмънстън.

Сър Хенри се оживи.

— Значи вие сте от рода Стар от Алсмънстън? Не знаех.

— О, не предполагам, че ги познавате.

В гласа му се долови горчивина.

Сър Хенри каза неловко:

— Лош късмет... Съдба!

— Загдето продадохме имението, след като е било наше повече от триста години? Да, лош късмет. И все пак трябва да се живее... По-големият ми брат замина за Ню Йорк. Работи в издателска къща — печели добре. Останалите се разпръснахме по света. В наши дни трудно се намира работа само с прогимназиално образование, при това от държавно училище! Понякога, ако имаш късмет, може да те вземат като администратор в хотел. Там вратовръзката и добрите маниери се ценят. Но единствената работа, която можех да си намеря, беше

продавач в магазин за санитарен фаянс. Продавахме великолепни порцеланови вани в портокалови или лимоненожълти цветове. Магазинът беше огромен, а аз така и не успях да науча кое колко струва, за колко време може да се достави и инсталира, заради което ме и изхвърлиха. Единството, което умеех, беше да танцувам и да играя тенис. Наеха ме в един хотел на Ривиерата. Хубави пари падаха там, мисля, че добре се оправях. И това чух как един стар полковник, типичен стар полковник, британец до мозъка на костите си, отиде при управителя на хотела и се развика с пълно гърло: „Къде е *жиголото*? Трябва ми *жиголото*. Жена ми и дъщеря ми искат да танцуват. Къде е този загубеняк? Колко му плащате? Намерете ми *жиголото*!“ — Реймънд продължи: — Глупаво беше да се поддам на чувствата си, но не издържах. Напуснах и дойдох тук. Заплатата е по-ниска, но работата е по-приятна. Предимно уроци по тенис на възпълни жени, които никога, ама никога няма да се научат да играят. И освен това танци с пренебрегнатите дъщери на богатите клиенти. Е, какво, това е животът. Моля да ме извините за тази тъжна история!

Той се засмя. Белите му зъби блеснаха, около очите му се образуваха малки бръчки. Изведнъж придоби обичайния си вид — здрав, весел, изпълнен с жизненост.

Сър Хенри каза:

— Приятно ми е, че можем да си поговорим. Така или иначе трябваше да разговарям с вас.

— За Руби Кийн, нали? Знаете ли, няма да мога да ви помогна. Не знам кой я е убил. Познавах я съвсем бегло. Тя нищо не споделяше с мен.

Мис Марпъл попита:

— Харесвахте ли я?

— Не особено. Но не ми беше неприятна.

Тонът му беше небрежен, незаинтересован.

Сър Хенри поиска да знае:

— А нямате ли някакви предположения?

— Страхувам се, че не... Щях да кажа на Харпър, ако се съмнявах в някого. Какво да ви кажа — за мен това е просто едно от нещата в живота! Отвратително и гадно престъпление — без улики, без мотив.

— Двама души са имали мотив — каза мис Марпъл.

Сър Хенри остро я изгледа.

— Наистина ли? — попита Реймънд с изненада в гласа.

Мис Марпъл изгледа настоятелно сър Хенри и той каза с доста голямо нежелание:

— Вероятно от смъртта ѝ мисис Джеферсън и мистър Гаскел ще спечелят петдесет хиляди лири.

— Какво? — Реймънд изглеждаше наистина изненадан, дори нещо повече — разтревожен. — О. но това е абсурдно... пълен абсурд... мисис Джеферсън... никой от тях... не би могъл да има нещо общо с убийство. Подобно нещо е немислимо.

Мис Марпъл се изкашля и изрече тихо:

— Боя се, знаете, че сте голям идеалист.

— Аз? — засмя се той. — Изключено! Аз съм заклет циник.

— Парите — продължи мис Марпъл — са много силен мотив.

— Може би — отвърна Реймънд разгорещено. — Но че някой от тях двамата може хладнокръвно да удуши едно момиче... — той поклати глава. След това се изправи и каза: — Ето я и мисис Джеферсън. Идва за урок. Закъсняла е — гласът му прозвуча развеселено — с цели десет минути!

Аделаид Джеферсън и Хюго Маклейн бързо вървяха по пътеката към тях.

Извинявайки се с усмивка за закъснението си, Ади Джеферсън застана на корта. Маклейн седна до тях на пейката. След като любезно се интересува дали мис Марпъл има нещо против лулата му, той я запали и в продължение на няколко минути разпалва мълчаливо, като оглеждаше критично двете фигури, облечени в бяло, които тичаха насам-натам по тенискорта.

Накрая каза:

— Не мога да разбера защо Ади иска да взема уроци. Да играе, да. Аз също много обичам да играя. Но защо *уроци*!

— Сигурно иска да подобри играта си — предположи сър Хенри.

— Тя не играе зле — каза Хюго. — Всъщност е доста добра. Дявол да го вземе, че няма да играе на Уимбълдън де!

Той мълча още няколко минути, после попита:

— Кой е този Реймънд? Откъде се вземат тези професионалисти? Прилича ми на испанец.

— Той е от рода Стар от Девъншир — отговори му сър Хенри.

— Така ли? Сериозно?

Сър Хенри кимна. Очевидно тази последна новина се оказа неприятна за Хюго Маклейн. Той се намръщи още повече.

— Не разбирам защо Ади ме повика? Цялата тази работа изглежда никак не я тревожи! Никога не е изглеждала по-добре. Защо ще ме вика?

Сър Хенри полюбопитства:

— Кога ви извика?

— О, ами... когато стана това.

— А как научихте? По телефона или чрез телеграма?

— Телеграма.

— Просто от любопитство, кога е била изпратена телеграмата?

— Ами... не знам точно кога.

— А кога я получихте?

— Малко е сложно. Аз не съм я получавала. Всъщност ми я съобщиха по телефона.

— Защо, вие къде бяхте?

— Аз, фактически, бях напуснал Лондон още предния ден. Бях отседнал в „Дейнбъри Хед“.

— Какво? Ами че това е съвсем наблизо.

— Да, смешна работа, нали? Тъкмо се бях прибрал след една игра на голф, когато ми го съобщиха и дойдох веднага.

Мис Марпъл го изгледа внимателно. Човекът до нея като че се беше сгорещил и явно се чувстваше неудобно. Тя каза:

— Чувала съм, че „Дейнбъри Хед“ бил много приятен хотел, при това не много скъп.

— Не, не е скъп. Ако беше скъп, нямаше да мога да си го позволя. Но е много хубаво местенце.

— Трябва някой ден да отидем до там с кола — каза мис Марпъл.

— А? Какво? О, да... ъ-ъ-ъ... трябва наистина — каза той и стана. — По-добре да се раздвижа малко — за апетит.

Отдалечи се с тромави стъпки.

— Жените — обади се сър Хенри — се държат много лошо с верните си поклонници.

Мис Марпъл се усмихна, но не отговори.

— Не ви ли се струва малко глупавичък, като предано куче? — попита сър Хенри. — Бих желал да знам какво мислите.

— Може би малко ограничен в идеите си — отговори старата дама. — Но не е без възможности, мисля — определено не без възможности.

Сър Хенри се изправи на свой ред.

— Време е и аз да вървя да си върша задачите. Виждам, че мисис Бантри идва да ви прави компания.

IV

Мисис Бантри пристигна задъхана и с въздишка се отпусна на пейката до мис Марпъл.

— Говорих с камериерките — каза тя. — Но имаше смисъл. Нищо ново не можах да открия! Мислите ли, че това момиче в действителност е можело да ходи с някого, без никой от хотела да разбере нещо?

— Това е много интересен въпрос, скъпа. Според мен това определено е *невъзможно*. Няма начин *някой* да не знае, бъдете сигурна, стига, разбира се, да е вярно! Но тя явно е била много предпазлива.

Вниманието на мисис Бантри бе привлечено от играещите. Тя каза одобрително:

— Ади играе все по-добре. Учителят е много симпатичен. Ади изглежда просто чудесно. Тя все още е много привлекателна — изобщо няма да се изненадам, ако отново се омъжи.

— Освен това ще бъде и богата след смъртта на мистър Джеферсън — добави мис Марпъл.

— О, стига сте мислили по този начин за хората, Джейн! Защо още не сте разгадали тази загадка? Доникъде не сме стигнали. Аз пък си мислех, че *веднага* ще разберете всичко. — В тона на мисис Бантри се усещаше силен укор.

— Не, не, скъпа. Не разбрах *веднага* — трябваше ми малко време.

Мисис Бантри подскочи и впери недоверчив поглед в приятелката си.

— Нима искате да кажете, че *вече* знаете кой е убиецът на Руби Кийн?

— О, да — отвърна спокойно старата дама. — Знам!

— Но, Джейн, кой е убиецът? Искам *веднага* да ми кажете!

Мис Марпъл твърдо поклати глава и сви устни.

— Съжалявам, Доли, но в никакъв случай не мога да го направя.

— Защо не можете?

— Защото сте много недискретна. Ще започнете да разправяте на всички — или, ако не кажете, ще правите намеци.

— Няма. Честна дума. Няма да кажа на никого!

— Много често хората, които дават честна дума, са първите, които не я спазват. Няма смисъл, скъпа. Освен това все още предстои много работа. Доста неща се нуждаят от избистряне. Помниш ли, когато бях твърдо против това мисис Партридж да събира помощи за Червения кръст, а не можех да обясня *защо*. Причината беше, че носът ѝ потрепва по абсолютно същия начин, по който потрепваше носът на онази моя прислужница, Алис, когато я пращах да плати книгите. Винаги плащаше по шилинг-два по-малко и казвала, че ще останат за следващата седмица. Точно същото направи и мисис Партридж, само че в много по-голям размер. Тя присвои седемдесет и пет лири!

— Оставете тази мисис Партридж — каза мисис Бантри.

— Трябваше да ви обясня. А ако желаете, ще ви подсказва малко. При този случай бедата е, всички са се оказали прекалено *доверчиви* и вярват на всичко, което им се казва. Човек просто не може да си *позволи* да вярва на всичко, което казват. Когато пък се е случило нещо нередно, тогава не вярвам на никого! Вижте, твърде добре познавам човешката природа.

Мисис Бантри помълча известно време. След това проговори с променен глас:

— Казах ви, нали, че не виждам защо да не се позабавлявам с този случай. Истинско убийство в собствения ми дом! Нещо, което се случва веднъж в живота и никога няма да се повтори.

— Надявам се — каза мис Марпъл.

— И аз също, повярвайте ми. Веднъж е достатъчно. Но това е *моето* убийство, Джейн. Аз искам да се забавлявам с него докрай.

Мис Марпъл ѝ хвърли поглед.

— Какво, не ми ли вярвате?

Старата дама ѝ се усмихна мило.

— Разбира се, Доли, щом го твърдите.

— Да, но вие никога не вярвате на това, което хората ви казват, не е ли така? Току-що го казахте.

— Напълно сте права. — Изведнъж в гласа ѝ се прокрадна горчивина: — Аз не съм чак такава глупачка. Може би смятате, Джейн, че не знам какво говорят в Сейнт Мери Мийд, пък и в цялата околия.

Всички в един глас тръбят, че там, където има дим, има и огън, че щом момичето е намерено в библиотеката на Артър, то Артър със сигурност нае нещо. Говорят, че момичето е било любовница на Артър, че му била незаконна дъщеря, че го е изнудвала. Приказват каквото им хрумне! И това ще продължи! В началото Артър няма да забележи, няма да разбере какво не е наред. Той е такъв мил стар глупчо и никога няма да предположи, че хората си мислят такива неща за него. Но ще започнат да го пренебрегват, да го гледат накриво каквото и да значи *това*, и малко по малко ще разбере и изведнъж ще бъде ужасен и дълбоко наранен, ще се затвори в черупката си и ще *понася* това, ден след ден, в пълно нещастие. И понеже го чака всичко това, аз съм тук, за да изровя и най-дребното нещо, което бих могла. Убиецът *трябва* да бъде открит! В противен случай животът на Артър ще бъде съсипан — а аз не мога да позволя това да се случи. Няма, няма да позволя! Няма! — След кратко мълчание тя добави: — Няма *да позволя* моето старо момче да страда за нещо, което не е извършил. Това е единствената причина да дойда в Дейнмът и да го оставя сам у дома — да открия истината!

— Знам, скъпа — успокой я мис Марпъл. — Аз съм тук по абсолютно същата причина.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

В тиха хотелска стая Едуардс почтително слушаше сър Хенри Клидъринг.

— Искам да ви задам няколко въпроса, Едуардс, но преди това бих ви помолил да разберете много добре моето положение тук. Преди време бях комисар в Скотланд Ярд, но вече съм се оттеглил от активна дейност. Вашият господар ме повика, когато се случи тази трагедия. Помоли ме да използвам моите опит и умение, за да открия истината.

Сър Хенри направи пауза.

Едуардс, който с внимание бе приковал в него сините си, интелигентни очи, кимна утвърдително.

— Точно така, сър Хенри.

Клидъринг продължи бавно и целенасочено:

— При всички полицейски разследвания винаги съществува информация, която не се дава. Причините са много — защото засяга интересните на семейството, защото се смята, че не е от значение за конкретния случай, защото е може би неприятна или срамна за самите хора.

Едуардс отново кимна.

— Точно така, сър Хенри.

— Според мен, Едуардс, вие вече съвсем ясно сте оценили основните пунктове от този проблем. Мъртвото момиче се е гласяло да стане осиновена дъщеря на мистър Джеферсън. Двама души са били живо заинтересовани това да не се случи. Тези двама са мистър Гаскел и мисис Джеферсън.

В очите на камериера за миг нещо проблесна.

— Мога ли да запитам, сър, те заподозрени ли са?

— Не са застрашени от арест, ако това имате предвид. Но полицията е длъжна да ги подозира и това ще продължи, *докато случаят не бъде разрешен.*

— Намират се в много неприятна ситуация, сър.

— Много неприятна. И така, за да се стигне до истината, необходимо е да са налице *всички* факти. Много зависи, *трябва* да

зависи, от реакциите, думите, жестовете на мистър Джеферсън и семейството му. Как са се чувствали, какво са показали, че чувстват, какво е било казано? Интересува ме, Едуардс, такава вътрешна информация — тази вътрешна информация, която само вие можете да имате. Вие познавате настроенятия на господаря си. От лични наблюдения вие вероятно знаете причините за тези настроения. Питам ви не като полицаи, а като приятел на мистър Джеферсън. Искам да ви уверя, че ако, по моя преценка, това, което кажете, не е от значение за полицията, аз няма да го съобщя на никого.

Той замълча. Едуардс каза тихо:

— Разбирам ви, сър. Искате да говоря съвсем искрено — да кажа неща, които нормално не бих казал или не би трябвало да кажа и, моля да ме извините, неща, за които *вие* самият никога не бихте научили.

Сър Хенри каза:

— Вие сте много интелигентен, Едуардс. Точно тези неща *имах предвид*.

Едуардс помълча малко, след което започна да говори:

— Разбира се, познавам мистър Джеферсън много добре. Работя за него от дълги години. И, за разлика от останалите, аз го виждам в ситуации различни от тези, когато около него има външни хора. Понякога, сър, съм се питал дали си струва някой да се бори със съдбата така, както мистър Джеферсън се бори. Той е заплатил страшно много, сър. Ако понякога се бе огъвал, ако се бе показвал като нещастен, самотен, пречупен стар човек — може би в края на краищата щеше да бъде по-добре за него. Но той е прекалено горд за това! Той ще си отиде с борба — това е неговото мото. Ала такъв начин на живот, сър Хенри, изисква изразходването на голямо количество нервна енергия. Той изглежда спокоен и уравновесен. Но аз съм го виждал в пристъпи на ярост, когато направо не е можел да говори. И това, което го вбесяваше, сър, бе измамата и нечестността.

— Има ли някаква конкретна причина да разказвате всичко това, Едуардс?

— Да, сър, има причина. Вие ме помолихте да бъда съвсем искрен, нали?

— Разбира се.

— Та значи, сър Хенри, според мен младото момиче, по което мистър Джеферсън се бе увлякъл толкова много, не струваше.

Откровено казано, тя бе една невзрачна малка глупачка. И пет пари не даваше за мистър Джеферсън. Цялата тази игра на привързаност и благодарност изглеждаше толкова фалшива. Не казвам, че беше опасна, но съвсем не беше това, което мистър Джеферсън си въобразяваше. И това беше смешно донякъде, защото, сър, той е много проницателен и много рядко се лъже в преценките си. Но ето как един джентълмен може да се подведе, когато става дума за млада жена. Вижте, той винаги е разчитал на младата мисис Джеферсън по отношение на съчувствие и разбиране, обаче това лято тя много се промени. Той го забеляза и това му се отрази лошо. Той много я обичаше. За разлика от мистър Марк — него никога не е обичал особено много.

Сър Хенри се намеси:

— И въпреки това го държеше през цялото време край себе си?

— Да, но това е заради мис Розамунд — тя беше мисис Гаскел. Тя беше слънцето в живота му. Той я обожаваше. Мистър Гаскел бе нейният съпруг. Той винаги го смяташе за такъв.

— Да предположим, че мистър Гаскел се беше оженил повторно?

— Мистър Джеферсън, сър, щеше ужасно да се разгневи.

Сър Хенри повдигна вежди:

— Нима?

— Не би го показал, но щеше да бъде точно така.

— А ако мисис Джеферсън се беше омъжила отново?

— Това също нямаше да му хареса.

— Моля, Едуардс, продължавайте.

— Казах, сър, че мистър Джеферсън хлътна по тази млада жена. Често съм бил свидетел на това и при другите господа, при които съм служил. Връхлита ги като някаква болест. Искат им се да бъдат закрилници на девойката, да я бранят от света, да я обсипват с блага — а в девет от десет случая момичето умее много добре да се грижи за себе си и само търси сгоден шанс.

— Значи мислите, че Руби Кийн е планирала всичко?

— Как да ви кажа, сър Хенри, тя беше доста неопитна, защото беше много млада, но имаше всички данни за опитна изкусителка и това си проличаваше щом веднъж ѝ припламнеше искрата. Сигурен съм, че след четири-пет години щеше да бъде съвсем печена, ако позволите израза.

Сър Хенри каза:

— Радвам се, че споделихте мнението си за нея. Намирам го за много ценно. А помните ли да се е случило нещо по-особено, когато това се е обсъждало между мистър Джеферсън и семейство му?

— Едва ли може да се нарече дискусия, сър. Мистър Джеферсън просто обяви какво е решил и заглуши всякакви протести. По-точно запуши устата на мистър Марк, той си позволява да приказва повече. Мисис Джеферсън почти нищо не каза — тя поначало е такава — само го помоли да не прави нищо прибързано.

Сър Хенри кимна.

— Нещо друго? Как се държеше момичето?

В гласа на камериера се почувства подчертано неодобрение, когато отговори:

— Бих казал, сър, че тържествуваше.

— А, тържествуваше, казвате? А нямаше ли някаква причина да мислите, Едуардс, че — той търсеше израз подходящ за Едуардс, — че чувствата ѝ бяха ангажирани по друг начин?

— Мистър Джеферсън не ѝ е предлагал да се омъжва за него, сър. Той искаше да я осинови.

— Добре, оставете това „по друг начин“, говорете направо.

Камериерът се замисли и бавно отговори:

— *Имаше* такъв случай, сър. Аз бях там.

— Това може да е много полезно. Разкажете ми.

— Надали е важно, сър. Просто един ден, когато тя отваряше чантичката си, от нея изпадна снимка. Мистър Джеферсън я забележа, взе я и пита: „Хей, котенце, какво е това, а?“. Беше снимка на тъмнокос младеж с разрошена коса. Вратовръзката му бе зле вързана и разкривена. Мис Кийн се направи, че нищо не знае и рече: „Нямам представа, Джефи. Не знам как е попаднала в чантата ми. Аз не съм я слагала там“. Но мистър Джеферсън не беше чак толкова голям глупак. Не ѝ повярва. Изглеждаше ядосан, сбърчи вежди и каза много строго: „Хайде, хайде, котенце. Много добре знаеш кой е на снимката“. Тя много бързо смени тактиката си, сър. Изглеждаше уплашена, когато каза: „О, да, сега го познах. Той идва тук понякога да танцува с мен. Не знам името му. Идиотът му с идиот, сигурно е мушнал снимката си в чантата ми, без да забележа. Тези младежи са готови на всякакви щуротии!“ После започна да се смее и номерът ѝ успя да мине. Но

историята не беше много правдоподобна, вие как мислите? Аз смятам, че и мистър Джеферсън не бе особено убеден. Един-два пъти след това той я гледаше доста изпитателю, а понякога, когато беше излизала, я разпитваше къде е била.

Сър Хенри попита:

— А виждали ли сте човека от снимката в хотела?

— Не, сър. Разбира се, аз много рядко слизам долу.

Сър Хенри кимна. Зададе още няколко въпроса, но Едуардс не можа да каже нищо повече.

II

В полицейския участък в Дейнмът главният инспектор Харпър внимателно и методично разпитваше съученичките на Памела Рийвс — Джеси Дейвис, Флорънс Смол, Биътрис Хеникър, Мери Прайс и Лилиан Риджуей.

Всичките бяха на една възраст и почти на един и същи ум. Измежду тях имаше момичета от благороднически фамилии, дъщери на фермери и на магазинери. Те всички повтаряха една и съща история — Памела Рийвс не била по-различна от обичайното, не им казала нищо друго, освен вече известния факт, че след парада щяла да отиде до „Улуърт“, за да пазарува, и щяла да вземе един от по-късните автобуси.

В ъгъла на канцеларията на главния инспектор Харпър бе седнала невзрачна възрастна дама. Момичетата не ѝ обърнаха внимание. Ако бяха го направили, може би щяха да се зачудят каква е тази стара жена и какво търси при главния инспектор. Тя ни най-малко не приличаше на полицейски инспектор. Навярно смятаха, че и тя като тях самите е свидетел, който чака да бъде разпитан.

Когато и последното от всичките разпитани момичета излезе, главен инспектор Харпър избърса чело с носната си кърпа и уморено се обърна към мис Марпъл. Погледът му беше въпросителен, но без никаква надежда.

За негово голямо учудване мис Марпъл каза късо:

— Искам да разговарям с Флорънс Смол.

Харпър повдигна учудено вежди, но не каза нищо, само кимна и натисна звънеца на бюрото си. Появи се полицай.

Главният инспектор изрече:

— Флорънс Смол.

Поручикът кимна и излезе в коридора. След, малко се върна, водейки със себе си момичето. Тя бе дъщеря на заможен фермер — висока, с кестеняви очи. Изглеждаше нервна и не знаеше къде да дене ръцете си.

Главният инспектор Харпър погледна към мис Марпъл, която кимна утвърдително.

Той стана и каза:

— Тази дама ще ти зададе няколко въпроса.

Излезе, като тихо затвори вратата след себе си.

Флорънс стоеше неловко. Тя погледна смутено мис Марпъл. Очите ѝ много наподобяваха очите на телетата на баща ѝ.

Мис Марпъл каза:

— Седни, Флорънс.

Флорънс Смол седна покорно на стола, който възрастната дама ѝ посочи. Тя усети как притеснението ѝ изчезва и се почувства почти като у дома и. Непознатата и потискаща атмосфера на полицейския участък изведнъж бе заменена с нещо по-познато, с авторитетния тон на човек, чиято работа бе да се разпорежда. Мис Марпъл започна:

— Флорънс, ти разбираш много добре колко важно е да се знае всичко, което бедната Памела е правила в деня на смъртта си, нали?

Флорънс промълви с половин уста, че разбира много добре.

— И, сигурна съм, че си готова да направиш всичко по силите си, за да помогнеш?

С неспокоен поглед Флорънс потвърди, че, разбира се, иска да помогне.

— А знаеш ли, че укриването на информация е много сериозно престъпление? — попита мис Марпъл.

Момичето сведе поглед и започна да извива пръстите на ръцете си, положени в скута ѝ. Тя преглътна един-два пъти. Чувстваше се голямото ѝ смущение.

— Склонна съм да проявя снизхождание — продължи старата дама — за това, че си уплашена, защото те викат в полицейския участък. И със сигурност те е страх, да не би да те обвинят, че не си съобщила по-рано. Възможно е също да се страхуваш, да не би да те изкарат виновна, че не си възпряла Памела. Но трябва да докажеш, че си смело момиче и да кажеш всичко както е било. Защото ако сега не кажеш какво знаеш, работата ще стане *много* сериозна. Наистина *много* сериозна — на практика това ще бъде *лъжесвидетелстване*, а за такова престъпление, както знаеш, можеш да отидеш в затвора.

— Аз... аз не...

Мис Марпъл рязко я прекъсна:

— Хайде, Флорънс, недей да извърташ! Трябва веднага да ми кажеш всичко! Памела нямаше да ходи в „Улуърт“, нали?

Флорънс облиза устните си с пресъхнал език и се втренчи в мис Марпъл с молба в погледа, подобно животно на заколение.

— Има връзка с филмите, нали така? — попита старата дама.

Огромно облекчение, примесено със страхопочитание, се изписа на лицето на Флорънс. Всичко, което я възпираше, рухна. Тя възкликна.

— *О, да!*

— Така си и мислех — каза мис Марпъл. — А сега разкажи ми всички подробности, моля те.

От устата на Флорънс рухна порой от звуци:

— Ох! Толкова се безпокоях през цялото време. Знаете ли, бях се заклела на Пам да не отроня дума пред жива душа. И после, когато я намерили мъртва в една кола, цялата изгоряла... о, беше ужасно и си мислех, че ще *умра* — чувствах, че вината е само моя. Само че никога не допусках, дори за миг, че нещо не беше наред. А после, когато ме попитаха дали Памела не е била особена през този ден, аз отговорих: „Не“, преди да имам време да си помисля. И защото тогава нищо не казах, не можех да си представя как по-късно ще мога да кажа това, което знам. А и в края на краищата нищо не знаех, само каквото Пам ми беше казала.

— Какво ти каза Пам?

— Вървахме по алеята към автобуса — точно преди да отидем на сбирката. Тя ме попита дали мога да пазя тайна и аз отговорих, че мога, и тя ме накара да се закълна, че на никого няма да кажа. След сбирката щяла да отиде в Дейнмът за пробни снимки за някакъв филм! Запознала се с един продуцент на филми, който току-що се бил завърнал от Холивуд. Търсел определен тип образ и казал на Пам, че тя била точно това, което той търсел. Предупредил я обаче да не си въобразява много. Казал, че докато не бъдат направени пробни снимки, нищо не можело да се кажа със сигурност. Можело и нищо да не се получи. Всички зависело от това колко е фотогенична. Ролята била нещо подобно на героините на Бергнер. Затова търсел съвсем младо момиче. Щяло да се разказва за ученичка, която разменя мястото си с една театрална критичка и прави бляскава кариера. Пам често играеше в училищни пиеси и беше много добра актриса. Той й казал, че имала

данни за актриса, но ако бъдела одобрена, трябвало много усилено да учи за актриса. Не било само удоволствия, ами дяволски много трябвало да се работи. Питал я дали мисли, че ще може да издържи на такъв живот?

Флорънс Смол спря, за да си поеме дъх. Мис Марпъл изпита огромно съжаление, докато слушаше сладникавата, като че взета от булеварден роман или киносценарий, история за изкусяването на нещастното момиче. Както и повечето момичета на нейна възраст, Памела Рийвс със сигурност е била предупредена да не разговаря с непознати, но мечтата за блестяща филмова кариера се е оказала по-силна. Всякакво благоразумие е било забравено за един миг.

— Той бил много делови — продължи разказа си Флорънс. — Казал ѝ, че ако пробните снимки се окажат успешни, щял да сключи договор с нея и тъй като била много млада и неопитна, трябвало да потърси адвокат, който да брани интересите ѝ и да я посъветва, преди да подпише каквото и да било. Не бивало обаче да казва, че *той* я е посъветвал за това. Попитал я дали родителите ѝ няма да бъдат против и Пам признала, че със сигурност няма да бъдат очаровани. Тогава той казал: „Е, разбира се, винаги, когато си много млад, с родителите никак не е лесно. Но ако им се обясни какъв прекрасен шанс е това, те ще разберат“. После добавил, че в действителност нямало смисъл да им се казва каквото и да било, докато не стане ясен резултатът от пробите. Освен това не бивало да се отчайва, ако нищо не се получело. Разказвал ѝ за Холивуд и за Вивиан Лий, как внезапно покорила Лондон и колко често се случвало някой актьор от пълна неизвестност внезапно да се издигне до бляскава популярност. Той самият се бил върнал от Америка, за да работи в студиото в Лемвил и да внесе свежа струя в британското кино.

Мис Марпъл кимна.

Флорънс продължи:

— Значи всичко било уредено. След сбирката Пам трябвало да отиде в Дейнмът и да се срещне с него в хотела му. Той щял да я заведе в студиото — казал ѝ, че в Дейнмът имало малко студио за пробни снимки. След снимките щяла да се върне у дома с по-късен автобус. Можело да каже, че е ходила по магазините, а той щял да ѝ съобщи резултата след няколко дни. Ако всичко бъдело успешно, щял да изпрати мистър Хармстейтър, директора на студиото, у тях, за да

проведе разговор с родителите ѝ. Разбира се, всичко звучеше страшно привлекателно! Чак позеленях от завист! По време на цялата сбирка Пам не се издаде с нищо. Между другото, ние често казваме, че има лице на играч на покер. После, когато каза, че отива в магазина „Улуърт“ в Дейнмът, тя съвсем леко намигна, тъй че само аз да забележа. Видях я как тръгва надолу по пряката пътека. — Флорънс започна да плаче. — Трябваше да я спра! Трябваше на всяка цена да я спра. Длъжна бях да знам, че тази история изобщо не може да бъде вярна. Трябваше да кажа на някого. О, Боже мой, иска ми се аз да бях умряла!

— Хайде, хайде! — мис Марпъл се приближи до нея и я прегърна. — Успокой се. Недей да плачеш. Всичко е наред. Никой няма да те обвини за нищо. Добре направи, че ми се довери.

През следващите няколко минути тя се опита да успокои момичето.

Малко по-късно тя разказваше на главния инспектор Харпър какво е научила. Той я слушаше мрачно.

— Коварният дявол! — каза той. — Кълна се, че ще го накарам да си плати за всичко. Сега нещата изглеждат съвсем другояче.

— Да, така е.

Харпър я изгледа косо.

— Изглежда това не ви учудва?

— Очаквах нещо подобно.

Главният инспектор полюбопитства:

— А какво ви насочи точно към това момиче? Те всичките бяха уплашени до смърт и, доколкото можах да забележа, нямаше абсолютно нищо, което да ги отличава една от друга.

Старата дама се усмихна леко.

— Може би вие нямаше толкова богат опит като моя. Аз винаги познавам кога едно момиче не казва истината. Ако си спомняте, Флорънс ви гледаше право в очите, беше напрегната и неподвижна, само пристъпваше от крак на крак също както и другите момичета. Но вие не я наблюдавахте, когато напускаше стаята. В този момент аз разбрах, че тя крие нещо. Те всички се отпускат прекалено рано. Също като моята малка прислужница Джанет. Тя винаги постъпва така. Беше способна много убедително да обясни, че мишките са яли от края на

сладкиша и се издаваше чак когато на излизане от стаята се захилваше самодоволно.

Харпър каза:

— Много съм ви благодарен. Знаех, че без вас няма да мога да се справя. — После добави замислено: — Студиото в Лемвил, а?

Мис Марпъл не каза нищо. Тя се изправи на крака.

— Страхувам се, че трябва да бързам — извини се тя. — Радвам се, че можах да бъда от полза.

— В хотела ли се връщате?

— Да, ще опаковам нещата си. Трябва да се върна в Сейнт Мери Мийд. Там ме чака доста работа.

ΠΕΤΗΝΔΕΣΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

I

През френския прозорец на всекидневната си мис Марпъл излезе в градината. Тя обичаше своята градина и работата, свързана с нея. И сега погледът ѝ с любов се плъзна по стройните, с вкус подредени лехи, спирайки се критично на едно-две места, където се налагаше спешна намеса. Но сега нямаше време за това. Чакаше я неотложна работа. Тя забързано премина по градинската пътечка и влезе в двора на викария. Без да си дава труд да използва главния вход, доближи къщата и почука на прозореца на всекидневната.

Викарият подготвяше неделната проповед в кабинета си, обаче неговата млада и хубава жена беше във всекидневната и се занимаваше с голямо удоволствие със своето бебе, което бе поставила на постелката пред камината.

— Може ли да вляза, Гризелда?

Младата усмихната жена повдигна очи и радостно приветства възрастната дама:

— О, мис Марпъл, моля, заповядайте! Само *погледнете Дейвид!* Ядосва се, защото все още не може да пълзи напред. Искане да отиде при нещо, а вместо това се плъзга все по-назад и по-назад. Още малко и ще се завре в сандъчето за въглища!

— Много е сладък, Гризелда. Здравно и силно дете. Какви хубави розови бузки има!

— Не изглежда зле, нали? — младата майка се опитваше да си придаде по-сериозен, незаинтересован вид. — Разбира се, аз не се занимавам с него прекалено много. Всички книги казват, че малкото дете трябва да бъде оставяно само колкото се може по-често.

— Много разумно, скъпа моя — каза мис Марпъл. — Х-м, между другото, знаете ли за какво съм дошла? Искане да попитам дали събирате помощи за нещо по-специално в момента?

Жената на викария я изгледа леко учудено. Доколкото познаваше съседката си, зад въпроса ѝ се таеше скрита цел. Тя отговори весело:

— Ами да. Нали знаете, винаги се събира за какво ли не — бодро отвърна тя и започна да отмята на пръсти: — Например за ремонта на

църквата, помощи за манастира „Св. Джайлс“, за църковната разпродажба следващата сряда, помощи за самотните майки, за похода на момчетата скаути, за кръжока по ръкоделие и не на последно място — призова на епископа за помощ на рибарите.

— О, напълно достатъчно — каза мис Марпъл. — Помислих си, че бих могла да направя една обиколка — с тетрадката за помощи, нали разбирате, ако ме упълномощите.

— Отново ли сте се захванали с нещо? Май има нещо такова. Разбира се, че ще ви упълномоща. Нека да бъде за църковната разпродажба. Ще бъде добре, ако успеете да съберете малко истински пари вместо онези ужасни торбички, смешни перочистки, грозни детски роклички или пък бърсалки за прах, направени да изглеждат като кукли, с които обикновено се задръстваме.

Гризелда изпрати гостенката си до френския прозорец на стаята. На сбогуване не можа да сдържи любопитството си:

— И все пак няма ли да ми кажете какво сте намислили?

— Всяко нещо с времето си, скъпа — каза мис Марпъл, отдалечавайки се забързано.

С въздишка младата майка се върна до постелката пред камината, където, в съзвучие с принципите си за строго пренебрежение към малки деца, игриво пощипна синчето си три пъти по коремчето, в отговор на което то с викове на ликуване я сграбчи за косите и започна да ги дърпа. След това двамата се сборичкаха и затъркаляха напред-назад по постелката, докато вратата не се отвори и прислужницата не обяви пред най-влиятелния член на енорията (който не обичаше деца):

— Госпожата е тук.

Гризелда веднага се изправи, оправи косите си и се опита да изглежда по-важна и изпълнена с достойнство, както подобаваше на съпруга на викарий.

II

Мис Марпъл чевръсто крачеше по главната улица, докато стигна кръстопътя в края на селото. В ръка държеше малката черна тетрадка за помощи. Тя зави наляво, подмина „Синия глиган“ и продължи до „Чатсуърт“ или още „Новата къща на мистър Букър“.

Мина през портата, насочи се към входната врата и енергично почука.

Вратата ѝ отвори симпатичната млада русокоса жена на име Дайна Лий. Не бе толкова добре гримирана, както обикновено и дори, в интерес на истината, изглеждаше малко поизцапана. Беше облечена в сиви дамски панталони и яркозелен джемпър.

— Добро утро! — поздравя мис Марпъл бодро и с усмивка. — Ще разрешите ли да вляза за малко?

Докато говореше, тя започна да си проправя път напред, така че Дайна Лий, която бе леко изненадана от това неочаквано посещение, нямаше време да отреагира.

— Благодаря ви много — усмихна се дружелюбно мис Марпъл и предпазливо седна на края на един старинен бамбуков стол.

— Доста е топло за сезона, нали? — завърза непринуден разговор тя, с все същите сърдечност и жизнерадостност.

— Да, доста. О, съвсем топло е — каза мис Лий.

Чудейки се как да се справи със ситуацията, тя отвори кутия с цигари и предложи на гостенката си.

— Желаете ли цигара?

— Покорно ви благодаря, но не пуша. Знаете ли защо идвам? Искам да ви помоля, ако желаете, да подпомогнете църковната разпродажба през следващата седмица.

— Църковната разпродажба? — каза Дайна Лий като човек, който повтаря нещо на чужд език.

— Пред дома на викария — продължи мис Марпъл. — Следващата сряда.

— О! — Долната устна на мис Лий провисна. — Боя се, че...

— Просто едно малко дарение — да кажем половин крона^[1]?

Мис Марпъл приготви тетрадката си.

— О... ъ-ъ-ъ... да, мисля, че това мога да направя.

Момичето явно почувства облекчение и се извърна, за да порови из чантичката си.

Острият поглед на мис Марпъл внимателно изследваше стаята.

Тя забеляза:

— Виждам, че нямате постелка пред камината си.

Дайна Лий се обърна и я изгледа. Тя не можеше да не осъзнава, че старата дама любопитно оглежда всичко до най-малката подробност, но това не събуди в нея други чувства, освен леко раздражение. Това не остана скрито за мис Марпъл и тя добави загрижено:

— Знаете ли, много е опасно. Изскачат искри и килимът се цапа, а може и да прогори.

Дайна Лий си помисли: „Виж я ти старата къщовница!“, но на глас каза съвсем дружелюбно:

— Имаше постелка пред камината. Не знам къде се е дянала.

— Предполагам — продължи старата дама, — че е от онези вълнените, с дълъг косъм?

— Овча кожа — поясни Дайна. — Поне така изглеждаше.

Стана ѝ забавно. Очевидно бе попаднала на ексцентрична стара домошарка.

Подаде ѝ банкнотата от половин крона.

— Заповядайте.

— О, благодаря ви, скъпа.

Мис Марпъл я взе и разтвори тетрадката си.

— Ъ-ъ-ъ... кое име да запиша?

Очите на Дайна Лий внезапно се изпълниха с ненавист.

„Отвратителна стара клюкарка — помисли си тя. — Ето за какво се е домъкнала тук — търси скандал!“

На глас тя отговори високо и ясно, с подчертано злобно удоволствие:

— Мис Дайна Лий.

Мис Марпъл повдигна глава и внимателно я изгледа. Известно време тя мълча, след това, без да сваля поглед, попита:

— Това е домът на Базил Блейк, нали?

— Да, а аз съм мис Дайна Лий!

Гласът ѝ прозвуча предизвикателно, главата — високо вдигната, сините ѝ очи блестяха.

Много бавно и внимателно мис Марпъл каза:

— Ще ми позволите ли да ви дам един малък съвет, макар да съм сигурна, че може да го сметнете за нахалство?

— Определено ще го сметна за нахалство. По-добре нищо не казвайте.

Мис Марпъл не се смути.

— Независимо от това — продължи тя — ще ви кажа. Искам много настоятелно да ви посъветвам да престанете да използвате моминското си име в селото.

Дайна я зяпна.

— Какво... какво искате да кажете?

Мис Марпъл заговори загрижено и искрено:

— Много скоро навярно ще се нуждаете от съчувствието и доброжелателността на жителите на селото, при това много силно съчувствие. Същото се отнася и за съпруга ви — много е важно хората да имат добро мнение за него. В провинциалните области като нашата съществуват старомодни предразсъдъци срещу хора, които живеят заедно, без да са сключили брак. За вас двамата, ако позволите да изразя своето мнение, е било много забавно да се преструвате, че не сте женени. Това е държало хората настрана от вас и не са ви безпокоили съседки от типа „старомодна стара драка“, както сигурно обичате да ги наричате. Но трябва да знаете, че и този тип съседи могат да бъдат от полза.

Дайна попита озадачено:

— Но как разбрахте, че сме женени?

Мис Марпъл се усмихна неодобрително.

— О, хайде, скъпа.

Дайна настояваше.

— Не, отговорете ми честно, откъде разбрахте? Да не би... да не би да сте били в „Съмърсет Хаус“?

Нещо блесна за миг в очите на мис Марпъл. Тя отговори:

— „Съмърсет Хаус“ ли? О, не. Но беше много лесно да се досети човек. Знаете ли, в селото много бързо се научава всичко. Да речем как и за какво се карате — типични свади на младоженци. Съвсем, съвсем различни от нещата, за които щяхте да се карате, ако живеехте в

незаконна връзка. Има поговорка — и аз съм напълно съгласна с нея — че можеш истински да влезеш под кожата на някого, само ако си женена за него. Когато липсва, как да се изразя най-правилно, когато липсва законна връзка, хората са много по-внимателни един към друг, трябва непрекъснато да се уверяват един друг колко тиха, спокойна и щастлива е връзката им. Разбирате ли, те през цялото време трябва да доказват самите себе си. Те не смеят да се карат! Забелязала съм, че женените доста се наслаждават на своите малки битки и, разбира се, подобаващото сдобряване след това.

Тя спря да говори. Цялата излъчваше доброжелателност.

— Ами, аз... — Дайна спря и се засмя. След това седна на дивана и запали цигара. — Трябва да призная, вие сте направо великолепна — каза тя след къса пауза. После продължи: — Но защо искате да се отдадем на почтителността?

Лицето на старата дама стана сериозно и мрачно.

— *Защото всеки момент вашият съпруг може да бъде арестуван и обвинен в убийство.*

III

Известно време Дайна я гледа втренчено, след това възкликна недоверчиво:

— Базил? Убийство? Да не се шегувате?

— Не, за жалост. Не четохте ли във вестниците?

Дайна затаи дъх.

— Искате да кажете... онова момиче в хотел „Мажестик“? Нима мислите, че подозират Базил за нейното убийство?

— Да.

— Но това е глупост!

Отвън се чу шум от двигател на кола. Портата хлопна. Базил Блейк разтвори широко входната врата и нахълта с няколко бутилки в ръце.

— Купих джина и вермута. А ти...?

Той се спря напред стаята и с невярващи очи се загледа в тяхната посетителка, която седеше с изправен гръб на ръба на един стол.

Дайна почти извика:

— Тази жена трябва да е луда! Казва, че ще те арестуват за убийството на онова момиче — Руби Кийн.

— О, Боже! — възкликна Базил Блейк. Бутилките паднаха от ръцете му на дивана. Той направи няколко несигурни стъпки и се сгромоляса в един стол. Наведе се и зарови глава между ръцете си. После отново повтори: — О, Боже мой! О, Боже мой!

Дайна се втурна към него. Хвана раменете му с ръце.

— Базил, погледни ме! Не е вярно! Знам, че не може да бъде вярно! Отказвам да повярвам дори за миг!

Една от ръцете му се повдигна и хвана нейната.

— Бог да те благослови, скъпа.

— Но защо ще мислят...? Та ти дори не я познаваше, нали?

Мис Марпъл се обади:

— О, познавал я е.

Базил отвърна ожесточено:

— Затваряй си устата, стара вещице. Слушай, Дайна, скъпа. Познавах я съвсем бегло. Просто един-два пъти съм я срещал в „Мажестик“. Това е всичко, кълна ти се, че това е всичко!

Слисана, Дайна попита:

— Не разбирам. Защо тогава някой ще подозира точно теб?

Базил простена. Закри очите си с ръце и започна да се полюшва напред-назад.

Мис Марпъл попита:

— Какво направихте с постелката?

Отговорът му дойде механично:

— Хвърлих я в кофата за боклук.

Мис Марпъл раздразнено цъкна с език.

— Това е било глупаво, изключително глупаво. Хората не изхвърлят хубавите си постелки за камина на боклука. В нея се бяха заплели пайети от роклята ѝ, нали така?

— Да, не можах да ги извадя всичките.

Дайна кресна:

— Но за какво говорите вие двамата?

Базил отвърна сърдито:

— Попитай нея. Тя изглежда знае абсолютно всичко.

— Ако желаете, мистър Блейк — започна мис Марпъл, — ще ви кажа какво смятам, че се е случило. Ако сбъркам нещо, моля да ме поправите. — Мисля, че след като сте се скарали с жена си на някакво парти и може би след доста голямо количество... ъ-ъ-ъ... изпит алкохол, вие сте дошли тук с колата си. Не мога да кажа точното време на пристигането ви...

Базил Блейк я прекъсна.

— Около два часа сутринта. Смятах да отида до Лондон, но когато стигнах предградията, промених решението си. Помислих, че вероятно Дайна ще ме последва тук. Затова обърнах колата и се върнах. Цялата къща беше тъмна. Отворих вратата, запалих лампите и видях... видях...

Той преглътна и спря. Мис Марпъл продължи:

— Видели сте на постелката пред камината да лежи момиче. Момиче, облечено във вечерна рокля от бял сатен, общита с пайети — удушено. Не зная дали тогава сте успели да я разпознаете или...

Базил Блейк енергично закима отрицателно.

— След първия поглед въобще не можех да я гледам — лицето ѝ бе подуто, цялото посиняло. Беше мъртва от известно време и беше тук — в *моята* стая!

Той потрепери.

Мис Марпъл каза меко:

— Разбира се, вие не сте били съвсем на себе си. Били сте замаян от алкохола, а и нервите ви не са били в ред. Мисля, че сте били обзет от паника. Не сте знаели как да постъпите...

— Помислих си, че Дайна може да дойде всеки момент. Щеше да ме завари тук с труп — труп на момиче — и щеше да реши, че аз съм я убил. И тогава ми хрумна — не зная защо, но в онзи момент идеята ми изглеждаше много добра — помислих си: „Ще я оставя в библиотеката на стария Бантри. Проклетият надут старчок винаги ме гледа отвисоко, подиграва ми се, че съм бил артистичен и женствен. Пада му се на стария грубиян. Да видим какъв глупак ще изглежда, когато открият мъртва красавица пред камината в библиотеката му“. — Той се опита да подсили думите си с енергичен жест: — Бях малко пиян тогава. Наистина ми се стори страшно *забавно*. Старият Бантри и мъртвата блондинка.

— Да, да — каза мис Марпъл. — На малкия Томи Бонд му беше хрумнала почти същата идея. Много чувствително момче с комплекс за малоценност, той беше решил, че учителката непрекъснато се заяжда с него. Сложил една жаба в часовника и когато учителката се качила да го навие, жабата изскочила срещу нея. Вие сте постъпили по същия начин — продължи тя, — но, разбира се, човешките трупове са нещо много по-различно от жабите.

Блейк отново простена.

— На сутринта вече бях изтрезнял. Разбрах какво съм направил. Страшно се изплаших. И тогава тук дойде полицията — един помпозен глупак, главният комисар. Уплаших се от него и единственото нещо, което можах да направя, за да скрия страха си, беше да се държа отвратително грубо. А по средата на разговора ни пристигна Дайна.

Дайна погледна през прозореца. Това, което видя, я смрази.

— Пред вратата спря кола... Вътре има хора.

— Мисля, че това са полицаите — каза мис Марпъл.

Базил Блейк се изправи. Изведнъж стана съвсем спокоен и решителен. Дори се усмихна, когато каза:

— Значи съм загазил, така ли? Добре, Дайна, сладурче, не губи кураж. Свържи се със стария Симс — той е адвокат на семейството — иди при мама и ѝ кажи за сватбата ни. Няма да те изяде. И не се безпокой — *не съм го направил аз*. Всичко ще се оправи, мила.

На вратата се почука. Базил извика:

— Влез.

Влезе инспектор Слак, придружен от друг полицаи.

— Мистър Базил Блейк?

— Аз съм.

— Имам заповед за вашето арестуване. Обвинен сте, че сте убили мис Руби Кийн през нощта на двадесет и първи септември. Предупреждавам ви, че всяка ваша дума може да бъде използвана срещу вас в съда. Моля веднага да ме придружите. Ще ви бъде осигурена възможност да се свържете с адвокат.

Базил кимна.

Той погледна към Дайна, но не я докосна. Само каза сдържано:

— Довиждане, Дайна.

„Хладнокръвен тип“ — помисли си инспектор Слак.

Преди да излезе, той кимна на мис Марпъл за довиждане.

Докато се отправяше към колата, инспектор Слак мислеше: „Хитроумната стара лисица, и *тя* се е досетила! Добре че открихме тази постелка от камина. И, разбира се, показанията на пазача на паркинга в студиото. Нашият човек е напуснал партито в *единадесет* часа, а не в полунощ. Не мисля, че приятелите му бяха готови да лъжесвидетелстват, за да го отърват. Те всички са били пияни и когато на следващия ден Блейк им е заявил твърдо, че си е тръгнал в полунощ, те са му повярвали. Е, няма значение, *неговата* работа е от ясна по-ясна! Предполагам, че ще се изкара душевноболен. Ще го затворят в Бродмур, няма да го обесят. Първо е било онова момиче Рийвс, вероятно я е удушил, закарал я е на каменоломната, после се е върнал пеша в Дейнмът, колата му сигурно е била паркирана в някоя странична уличка, отишъл е на онова парти, после се е върнал в Дейнмът, довел е тук Руби Кийн, удушил я, после я завлякъл в библиотеката на Бантри, след това вероятно се усетил за колата в каменоломната, отишъл там, подпалил колата, а след това се върнал у

дома си. Кръвожаден сексманиак, сегашната му приятелка има късмет, че и на нея не е видял сметката досега. Сигурно на това му казват натрапчива маниакалност“.

Когато остана насаме с мис Марпъл, Дайна Блейк се обърна към нея. Беше отчаяна.

— Слушайте, не знам коя сте, но трябва да разберете това — *Базил не е убивал никого.*

Мис Марпъл отговори:

— Знам, че не е убивал никого. Аз знам кой *го е направил*. Но никак няма да е лесно да го докажа. Мисля, че нещо, което казахте преди малко, може да помогне. То ме подсети за *връзката*, която се опитвам да открия — само че какво беше то?

---

[1] Половин крона — монета или банкнота (до 1971 г.), равностойна на 12,5 пенса (2,5 шилинга до 1971 г.). — Б.пр. ↑

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

— У дома съм, Артър!

Мисис Бантри обяви този факт тържествено, сякаш четеше кралска прокламация, докато отваряше широко вратата на кабинета на съпруга си.

Полковник Бантри мигновено скочи на крака, прегърна жена си и я целуна, след което заяви сърдечно:

— Ехе, това е прекрасно!

Думите му прозвучаха както трябва, начинът, по който бяха произнесени, беше безупречен, но една любеща съпруга с дългогодишен стаж не можеше да бъде заблудена. Тя веднага го попита:

— Какво има?

Той запази спокойствие.

— О, нищо, Доли. Защо мислиш, че трябва да има нещо? Всичко е наред.

— Е, не съм толкова сигурна — отговори малко неясно мисис Бантри. — Всичко е толкова объркано и странно напоследък, не мислиш ли?

Докато говореше, тя свали палтото си и полковник Бантри го взе, сгъна го грижливо и го положи на облегалката на дивана.

Всичко си беше както обикновено. И все пак нещо не беше наред. На мисис Бантри ѝ се стори, че съпругът ѝ се е смалил. Като че беше отслабнал, беше и по-приведен от обикновено. Под очите му имаше торбички като от безсъние и изглежда тези очи не бяха готови да срещнат нейните.

Той продължи да говори, като демонстрираше веселост и жизнерадостност.

— Е, добре, разказвай, добре ли прекара в Дейнмът?

— О, беше много забавно! Ти също трябваше да дойдеш, Артър.

— Не можех да се откъсна отгук, скъпа. Имах много работа.

— И все пак мисля, че промяната щеше да ти се отрази много добре. А освен това ти харесваш семейството на Джеферсън, нали?

— Да, да, горкичкият. Симпатичен човек. Всичко е толкова тъжно.

— Разкажи ми какво прави ти, докато ме нямаше?

— О, нищо особено. Как да ти кажа, пообиколих фермите. Съгласих се най-сетне да дам пари на Андерсън за нов покрив — старият повече не може да се кърпи.

— Как мина съветът в Радфърдшир?

— Аз... как да ти обясня... аз не отидох.

— Не отиде? Но нали трябваше да поемеш председателското място на тази сесия?

— Виж какво, Доли, изглежда беше станала някаква грешка относно председателството. Обадиха ми се и ме попитаха дали не възразявам, ако сега изберат Томпсън.

— Разбирам — каза мисис Бантри. Всичките й опасения започваха да се сбъдват много по-рано, отколкото предполагаше.

Тя свали една от ръкавиците си и демонстративно я захвърли в кошчето за боклук. Съпругът й посегна да я извади, но тя го възпря с думите:

— Остави я. Мразя ръкавици.

Полковник Бантри я погледна. В погледа му се четеше обърканост и неловкост.

С мрачно лице мисис Бантри пожела да знае:

— А на вечерята у семейство Дефс във вторник ходи ли?

Полковник Бантри се опита да отговори небрежно:

— О, вечерята у Дефс ли? Отложиха я. Готвачката им се разболяла.

— Глупаци! — възкликна мисис Бантри. Тя помълча известно време, след това отново попита: — А семейство Нейлър? Ходи ли вчера у тях?

Атмосферата ставаше все по-напрегната. Гледайки встрани, полковникът смотолеви:

— Позвъних да им кажа, че нямам настроение и се извиних. Те проявиха голямо разбиране.

— Голямо разбиране, значи? — мрачно изрече мисис Бантри.

Тя седна в неговото кресло зад бюрото и разсеяно взе в ръка големи градински ножици, които очевидно нямаха място там. Погледа

ги известно време, след което свали другата си ръкавица и методично, един по един, започна да изрязва пръстите ѝ.

— Доли, какво правиш?

— Имам желание да унищожавам — отвърна мисис Бантри свирепо.

Тя се изправи.

— Къде ще стоим след вечерята, Артър? В библиотеката?

— Ъ-ъ-ъ... едва ли, как мислиш? Виж колко приятно е тук — искам да кажа, във всекидневната.

— А аз мисля, че ще отидем в библиотеката — заяви мисис Бантри.

Погледът ѝ срещна неговия. Полковник Бантри изведнъж се стегна и се изправи бойко. В очите му блесна предизвикателен пламък. Прегърна скъпата си съпруга и я целуна по бузата.

— Права си, скъпа моя. Ще отидем в библиотеката!

II

Мис Бантри хлопна сърдито телефонната слушалка. Вече втори път звънеше, но отговорът винаги бе един и същ — мис Марпъл я няма.

По природа нетърпелива, Доли Бантри никога не бе готова да признае поражение. Тя светкавично започна да звъни в къщата на викария, на мисис Прайс Ридли, на госпожиците Хартнел и Уедърби, но никого не можа да намери. Като последна надежда тя се обади на търговеца на риба. Благодарение на преимуществото, което му даваше местоположението на магазина му, той обикновено знаеше къде се намира всеки един от жителите на селото в даден момент.

Търговецът на риба със съжаление заяви, че тази сутрин не бил забелязал мис Марпъл в селото. Тя не била правила обичайната си обиколка и той нямаше представа къде може да е.

— Къде *може* да е тази жена? — нетърпеливо попита на висок глас мисис Бантри.

Зад гърба ѝ някой се изкашля почтително. Дискретният Лоримър промърмори:

— Мис Марпъл ли търсехте, мадам? Току-що забелязах да идва насам.

Мисис Бантри се втурна към входната врата, разтвори я широко и нетърпеливо приветства гостенката си:

— Джейн, търся ви *навсякъде*! Къде бяхте? — Тя погледна през рамо. Лоримър беше изчезнал дискретно. — Нещата отиват все по на зле. Хората започнаха да избягват Артър. Страшно се е състарил. *Трябва* да направим нещо, Джейн. Вие *трябва* да направите нещо!

Мис Марпъл изрече с малко странен глас:

— Няма за какво да се тревожите, Доли.

Полковник Бантри се появи на вратата на кабинета си.

— А, мис Марпъл! Добро утро. Радвам се да ви видя. Жена ми се побърка да ви търси по телефона.

— Мислех, че най-добре ще бъде аз да ви донеса новината — каза мис Марпъл, докато влизаше в къщата.

— Новина?

— Току-що арестуваха Базил Блейк за убийството на Руби Кийн.

— Базил Блейк? — извика полковникът.

— Но той не е убиецът — добави старата дама.

Полковник Бантри не обърна никакво внимание на последните й думи. Съмнително бе дали изобщо я чу.

— Нима искате да кажете, че той е удушил момичето и след това го е донесъл тук, за да го подхвърли в *моята* библиотека?

— Да, оставил я е в библиотеката ви, това е вярно — каза мис Марпъл. — Но той не я е убивал.

— Глупости! Щом той я е донесъл в библиотеката ми, разбира се, че той е убиецът! Двете неща вървят ръка за ръка.

— Не задължително. Намерил я мъртва в дома си.

— Да, да, сигурно така е станало — каза полковник Бантри подигравателно. — Щом намериш труп в дома си, какво правиш — естествено, обаждаш се в полицията — разбира се, ако си честен човек.

— Да — възрази мис Марпъл, — но ние не притежаваме вашите железни нерви, полковник Бантри. Вие принадлежите към старата школа. По-младото поколение е различно.

— Нямаат закалка — полковникът повтори свое често изказвано мнение.

— Някои от тях са преживели много трудности — каза мис Марпъл. — Доста съм слушала за Базил. Трябва да ви кажа, че едва осемнадесетгодишен той е бил пожарникар доброволец. Веднъж спасил от горяща къща четири деца едно след друго. Върнал се за кучето, въпреки предупреждението, че вече е много опасно. Сградата се сгромолясала върху него. Извадили го, но гръдният му кош бил начупен и почти година прекарал в гипс, а дълго време след това боледувал. Тогава започнал да се занимава с рисуване и дизайн.

— О! — полковникът се изкашля и издуха носа си. — Аз... ъ-ъ-ъ... не знаех, че е бил такъв герой.

— Той никога не е говорил за това — каза мис Марпъл.

— Е, съвсем правилно. Достойно поведение... Вероятно този младеж струва повече, отколкото предполагам. Знаете ли, винаги съм мислел, че е изкръшкал от военна служба. Това показва, че човек трябва много да внимава, преди да си прави заключения.

Полковник Бантри изглеждаше засрамен.

— Но все пак — възмущението му се възобнови — защо ще се опитва да ми прикачи това убийство?

— Не мисля, че той е виждал нещата по този начин — каза мис Марпъл. — Гледал е на всичко като на една шега. Може би ще разберете по-добре, ако ви кажа, че е бил под влиянието на алкохол.

— Пиян, а? — като всеки типичен англичанин и полковник Бантри бе изпълнен със симпатия към ексцесиите, на които мъжете са готови, щом си пийнат. — Е, правилно, не можем да съдим прекалено строго някой приятел за глупостите, които върши, щом е пиян. Спомням се, че когато бях студент в Кеймбридж, бях сложил един по-специален прибор... е, няма значение. Голяма врява се вдигна тогава.

Той се засмя, след което се овладя и застана сериозен. Впери в мис Марпъл пронизващ, пронизателен и едновременно преценяващ поглед. След това каза:

— Значи, вие самата не смятате, че той е извършил убийството, така ли?

— Сигурна съм, че не е той.

— И тогава сигурно знаете кой е действителният убиец?

Мис Марпъл кимна утвърдително.

Подобно на хор от древногръцка трагедия мисис Бантри възкликна екзалтирано към нечуващ свят:

— Не е ли тя прекрасна?

Полковник Бантри настоя:

— Добре, но кой е убиецът?

Мис Марпъл се обърна към него:

— За това се нуждаем от вашата помощ. Мисля, че ако посетим „Съмърсет Хаус“, ще придобием идеална представа.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

Сър Хенри внимателно слушаше разказа на събеседничката си. Лицето му беше мрачно. Накрая каза:

— Не ми харесва.

Мис Марпъл имаше много силен довод:

— Напълно съзнавам, че това, което искам от вас, не е съвсем в реда на нещата. Но, съгласете се, изключително важно е да бъдем абсолютно сигурни — ако позволите да парафразирам Шекспир: „Да направим сигурността си двойно сигурна“.

— Мисля, че ако убедите мистър Джеферсън да се съгласи...?

Сър Хенри мислеше. Той попита:

— А какво ще кажем на Харпър? Трябва ли да го посветим в цялата работа?

— Мисля, че ще е доста неловко за него, ако знае прекалено много. Но няма да е лошо да му намекнете някои неща. Например да наблюдава определени личности — да нареди да бъдат следени незабелязано, нали разбирате.

Сър Хенри каза бавно:

— Да, мисля, че така ще бъде най-добре.

II

Гледайки сър Хенри право в очите, главният инспектор Харпър попита:

— Нека да бъдем наясно, сър. Трябва ли да разбирам думите ви като намек?

Сър Хенри беше откровен:

— Просто ви уведомявам за нещо, което току-що научих от моя приятел — той не ме помоли да пазя тайна. Утре сутринта възнамерява да посети адвокат в Дейнмът, с цел да направи ново завещание.

Гъстите вежди на главния инспектор Харпър се свъсиха. Той помисли малко, след което попита:

— Възнамерява ли Конуей Джеферсън да уведоми членовете на семейството си — мистър Гаскел и мисис Джеферсън, за този факт?

— Той смята да им съобщи тази вечер.

— Разбирам. — Харпър почука няколко пъти по бюрото с капачката на писалката си, после отново повтори: — Разбирам...

След това погледът му се закова в очите на сър Хенри и той попита:

— И така, сър Хенри, очевидно вие не сте доволен от развитието на случая. Не вярвате, че Базил Блейк е убиецът, прав ли съм?

— А вие вярвате ли?

Мустаците на главния инспектор Харпър потрепнаха. Той попита:

— А мис Марпъл какво мисли?

Двамата мъже се спогледаха.

После Харпър каза:

— Оставете това на мен. Ще инструктирам хората си. Обещавам ви, че ще направя всичко, което е по силите ми, за да не се случи нещо непредвидено.

Сър Хенри каза:

— Имам още нещо за вас. Хвърлете едно око на това.

Той извади от джоба си лист хартия, изглади го и го подаде на главния инспектор Харпър.

Този път обичайното спокойствие напусна иначе невъзмутимия полицаи. Той подсвирна.

— Ха, така било, значи? Това тласка случая в съвсем друга посока. Но как успяхте да откриете този факт?

Сър Хенри се засмя.

— Жените — каза той — от векове се интересуват от бракове.

Главният инспектор Харпър го разбра.

— Да, особено възрастните неомъжени жени, нали така?

III

Конуей Джеферсън вдигна поглед при влизането на приятеля си и навъсеното му лице се отпусна в усмивка.

Той изрече:

— Е, казах им. Приеха го много спокойно.

— Какво точно им казахте?

— Казах им, че след смъртта на Руби петдесетте хиляди лири, които бях решил да ѝ оставя, би трябвало да отидат за нещо в нейна памет. Заявих, че съм решил да даря тези пари на общежитие за професионални танцьорки в Лондон. Надали има по-глупав начин от този да завещаеш парите си, но за голяма моя изненада те ухапаха въдицата. Като че ли аз наистина съм способен на такава глупава постъпка! — Той добави замислено. — Знаете ли, с това момиче постъпих като голям глупак. Сигурно се превръщам вече в изкуфял старец. Чак сега го проумях. Тя беше мило дете, но повечето от нещата, които си въобразявах, че виждам в нея, бяха плод на моето въображение. Самозалъгах се, че тя е една втора Розамунд. Външно си приличаха — по-скоро същия цвят очи и кожа — нищо друго. Но толкова различни по ум и сърце. Подайте ми, моля ви, онзи вестник — вътре има доста интересна задача по бридж.

IV

Сър Хенри слезе във фоайето. На въпроса му нощният портиер отговори:

— Мистър Гаскел ли, сър? Той току-що замина с колата си. Каза, че трябвало да отиде до Лондон.

— О! Разбирам. А дали мисис Джеферсън е някъде тук?

— Госпожата се качи преди малко в стаята си, сър. Каза, че отива да спи.

Сър Хенри огледа фоайето, надникна и в салона за танци. Във фоайето Хюго Маклейн решаваше кръстословица. Изглежда доста го затрудняваше, защото бе смръщил чело. В залата за танци Джози смело се усмихваше в лицето на възпълен, изпотен мъж, докато пъргавите ѝ крака се стараеха да избягнат неговите тромави настъпвания. На мъжа очевидно му бе много приятно. Реймънд, грациозен и отегчен, танцуваше с анемична девойка с огромен нос, тъмнокафява коса и скъпа, но изключително неподходяща рокля.

Сър Хенри си каза: „А сега е време за сън“, и се отправи към горните етажи.

V

Беше три сутринта. Вятърът беше утихнал. Луната огряваше спокойното море.

В стаята на Конуей Джеферсън не се чуваше друг звук, освен неговото собствено дишане. Той спеше полуизправен върху възглавниците.

Нямаше дори и полъх на бриз, но завесите на прозореца се раздвижиха... Не се чуваше никакъв шум. За миг завесите се разтвориха и на лунната светлина се открии силуетът на човешка фигура. После те се затвориха. Всичко бе тихо, но в стаята вече имаше още един човек.

Тъмната сянка на пришълеца се прокрадваше все по-близо до леглото. Тежкото дишане, идващо оттам, продължаваше равномерно.

Не се чуваше никакъв шум, по-точно почти никакъв шум. Един палец и показалец се приготвиха да стиснат тънка кожа. В другата ръка бе приготвена спринцовка.

И тогава, изведнъж, от тъмните сенки в стаята се появи ръка, която стисна в желязна хватка ръката със спринцовката, протегна се друга ръка и здраво сграбчи тайнствения похитител.

В стаята прозвуча тих, лишен от чувство глас, гласът на закона:

— Спрете! Дайте ми тази спринцовка!

Лампата бе запалена и от своите възглавници Конуей Джеферсън мрачно изгледа убиеца на Руби Кийн.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

I

Конуей Джеферсън бе поканил в своя апартамент всички участници в разследването. Имаше шампанско, разменяха се любезности, но накрая любопитството победи.

Пръв не издържа сър Хенри Клидъринг.

— Ще вляза в ролята на Уотсън, верния спътник на Шерлок Холмс, мис Марпъл. Искам да науча повече за вашите методи.

Главният инспектор Харпър не остана по-назад:

— А аз искам да знам в кой момент се досетихте за пръв път?

Дойде ред и на полковник Мелчет:

— Боже мой, отново постигнахте успех и за пореден път дадохте добър урок на полицията! Разкажете ни всичко от игла до конец.

Мис Марпъл приглади червеникавокафявата коприна на своята най-хубава вечерна рокля. Тя се изчерви и се усмихна с притеснен вид.

— Страхувам се, че моите „методи“, както сър Хенри се изрази, са ужасно аматьорски. Знаете ли, истината е, че повечето хора — в това число и полицаите — са прекалено доверчиви за този жесток и зъл свят. Те са готови да вярват на почти всичко, което им се казва. Аз никога не вярвам. Трябва да ви кажа, че никога не се доверявам на това, което ми се казва. Винаги се опитвам сама да проверя дали всичко се потвърждава.

— Точно такъв е и научният подход — каза сър Хенри.

— Да, но много зависи как се прилага — вметна полковник Мелчет.

Мис Марпъл продължи:

— В този случай още от самото начало някои неща бяха приети за верни, без да се отсяват твърденията от чистите факти. А фактите, така както аз ги определих за себе си, бяха следните: жертвата бе съвсем младо момиче, което е имало навика да си гризе ноктите и зъбите ѝ бяха леко изхвъркнали — зъбите на малките момиченца често стърчат, освен ако не се коригират със специални скоби (а децата пък ги свалят веднага, щом се изплъзнат от родителския поглед.) Но аз се отклоних от темата. Докъде бях стигнала? О, да — докато оглеждах

мъртвото момиче, изпитах огромно съжаление, защото винаги е много тъжно, когато нечий млад живот бъде прекъснат насилствено. Мислех, че който и да е бил извършителят на това злостно убийство, едно е сигурно — той е жестока, безмилостна личност. Разбира се, фактът, че беше намерена в библиотеката на полковник Бантри — случаят твърде много напомняше сюжет на криминален роман — беше много объркващ, дори бих казала — невероятен. В действителност този факт въобще не се вместише в порядъка на останалите събития. Това, което толкова ни обърка бе, че този факт бе *извън* замисъла на убиеца. *Действителният* план е бил трупът на убитото момиче да бъде подхвърлен в дома на клетия Базил Блейк — много по-вероятен извършител на това гнусно престъпление. Постъпката на Блейк — да пренесе тялото в библиотеката на полковника, значително е забавила развоя на събитията и със сигурност е била повод за силно притеснение и раздразнение за *истинския* убиец. Виждате ли, сметката на убиеца е била много проста. Щом трупът бъде открит в неговата къща, Базил Блейк е щял да бъде първият заподозрян и най-вероятен извършител на престъплението. След съответната проверка в Дейнмът следствието е щяло да установи, че той познава Руби Кийн, а след това, че в момента се е обвързал с друго момиче, и са щели да решат, че Руби е дошла да го изнудва или нещо от този род, и че той я е удущил в пристъп на ярост. Просто едно обикновено мерзко престъпление — такова престъпление аз наричам „престъпление а ла нощен клуб“! — На това място тя се усмихна. — Но, както много често се случва в живота, *всичко се обърква*, и интересът на следствието прекалено бързо бе фокусиран върху семейството на мистър Конуей Джеферсън. Това се оказа изключително неприятно за една *определена личност*. Както вече казах, аз съм изключително подозрителна. Моят племенник Реймънд много често ми казва — на шега, разбира се, и винаги с най-добри чувства — че моят мозък работи като *сифон на кухненска мивка*. Твърди, че мозъкът на повечето викторианци бил от този тип. На това мога само да отговаря, че ако действително е така, то хората от викторианската епоха са познавали отлично човешката природа. Та, както казах, този мой нехигиеничен — или точно обратното — прекалено *хигиеничен* ум, веднага се насочи към *финансовата* страна на нещата. Имаше двама души, които печелеха от смъртта на момичето — това не можеше да се отрече.

Петдесет хиляди лири са много пари — особено когато си във финансово затруднение, какъвто беше случаят и с двамата. Разбира се, те изглеждаха много приятни, симпатични хора, почти невероятно беше някой от тях да е убиецът. Но човек никога не може да бъде абсолютно сигурен, не е ли така? Например, младата мисис Джеферсън — всички я харесваха. Но на всички стана ясно, че през това лято тя се бе променила, че се бе отегчила от досегашния си начин на живот, живот на пълна зависимост от нейния свекър. Тя е знаела от лекаря, че мистър Джеферсън няма да живее още дълго — така че е можела още малко да потърпи — моля да извините грубостта ми, за да бъде по-точна — *би могла* да потърпи, ако не се беше появила Руби Кийн. Мисис Джеферсън е силно привързана към своя син, а някои жени твърдо вярват, че всяко престъпление, извършено в името на децата им, е морално оправдано. В селото на няколко пъти съм се натъквала на подобно поведение: „Вижте, госпожице, туй е заради малката Дейзи, не разбирате ли?“ — казват, като че ли това е причина, която може да извини и най-съмнителното поведение. За мен това е недостоен начин на мислене.

Тя помълча малко.

— А сега — мистър Гаскел. За мен той беше много по-вероятен „състезател“, ако позволите да използвам този спортен израз. Той бе комарджия и, както разбрах, с не особено солидни морални устои. Ала аз имах известни причини да смятам, че това престъпление е дело на жена. Та както казах, от гледна точка на мотива парите бяха *много* важни. И затова фактът, че и двамата имаха алиби за времето, през което, съгласно медицинската експертиза, е била убита Руби Кийн, бе много смущаващ. Много скоро след това дойде откриването на изгорялата кола с трупа на Памела Рийнс и тогава цялата истина блесна пред мен. И, разбира се, алибитата загубиха своята стойност. В онзи момент аз разполагах с двете *половини* на престъплението, и двете много убедителни, всяка сама за себе си, но за жалост не се връзваха. Трябваше да *съществува* връзка, но аз не можех да я открия. Персоната, за която бях *сигурна*, че е извършител на престъплението, нямаше мотив. Беше много глупаво от моя страна — продължи мис Марпъл замислено. — Ако Дайна Лий не беше ме насочила несъзнателно, никога нямаше да се досетя — а това бе най-очевидната причина на света. „Съмърсет Хаус“!

Ами нали там се пазят всички документи от бракосъчетанията! Женитба! Вече не ставаше дума само за мистър Гаскел или мисис Джеферсън — ставаше дума за по-широките възможности на *женитбата*. Ако един от двамата бе женен, или *се е готвел за това, то тогава неговият партньор автоматично влизаше в кръга на заподозрените*. Реймънд Стар, например, може да е смятал, че е имал възможност да се ожени за богата жена. Той демонстрираше определено отношение спрямо мисис Джеферсън и аз мисля, че именно неговият чар я бе събудил от нейното продължително вдовство. До този момент тя е била щастлива и доволна да бъде само дъщеря на мистър Джеферсън — ако помните притчата за Рут и Наоми, само че Наоми се постарала да уреди подходяща сватба за Рут. Освен Реймънд съществуваше и мистър Маклейн. Тя много го харесваше и беше много вероятно да се омъжи за него. *А той* не бе особено заможен и освен това през въпросната нощ се е намирал недалеч от Дейнмът. Значи излизаше — заключи тя, — че едва ли не *всеки* би могъл да бъде убиецът. Но, разбира се, дълбоко в себе си аз вече *знаех*. Тези изгризани нокти нямаха друго обяснение.

Сър Хенри се зачуди:

— Ноктите? Но нали тя счупила единия си нокът и изрязала останалите, за да са еднакви по дължина?

Мис Марпъл се засмя.

— Глупости! — каза тя. — Има огромна разлика между *изгризани* и *късо изрязани* нокти! Никой, който знае нещо за ноктите на момичетата, които ги гризат — тези грозни, безформени нокти, както често повтарям на момичетата от моя клас — никой не би могъл да ги сбърка с късо изрязани нокти. А, разбирате ли, тези нокти бяха *факт*. И значението на този факт можеше да бъде само едно-единствено. *Трупът в библиотеката на полковник Бантри въобще не беше този на Руби Кийн*. И точно това бе насочващата улика — *Джози!* Джози идентифицира трупа. Тя е знаела, със *сигурност* е знаела, че удушеното момиче не е Руби Кийн. А е казала, че е. Била е озадачена, напълно озадачена, че са открили трупа на друго място. Дори на практика го показа. Но защо? Защото е *знаела* много добре къде е трябвало да бъде намерен трупът! Във вилата на Базил Блейк. А кой насочи нашето внимание към Базил? Отново Джози. Припомнете си как тя е подхвърлила на Реймънд, че Руби може би е излязла с онзи

младеж от киното. А преди това е пъхнала неговата снимка в чантичката на Руби. Кой изпитваше такъв горчив гняв към мъртвото момиче, че не успя да го скрие дори пред трупа ѝ? Джози! Джози, която беше хитра, практична, твърда като желязо *в преследването на богатство*. Това имах предвид, когато казах, че хората са прекалено доверчиви, в това число и полицаите. Никой дори за миг не помисли да се усъмни, че мъртвото момиче не е Руби Кийн, както твърдеше Джози. И то само защото в онзи момент никой е нямал причина да предполага, че Джози има интерес да излъже. От самото начало трудността идваше от мотива — за мен бе очевидно, че Джози е въввлечена, но на пръв поглед смъртта на Руби противоречеше на нейния интерес. Чак когато Дайна Лий спомена за „Съмърсет Хаус“, успях да направя връзката. Женитба! Ако Джозефин Търнър и Марк Гаскел бяха в действителност съпруг и съпруга, тогава всичко се изясняваше. А както вече знаем, те са били женени от цяла една година. Пазили са го в тайна, в очакване на смъртта на мистър Джеферсън.

Мис Марпъл деликатно отпи от чашата с шампанско, специално разляно за случая, и продължи:

— Трябва да призная, че ми бе много интересно да проследя събитията — да открия плана и неговото изпълнение. Сложен и същевременно елементарен. Преди всичко изборът на бедното дете, Памела, начинът, по който е била подмамена, като отново се е използвало киното. Пробни снимки — нищо чудно, че бедното дете не е можело да устои. И как да устои, щом Марк Гаскел е използвал цялата убедителност, на която е бил способен? Тя идва до хотела, той я чака, през страничната врата я завежда в стаята на Джози — несъмнено я е представил като специалистка по гримове. Бедното малко дете, боли ме, като мисля за него! Представям си как се е оставила в ръцете на Джози — в своята баня Джози е изрусил косата ѝ, гримирала е лицето ѝ, лакирала е ноктите ѝ — като ритуала преди жертвоприношение. Несъмнено по време на всичко това момичето е било упоено. Може би наркотикът е бил сложен в нещо, което са ѝ дали да пие — най-вероятно някакъв сок. Изпаднала е в кома. Допускам, че са я скрили в една от празните съседни стаи — спомнете си, че те са били почиствани от прах само веднъж седмично. След вечеря Марк Гаскел излязъл с колата си — на разходка по брега на

морето, както той твърдеше. Тогава е занесъл във вилата на Базил Блейк тялото на Памела Рийвс, облечена в една от старите рокли на Руби. Поставил я е на постелката пред камината във всекидневната. Тя е била все още упоена, но не мъртва, когато той я е удушил с коланчето на роклята... Ужасно, но се моля на Бога и се надявам, че тя не е разбрала какво става с нея. И ще ви призная — доволна съм, че той ще бъде обесен... Вероятно е било малко след десет часа вечерта. Той е карал много бързо и се е присъединил към останалите във фоайето. Руби Кийн, *все още жива*, е танцувала с Реймънд своя първи демонстрационен танц за вечерта. Мисля, че Джози предварително е инструктирала Руби какво да направи. Руби е била навикнала да изпълнява разпорежданията на Джози. Вероятно ѝ е било наредено да се качи в стаята си, да се преоблече, след което да отиде в стаята на Джози и там да я чака. Вероятно тя също е била упоена, нещо е било сложено в кафето ѝ след вечеря. Може би си спомняте, че се е прозявала, докато е била с младия Бартлет. По-късно Джози се е качила, за „да я търси“ — *но никой, освен Джози не е влизал в стаята на Джози*. Може би това е бил моментът, в който Руби Кийн е била убита — с инжекция или удар по главата. След това Джози слязла долу, танцувала е с Реймънд, заедно със семейство Джеферсън се е притеснявала за Руби и накрая си е легнала. В малките часове на нощта тя е облякла тялото на Руби в дрехите на Памела, пренесла е тялото до страничния изход на хотела — за мускулеста млада жена като нея това не е било трудно — откраднала е колата на Джордж Бартлет, откарала я до каменоломната, обляла е колата и тялото с бензин и ги е запалила. Върнала се в хотела пеша, може би появявайки се към осем-девет часа, за да създаде впечатление, че е станала рано, разтревожена от изчезването на Руби!

— Доста сложен и заплетен план — обади се полковник Мелчет.

— Не по-сложен и заплетен от стъпките на танц — обади се мис Марпъл.

— Права сте.

— Тя е била много методична и е обърнала внимание дори и на най-малката подробност — каза мис Марпъл. — Например, предвидила е противоречието с ноктите на двете момичета. Ето защо е съумяла да счупи един от ноктите на Руби, като го е закачила с шала

си. Това е послужило като извинение и обяснение защо ноктите на трупа са били късо подрязани.

Намеси се и главният инспектор Харпър:

— Да, тя наистина е предвидила всичко. А единственото доказателство, с което вие разполагахте, мис Марпъл, бяха изгризаните нокти на една ученичка.

Мис Марпъл го погледна.

— Много повече — отвърна тя. — Хората, освен всичко друго, говорят много повече, отколкото трябва. Марк Гаскел приказваше твърде много. Когато описваше Руби, той каза, че зъбите ѝ били „извити навътре“. Само че зъбите на мъртвото момиче в библиотеката на полковник Бантри бяха изхвъркнали *напред*.

Конуей Джеферсън запита доста мрачно:

— А драматичният финал ваша идея ли беше, мис Марпъл?

— Как да ви кажа, признавам, че идеята бе моя. Толкова е хубаво човек да бъде абсолютно сигурен, не е ли така?

— Права сте, най-важно е да си абсолютно сигурен — отговори той.

— Ще се опитам да обясня идеята си — обърна се към него мис Марпъл. — Веднъж научили, че възнамерявате да направите ново завещание, Марк и Джози *са били* длъжни да предприемат нещо. Те вече бяха извършили две убийства, за да се доберат до парите ви. Нищо не би ги възпряло да извършат трето убийство. Марк, разбира се, трябваше да бъде абсолютно чист, затова отиде в Лондон, срещна се с приятели и ги покани на ресторант, а след това на бар. Отново безупречно алиби. Джози е трябвало да свърши работата. Те все още вярвали, че смъртта на Руби ще бъде прикачена на Базил Блейк, затова решили вашата смърт да бъде вследствие слабо сърце. Както разбрах от главния инспектор Харпър, в спринцовката е имало дигиталин. Всеки лекар би заключил, че смъртта е настъпила от сърдечен удар. Джози предварително била разхлабила една от големите каменни топки на балкона. След инжектирането тя е щяла да я бутне така, че да се чуе силен трясък от падането ѝ. Така смъртта щяла да бъде обяснена с шока от внезапния шум.

Мелчет възкликна:

— Изобретателен дявол!

Сър Хенри попита:

— Значи третата смърт, за която споменахте, трябваше да бъде смъртта на Конуей Джеферсън?

Мис Марпъл поклати отрицателно глава.

— О, не — тогава имах предвид Базил Блейк. Ако бяха успели, той щеше да увисне на въжето.

— Или затворен до края на живота си в Бродмур — добави сър Хенри.

— Не зная как да ви благодаря, скъпа Джейн — намеси се Доли Бантри. — Още веднъж съумяхте да направите чудо — не, три чудеса. Първо, върнахте доброто име на семейство Бантри. Знаете ли, съветът на Редфърдшир се събра и Томпсън най-учтиво предложи на Артър да заеме полагащото му се място на председател — тя стисна ръката на скромно усмихващия се неин съпруг, седнал до нея.

— Второ, Базил Блейк трябва да ви е много благодарен. Освен че му спасихте живота, днес цялото село е благоразположено към него и младата му съпруга. Всички са готови да забравят буйния му живот на филмово величие. И трето, но може би най-важно — истината възтържествува и злостните, алчни убийци ще увиснат на бесилката.

— Благодаря ви, Доли — скромно каза мис Марпъл, с бузи, порозовели от смущение. — Направих каквото можах.

Конуей Джеферсън се прокашля и рече:

— Винаги съм знаел, че Розамунд се ожени за негодяй, но отказвах да си го призная. Тя толкова го обичаше. Да обичаш един убиец! Е, слава Богу, и той, и жената ще си платят за всичко. Радвам се само, че накрая той рухна и сам призна всичко.

Мис Марпъл каза:

— Да, Джозефин Търнър винаги е била силен характер. Целият план за убийствата е бил нейно дело. Ирония на съдбата е, че тя самата е довела момичето тук, без да си представи, че Руби ще завърти главата на мистър Джеферсън и така ще провали всичките ѝ надежди.

Джеферсън възкликна натъжен:

— Бедното момиче... Бедната, малка Руби...

Влязоха Аделаид Джеферсън и Хюго Маклейн. Тази вечер Аделаид изглеждаше почти красива. Тя се приближи до Конуей Джеферсън, положи ръка на рамото му и с малко неспокоен глас изрече:

— Джеф, трябва да ти кажа нещо. Още сега. Реших да се омъжа за Хюго.

Конуей Джеферсън за миг я погледна право в очите. След това каза привидно сърдито:

— Крайно време беше да се омъжиш отново. Поздравявам ви и двамата. И, между другото, Ади, утре ще направя ново завещание.

Тя кимна.

— Да, знам.

— Не, не знаеш — възрази Джеферсън. — За теб ще отделя десет хиляди лири. Всичко останало, което имам, ще получи Питър, когато аз умра. Какво ще кажеш за това, момичето ми?

— О, *Джеф* — гласът ѝ пресекна. — Ти си... ти си *прекрасен!*

— Той е много добро дете. Бих желал да го виждам често през времето, което ми остава.

— О, ще го виждаш!

— Страшно чувство има за престъпленията — продължи замислено Джеферсън. — Не само, че притежава нокътя на убитото момиче — на едно от убитите момичета — но за негов голям късмет в счупения нокът се оказва нишка от шала на Джози. Така има сувенир и от убийцата! А това го прави *много щастлив!*

II

Хюго и Аделаид прекосиха салона за танци. Реймънд се приближи до тях.

Аделаид му каза доста бързо:

— Трябва да ви съобщя новината си. Решихме да се оженим.

Усмивката на лицето на Реймънд беше безупречна — смела, замислена усмивка.

— Надявам се — каза той, без да обръща внимание на Хюго, взирайки се в очите ѝ, — че ще бъдете много, много щастлива.

Те се отдалечиха. Реймънд гледаше след тях.

„Приятна жена — помисли си Реймънд. — Много приятна жена. И при това богата. Жалко за труда, който си направих да назубря всички подробности за рода Стар от Девъншир... Е, както и да е, нямах късмет. Танцувай, танцувай, малки човече!“

И Реймънд се върна в салона за танци.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.